R.C

REX PLATONICVS:

SIVE,

DE POTENTISSIMI PRINCIPIS

IACOBI

BRITANNIARVM REGIS,

ad Illustrissimam Academiam Oxoniensem, aduentu, Aug. 27. Anno M. DC. V.

NARRATIO

Ab ISAACO WAKE *Publico Academiæ ejusdem Oratore, tunc temporis conscripta, nunc iterum in lucem edita, multis in locis auctior & emendatior.*

EDITIO QVINTA.

OXONIÆ.
Excudebat LEONARDVS LICHFIELD, Academiæ Typographus. 1635.

x942.06
W12r
1635

SERENISSIMO

PRINCIPI

AC DOMINO

D. HENRICO

Regnorum Britanniæ Magnæ, Franciæ, & Hiberniæ Hæredi.

NON est (Excellentissime Princeps *Henrice*) eadem Lycæi lima atque Fori, non idem eruditorum atque plebis judicium; horum sensus fortunæ tuę splendore trahuntur, illorum mentes virtutum tuarum luminibus oblectantur; ab utriusque (quantum ætatula tua feret) felicissimus judicaris: ab alteris, quòd tanto parente, & ad tantam

986286 spem

ſpē fortunæ natus ſis; ab alteris, quòd parente tali natus ſis, & ad taliū inſolentiū in Regibus virtutum ideam, & naturâ accómodatus ſis, & diſciplinâ inſtitutus. Aliàs enim quātilli quæſo eſſet, quòd tali natus ſis, niſi & talis? Taliſque vt ſis, quę vſpiā poſſunt eſſe præſtantiora ſubſidia, quàm quibus ſuavitas Iuventæ tuæ ad omnem maturitatis perfectionē provocatur? præſertim quum jā nó opus ſit *Philippo* noſtro lętari, quòd *Ariſtotelis* tēpore tu noſter natus ſis *Alexander*, ſed tuæ Excellentiæ idē ſit & *Philippus*, & *Ariſtoteles*, Potentiſſimus Pater, & ſapientiſſimus pręceptor. Cuius ſive pręceptis ad Regni, ſive exemplis ad tui ipſius moderationem conformere, neceſſe eſt ętā mirabilis Magiſtri Schola mirabile quid, omniumque amoribus digniſſimum evadas. Quinimo, qui indolem tuam non leviter perſpeximus quum

hic

hîc inter *Oxonienſium* Muſarum alumnos cenſeri libenter paſſus ſis, cumq; in celeberrimo totius orbis conventu paternæ eruditioni exultabundus applauderes, videmur nobis non tam optare debere, qualem te habere velimus, ſed jam habere qualem optaremus. Habebimus certè quidem, ſi prout prima fundamenta jacta ſunt, ita ceterà eruditionis, pietatis, virtutumque tuarum tecta (quibus ſolis tectus, tutùſque eſſe poſſis) ſuperſtruantur, ſique Magni exemplaris beatis veſtigijs inſtiteris, cujus ego eruditionis veſtigia hic aliquot, non tam calamo adornare (quod non poſſim) quam (quod debeam) animo adorare ſtatui. Vereor tamen ne ſacros illos Tripodas profano calamo violârim, dúmque illam Regij eloquij igneam vim atque haud imitabile lumen exprimere auſim, *Salmonei* illius,

qui *Iovis haud imitabile fulmen* imitari voluit, flagitium admiserim. Cuius offensæ formi ine perculsus, quid aliud agerem, quàm vt cum *Themistocle*, qui *Ad metum Persarum* Regis filium vlnis gestabat, vt faciliùs patris alienati animum molliret, Excellentiæ tuæ patrocinium manibus, precibùsque apprehendam; vt qui non ignorem plus momenti habere dilectum tuum nomen, ad gratiam consequendam, quàm libellum meum (si peccantem, amore tantùm peccantem) ad offensam commovendam? Quòd si ab ista Regis optimi offensione immunis esse possim, de reliquorum supercilijs securus ero, qui aut chartas has jam editas arrodendo, sorices agunt, aut, quia non citiùs editas reprehendunt. Verum vt vtrisque illis partim satisfaciam, etiam jam citiùs editas esse fateor, quàm volui;

vt

vt pote quas non omninò editas esse malui, quam intempestiuè. Sed quum intelligerem non deesse ex eorum numero, quorum authoritati refragari lubens nolim, qui Commentationem hanc, (quam sesquianno ab hinc descripseram) ex cœca nocte, quâ sepultam latere volui, in lucem erutam pervellent, ne fortè quis alius, cui rei veritas minùs perspecta esse potuit, id ipsum aliquando auderet; statui tandem æstimationi potiùs meę, quàm eorum votis deesse, præsertim quum nihil ipse in votis potiùs habeam, quàm vt æternę IACOBI memoriæ (licèt indignus) aram ponerem, & *Henrici* spei Felicitatique votivam hanc tabulam consecrarem. *Oxoniæ*.

E Collegio Merton. 13. *Cal. Iul.*

Excellentiæ vestræ
devotissimus,

Servus
ISAACVS WAKE.

REX PLATONICVS SIVE *Muſæ Regnantes.*

ITA ſunt multorum hominum ingenia, vt nullum ſatis dignum hiſtoriâ argumentum exiſtiment, præter res bello geſtas imperatorum & Rerum-publicarum; quibus terrarum domini credunt ſe æque propriè ad Maieſtatem Diuinam accedere gloriâ, ac ab eâ recedunt longe bonitate. Quam eorum ſententiam, ſi quis eâ comprobare velit ratione, quod armorum ſcilicet ſtudioſus & virtutis bellicæ admirator multum ſe delectari profiteatur cognatâ ſibi virtute, rectiùs fortaſſis eius poſſit excuſari affectus, quàm iudicium probari. Nam vt in depingendo vultu, tum demum optimè facies exprimitur, cum ſit ab omni perturbatione immunis;

munis; ita Principum & Rerumpubliçarum habitus multò commodius ex rebus civilibus, quàm tumultuosis belli motibus colliguntur. Illæ autem narrationes dignissimæ videntur, quę breui & succinctá rerum memorabilium commemoratione, temporum etiam, & locorum conditionem, in quibus gestæ sunt, ita ponant ob oculos, vt ex cognitione earum rerum quibus præsentes fruimur, aliqua aut vtilitas, aut oblectatio etiam ad absentes redundet. Cuius generis historiolam scripturus, de illo omnium sermonibus celebrato Quatriduo, quo *Potentissimus Iacobus Britanniarum Monarcha*, vnacum Regina ANNA Serenissimá consorte, HENRICO Filio primogenito, Principe iuuentutis, & omni ferè totius regni Nobilitate *Oxoniæ* commorabatur, rem facturú me confido, hominibus pariter Trãsmarinis atque nostris valde gratam. Illis quòd in orbis Christiani *a* præcipuis quatuor Academijs, quum *Oxonienſem b* secundum locum obtinere sciant, nec tamen eam perinde forsan habeant notam, ac Parisios (splendidam illam *Oxoniæ* propaginem) aut Salamantinam, & Bononiam in Continente sitas; verisimile omnino sit, etiam huius rationem, con-

a *Ex Decret. Conc. Vienn. ann.* 1311. *Et Epigraph. in Vatican. His verbis. Heb. Chald. Arab. Græc. Linguæ studium propagandæ fidei ergo in nobilissimis 4 Europæ Acad. instituitur. Vide Ang. Roch. p.* 214.

b *Clement de Magistris Paris. Oxon. Bonon. Salamant. Vniuersitas Oxon. Schol. Ecclesiæ secundi, imò Ecclesiæ fundamentum Mat. Paris. ad an.* 1257.

conſuetudines, adeòque ſtatum omnem non illubenter cognituros. His, quòd quæ ſecundiſſimo tumore delata acceperunt, ea certiùs intelligere cupiunt, vtpote quibus nihil poſſit eſſe iucundius, quam vt intelligant, quantæ ipſi participes ſint felicitatis, quòd Rege, vt omnium optimo ſanctiſſimoque ita eruditiſſimo, ſapientiſſimoque fruuntur.

Et à primo quidem in Regnum hoc aduentu ardor quidam *Maieſtatem Regiam* habebat noſtrum hoc [c] *Belloſitum* videndi, de quo fama *(quæ non ſemper errat ſed aliquando eligit)* præclara multa ac ſplendida iam multò antè nuntiauerat. Sed & maiora fuerunt Imperii tum recentis negotia, quàm quæ primâ Æſtate Illum huic oblectamento vacare ſinerent, & ingens etiam, peſte paſſim graſſante trepidatio, quæ triumphos omnes intempeſtiuos reddidit: *Wood-ſtochiæ* tamen eo ipſo tempore per Eximium virum *D. Georgium Abbot* eo anno procancellarium, Doctoreſque Venerabiles aliquot, & Procuratores, Academiæ nomine ſalutatus, & ſacris Biblijs tanquam amoris maximi exiguo donatus indicio (quamquâ quod iſto vnquam maius donum humano generi datum eſt ab immorta-

[c] *Illud olim Oxoniæ nomen ob ſitus amœnitatem Hiſt. Oxon. Ptolomæo Cæleua dicta, eodem planè ſenſu vnde multi Oxonienſes caleuij dicti vt balænus de Cale vocate qui vixi ſub Arvirago circa ann. 40 à Chriſto paſſo: & Gualterus Calevius Oxonienſis Archidiaconus poſtea Epiſcopus Exon onn. 1120 & alij.*

li

li deo?) tantâ eos omnes accepit voluptate, clementiâ, benignitate, vt accenderit in nobis desiderium vlterius testandi devotissimas illi nostras voluntates, cui amoris & Pietatis prima hæc officia tam grata fuisse comperissemus sequenti anno propiùs adhuc accessit, adeoque ipsa Civitatis nostræ Subvrbia, nullo tamen
1604 interpellatus gratulationis officio, pertransiit. Quid enim? etsi divinâ benignitate Academia semper ita intacta, vt studiosorum nemo quisquam pestilenti afflatu decubuerit, intùs tamen inter Cives adhuc manserant reliquiæ luis virulentæ sic vt Regi salutem coram precari non potuerimus sine salutis suæ periculo, nec esse pij sine impietate. Quamobrem consulto ab ejus conspectu, nobis præ omnibus optatissimo, abstinuimus, ne importuna amoris testificatio, eo tempore, majus odio scelus videretur intraq; eos religiosè nos continuimus parietes qui ipsi quidē Regi obuiam prodire quodammodo gestiebant. Nostrum autem dolorem maximum adaugebat Sereniſſimi Regis conspicuum intrandi, (si tutò potuisset) desiderium, qui & in transitu, multa de Academia, de Collegijs multa rogitabat, & a Colle ad orientelem ferè

plaga

plaga Ciuitatis ſito, quingentis ab vrbe paſſibus tanquam ad delicias ſuas à tergo relictas crebrò ſolicitéque reſpexit, & oculo amorem indicavit. 1605
Feliciores autem fuere iſti, qui nobis æſtate ſequenti illuxerunt dies, in quibus ingratus ille hoſpes, qui diu intra mœnia ſæviérat, Hoſpitemque multò gratiſſimum excluſerat diuinâ providentiâ pulſus exulauit, nullâ cõtagionis ſcintillulâ remanere. Poſtquam ergò propitiâ Numinis benignitate priſtina ciuibus ſalus, aeri ſalubritas, cælo & ſolo noſtro amœnitas reſtituta fuerat, Regique poſt pacem cum univerſo Orbe Chriſtiano feliciſſimè ſancitam, aliquod à grandioribus Regni negotijs otium conceſſum, nihil videbatur deſiderari, quo minùs & ſereniſſima Maieſtas deſiderij ſui, & Academici omnes votorum ſæpiùs antehac ardentiſſimè nuncupatorum tandem aliquando eſſent compotes. Quibus rebus ita ſuavitèr conſpirantibus, ab illuſtriſſimo Satrapâ *Sackvillio*, *Comite Dorcetenſi*, eodemque & Architheſaurario Regni & Regi à Sacris Conciliis, & Magnifico Cancellario noſtro, (qui ſupremus eſt Academiæ perpetuùſque Magiſtratus) Regiam Majeſtatem brevi ad futuram literis præmonemur,

monemur, quibus etiam unanimem omnium curam, & diligentiam in apparandis omnibus, quæ tantæ Majestati excipiendæ opportuna censerentur, flagitabat.

Novit enim Dynasta summè prudens, meritóq; sacro Regis lateri semper adhærens, quâ sublimis non Fortunæ modò, sed ingenij etiam Hospitem excepturi essemus: Iamq; aleam aut gloriæ, aut opprobrij Academiæ jaciendam esse, suasq; vnà in utróvis fortunæ jactu partes forte primarias, cujus & in honoribus Academiæ, & amoribus partes essent primæ. Quare ne aut amori suo, aut honori Academiæ, aut quod præcipuum est Regis expectationi, (quibus nunquam defuit) jam decliet, adventus Regij tempore appropinquante, quarto antè die, Academiam, vt, quàm omnia cõparata essent, prævideret, invisit: Ità tamen ut honorifici obsequij (ad quod aliás exhibendum Academici catervatim convolassent) nullum sibi e publicum indiciũ exhiberi permiserit (nam & ideò vespere, atque essedo obtecto invehitur) eò quòd adventante Sole, syderum etsi illustrium fulgorem cedere debere duxerit, dixeritque. Ibi Eximij Procancellarij sui (quo munere jam tertiò fungebatur. *D. D. Abbot*

e *At nec privatum, ideoq; ne socij Collegij Novi (quod hospitium elegerat) extra fores occurrerent, ingressus est Collegij portã* Non licet *dictam quod ea nulli socio liceat exire.*

Abbot Collegij *Universitatis* dicti Præfectus, Cathedraliſque Eccleſiæ Wintonienſis Decanus) inſigni cura prudentiáque omnia reperit optatò ſolium prudentiſſimis Academiæ opAcademiæ decreto (pro more) *f* Delegati erant, poſtquam accuratâ indagine diſquiſiviſſent qui eſſent in ſingulis diſciplinarum generibus doctrinâ ingenióque maximè idonei, ea Prudentiæ Induſtriæque laude omnia adparavit, quâ in ſingulorum poſtea laudibus aliquam partem ſibi meritò vendicet Cujus eò major erat ſolicitudo, quòd tantæ expectationis celebritas in ea tempora inciderit, quibus Muſæ mutæ, & roſtra publica, pro more *g* vacationum Academicarum (quaſi Iuſtitio indicto) ſurdeſcerent. Cui ſolito temporis incommodo occurritur inſolitæ induſtriæ ſubſidio, præterque hæc delecta Diſputandi, Concionandi, Gratulandi munia, omnes etiam Profeſſorum Regiorum, aliorumque quam plurimum (quæ *Pleno*, vt dicimus, *h Termino* conſuetæ) curæ revocantur. Nec diſſimilis in privatis Collegijs Præfectorum diligentia, qui nec ſumptui ad ædificia exornanda, nec labori ad Principes,

f Ita dicuntur qui ad præcipua quævis negotia à ſomaturata. Hic enim adhibitis in con- lenni Academicorum contimatibus, qui in hunc finem ſolenni ventu deputari ſolent.

g Erat enim tum Vacatio Autumnalis quæ vt maxima eſt è quatuor anni vacationibus, ita & in ea maxima eſt ſtudioſorum infrequentia.

h Plenos Terminos appellamus tempora publicis in Academ. exercitijs celebrata, quæ in anno quolibet quatuor etiam ſunt, et ſingulos terminos ſua ſequitur vacatio.

carmi-

carminum orationumque gratulationibus excipiendos, parci voluerunt.

Quæ dum parantur Sereniſſima interim Majeſtas Regia, (cui omnis hac in re mora videbatur longa) venatione & generoſiſſimâ ferarum ſylveſtrium (quarum *i* vivarijs innumeris alias vna omnes Europæ regiones plurimum ſuperamus) inſectatione, tardi temporis fallit tædium. Iamque poſt *Eſſexiæ*, *Huntingdoniæ*, *Bedfordiæ*, *Northamptoniæ* Provincias felici & glorioſa peragratione ſalutatas magnâ cum ſubditorum lætitia (quibus gens nulla Principes ſuos contuendi vſpiam appetentior) tandem ſe ad aliquot dies *Woodſtochiæ* reficit; quod oppidum ſex paſſuum millibus ab Academiâ diſſitum, non magis palatio illo *k Henrici* primi ſplendidiſſimo (qui etiam primus in Angliâ vivarium *l* ſaxo ibi ſpatioſiſſimum incinxit) aut *Henrici* ſecundi *m* Labyrintho

i N. Fieherbert. in Deſcript. Oxon. Rom. impreſ. 1602. *& Camd. Brit. in Dobunis.*

k In porta primaria Henricus 7. Fundator inſcribitur rithmo Anglico in hunc ſenſum; Septimus has celebras Henricus condidit ædes. *Sed ille frontiſpicium tantum & ambitum exteriorem extruxit.*

l Hinc l. Roſſi error, qui hoc primum Angliæ vivarium eſſe ſcripſit, quum multo fuerint antiquiora, quamvis non ſaxeis muris incincta.

m Quo Rex deliciis ſuas occultavit, Rex Iohannes, Henrici 2 *filius illam in Cœnobio virginum de Godſtow ſepeliendam curavit, cum hoc Epitaph.* Hic jacet in tumba Roſa mundi non Roſamunda, Non redolet ſed o-

rintho, ejusque *Rosamundâ* amicâ celebre est; quam *Chauceri*, Maronis Isiaci natalitijs, & *Elizabethæ* Reginæ (æternum celebrandæ) n Innocentiâ, carceris hic Sororij contumelias patientis. Atqui jam mitior ibi Innocentiæ arbiter *Iacobus*, eò suis bonisque omnibus dilectior, quò *Elizabethæ* Imperij, virtutis, Religionis studijs similior. Ibi Sereniss. Majestas dum se oblectat venatione, quum duos præ cæteris præstantiores Cervos longâque persecutione lassos suâ manu confecisset, vt Oxonienses, de Rege jam tantùm cogitabundi intelligerent se illius esse memores, qui ipsorum oblitus non esset, cervos vtrosque statim Oxoniam deferri jubet, alterum Cancellario, Procancellario alterum donandum, tanquam non adventus modò ejus, sed Amoris etiam prænuntios. Iamque ecce adest omnium desiderijs expectatus Augusti vicesimus septimus dies, Regis Augustissimi adventui jam ante præstitutus, nobis inter fastos perpetuò numerandus, in quo, ingenti cum lætitiâ Academici ad vnum omnes avidè expectant, quando *o Longus à Principe paluis* venientem Regem indicabit, aut *populi vox erit vna, Venit.* Iactat quippe se nunc quàm maximè alacris omnium ac

let, quæ redolere solet, *Celebrisque crux affixa, sic inscripta.*

Qui meat hac, oret, signumque salutis adoret; Vtque tibi detur requies Rosamunda precetur.

n *Epigraphen hanc* (tanquam Agnus) *merito vsurpavit virgo Regia, quum à Maria sorore tum regnante pro ficta proditionis criminatione: sed revera quia puritati Evangelicæ addicta fuit, carceri hic inhumano traderetur.*

o *Martial. Epigram. l. 10.*

ac beata devotio, nec operta mentium rimari necesse est, extat in vultu cujusque hilaritatis publicæ decus, & in serenis frontibus animorum indicia perleguntur. Nec minoris in Rege desiderij argumentum videri debet, quòd cum certum tempus præstitueretur delectis Optimatibus Academiæ, quo Sacræ Majestati excipiendæ obviam procederent, Rex multò citiùs Academiæ limites ingressus, illorum officium desiderij sui ardore, & aliquot horarum præmaturatione antevertit. Ita vix mille ab vrbe passibus (*p* Bedellis Academiæ *q* torquatis aurea sceptra præferentibus) Magnificus Cancellarius cum splendida caterva ex Academicis selecta (qui omnes habitu Academico (plerique coccineo) pileisque induti quadratis, equis spectabiliter instructis vehebantur) Regi occurrit festinanti; eoque iterum atque iterum humillimâ corporis prostratione salutato, propiùs tandem accedens aureum stapiæ fulcimentum demississimo gestu deosculatur.

p Tales iam Romæ dicuntur Fideles *& eorum sceptra Mazæ, (vnde Anglicum Mace) Stat. Vrb. Rom. l. 3. c. 4. Aliqui potius dici volunt Pedellos à pedo quod gestant quatuor sex habet*

Academia, tres clauas aureas gestantes, reliquos argenteas, sed puto potius dici ab Anglica voce to bid, *quod est monere, nam ejusmodi est eorum munus, & à nobis ad exteras Academias nomen fortè derivatum.* q *Nam ratione officij in nobilium ordinem ascripti sunt. Nic. Fierbert. Descript. Oxon.*

tur. Ipſoque deinceps vnà cum Doctoribus, Procuratoribus Academiæ, cæteriſque qui aderant vniverſis ad Regios pedes provolato Eximius Procancellarius, genibus ſuppliciibus oratione graviter, prudenterque (vt ſolet omnia) " tempori accommodata, *beneficia com-*
" *memorat perquam plurima à Deo Op-*
" *timo Maximo in Academiam Oxoni-*
" *en ſem collata, tam verè illuſtria tam*
" *vndiq; ſpecioſa, vt cum reliquis Chri-*
" *ſtiani orbis Gymnaſiis vniverſis vbi-*
" *cunq; terrarum ſitis, vna contendere*
" *non immeritò videatur. Etenim ſive*
" *cæli temperiem, ſive ſoli bonitatem,*
" *ſive loci vetuſtatem, & caniciem ve-*
" *nerandam, ſive ædes magnificas, ſive*
" *fructus & proventus copioſos, ſeu e-*
" *ruditionis famam, ſeu ſcientiæ varie-*
" *tatem ſeu concurſum ſtudioſorum, ſeu*
" *legum Politiam, & diſciplinæ ra-*
" *tionem libuerit intueri; Naturam,*
" *& Artem, Dei providentiam &*
" *hominum piorum voluntates in v-*
" *num conſpicuò conſpiraſſe, vt omnia*
" *ſplendidiſſima, iucundiſſima, beatiſſi-*
" *ma, accedentibus, inviſentibus, inco-*
" *lentibus apparerent. Nihil tamen poſt*
" *hominum memoriam iucundius, nihil*
" *felicius, Academię huic contigiſſe, quã*
" (quod iam tum viſura erat, *favente*
" Deo) *Britannię vniverſę Potentiſſimũ*

Monarcham

" *Monarcham, sed & eundem sapientissimum, doctissimum, pissimum, deo ipsi dilectissimum, Musarum limina tetigisse. Viris enim ingenuis, liberaliter educatis, Philosophis, Medicis, Iurisperitis, Theologis, nihil gratius, optatius nihil accidere posse, quàm Regem omnium nobilissimum, religione celeberrimum, scientiâ præcellentem, pacis studio singularem, mari terrâq; potentem, numerosa, & beata suffultum sobole, cuius felicitatem universus admiratur orbis, cuius amicitiam Europæ Principes certatim ambiunt, cui vix quisquam mortalium displicere audet, placere aut parere omnes cupiunt; in hospitio literarum, Musarum sacrario, Apollinis, Palladisq; domicilio vnà cùm felicissima Consorte, & beatæ spei Principe diuersantem contueri.* Tandem post insignis lætitiæ testificationem, & singularis voluptatis, qua afficiebantur, *quòd tum demum hora fulserit, in qua pro modulo & mediocritate suâ obsequium, officium, obseruantiam, præsertim verò gratitudinem pro magnificâ Regis in Academiam benignitate, testatissimam facerent*, humillimè petijt, *vt dum Scholastica tanto Principi deferrent munuscula, pro eximio Serenitatis suæ in literatos candore, quæ dicerentur ab illis omnia, quæ ve fierent, æquissimo accipere*

" re animo dignaretur. Deinde, quoniam Sole oriente minora evaneſcunt ſydera, Majeſtati Regiæ fines, limitéſque Academiæ jam ingreſſæ, nomine Magnifici Cancellarij omnia, quæ ſub imperio Regis poteſtatis *q* ſuæ habebat inſignia (ea erant, quæ dixi, Bedellorum ſceptra) pro muneris ratione hum illimè cedendo tradidit, & ad pedes depoſuit, palàm profatus *poſt immortalem Deum, omnia quæ ibi erant, Cancellarium, Doctores, Procuratores, Magiſtros, Collegia, Civitatem, imò terram, aquam, aërem, & quicquid demùm eſt, deberi Iacobo optimo, patri patriæ, Muſarum patrono, Principum gloriæ, Regi, & Monarchæ Britanniæ.*

Dum hęc accuratiùs ſummáque gravitate percurruntur, Rex interim, ſingulari, quam adhibuit, attentione, clementiæ ſuæ ſpecimen perquàm illuſtre edidit: vultus autem mitificâ ſerenitate, cùm primam hanc ſalutationem ſibi gratam eſſe indicavit, tum etiam ſpem fecit reliqua à nobis præſtanda deinceps officia futura ſibi quam acceptiſſima. Mox Procancellarius, voti publici ergò, Regi in manus tradit Teſtamentum Stephanicæ editionis Græcum, & intùs pohtiſſimâ depictione, & auro exteriùs operosè fulgidum, ſed Pientiſſimi Regis maximè

q In ſignum iſtius poteſtatis ſex Bedelli Cancellario, eove abſente Procancellario, clavas ſemper præferunt in publicum prodeunti, quibus adiungitur etiam ſtatis temporibus ſeptimus Anteambulo *arundinem argenteam geſtans quem Virgiferum nominant, Anglicè* Verger.

mè nobilitatum Eulogio, qui (*t* eodem ferè animo, quo *Ptolomæus*, qui nullum jucundius donum se vnquam accepisse professus est, quàm Sacræ Legis Codicem à Iudæis) huic Sacro Codici intuendo & pervolvendo aliquamdiu immoratus, donum agnovit & Academiâ dignissimum quod daret, & [*f*] Principe quod acciperet. Chirothecas insuper speciosas opere, ornatu pretiosas Regi, deinde & Reginæ, Principique dono dedit quæ cum propter Civitatis istius famam (cujus apud exteros Chirothecæ plurimum celebrantur) tum propter Academiæ perspectissimam pietatem (cujus magnæ erant indicia non magna,) apud prentissima istæc pectora muneris etiam magni æstimationem assecutæ sunt. Principibus enim bonis subditorum sincero amore nullum solet esse jucundius munus, nec vllum potest esse salutarius etiam malis.

t *Vt refert Aristæas.*

[*f*] *Deut.* 17. 18.

Propiùs jam ad vrbem accedenti Regum Maximo, maximorum optimo, alia Civium selectorum occurrit non contemnenda turba. Ea enim est *Oxoniæ* conditio, vt diversis hisce constet incolis, *Academicis*, & *Civibus*; vnis quidem mœnibus, vtrisque cinctis, sed studijs, moribus, privile-

gijs

gijs mirè ſejunctis. Idcircò cum Reges ſæculi antiquioris (quorum erga literas incredibili propenſione Brittannia ſemper erat feliciſſima) viderent hic commodè fieri non poſſe, quod Sequanæ beneficio ſit Pariſijs vt flumine ſejungerent Academiam à Civitate, voluerunt ſaltem legibus, totiuſque regiminis ratione ſeparare. Ita ſit vt nec ijdem ſint vtriuſque limites (Academiæ in multò *t* latiores) nec par authoritas, aut Tribunalium poteſtas (quum *u* magiſtratu vrbano, Academicus, non *x* loco tantùm ſuperior ſit, ſed omnibus ferè momenti negotiis) vel ipſam *y* vrbem ſpectantibus: Ideóque præter Magnificum Cancellarium, ejuſque Procancellarium (qui annuatim ad ejus abſentis obeundas vices ſubſtituitur) duo ſurgantur

t *Limitum deſcriptio habetur in charta H. 4. Conceſſa anno regni 2. Maij 13.*

u *Prætoris eſt Anglice Mayre à voce Saxonica antiqua Maer, id eſt Dominus, vid. Horſinſh. in reg. Iob p. 172. Sed putem potius à Brittannica Maur, id eſt magnus.* x *Chart Ed. 3. anno reg. 26 Maij 20. Maior & Villani Cancellario pareant humiliter & intendant, Ch. an. Reg. 30 Ian. 10. Maior Balivi, Aldermanni, & alij homines villæ Cancellario humiliter pareant & intendant.* y *Chart. Ed. 3. anno reg. 20. Feb. 10. Maior, Aldermanni, & Burgenſes diligenter intendant Cancellario, & ab eo præmoniti coram eo comparere debent: & Chart. Ed. 1. an. reg. 18. Ian. 28. Vult Rex quòd Cancellarius de Ballivis ipſius Domini Regis cognoſcat, qui aliter ſe gerunt in officio quàm debent. Idem Rich. 2. anno reg. 3.*

rogantur Academiæ Procuratores (qui annuatim etiam ſuffragijs electi proximam à Procancellario dignitatem obtinent, eique tanquam Tribuni publici adſiſtere, & in conſilijs adeſſe debent, Civeſque etiam, & aduenas quovis modo delinquentes (quâ cauſa noctu plerumque armato milite cincti excubant, ſuſpectáſque civium ædes perſcrutandi jus habent) carceris, corporiſve pœnâ mulctant, aut ſi res exigat, ejectos extra vrbem æternùm proſcribunt. Rerum etiam venalium, ponderum, menſurarum, jus & examen per Clericos Mercatus, & quicquid demum ad felicem ſtudioſorum conditionem ſpectat, per officiarios ad hoc deputatos, Academia adminiſtrat. Atque ne vllâ unquam Civium injuriâ Academia laceſſeretur, *Henricus* tertius, quatuor viros (ꝛ Aldermannos vocant) alióſque, octo Aſſociatos (cives omnes primarios) *a* primus inſtituit, qui ſummâ præditi authoritate, & ad Cives coercendos operam omnem navarent, & juramento annuo ſe obſtringerent (quod vnà etiam *b* Prætor, Ballivi, & *c* quinquaginta alij ex præſtantiſſimis Civibus in primaria Academiæ Eccleſia quotannis præſtare tenentur ad omnia Academiæ jura, privilegia & libertates conſervandum,

z *Id eſt ſeniores, inter quos quatuor vrbis partium cuſtodia dividitur.*

a *Charta H. 3. an. reg. 39. Iun. 18. 1254.*

b *Ch. H. 8. an. reg. 32. Maij 39. 1247. & Ch. an. Regn. 46. Feb. 5.*

c *Quinquagint. illi primò iuramentum Vniuerſitati præſtiterunt tempore Iohannis Regis an. 1214. vt patet ex Chart. Nicholai tum Epiſc. Tuſc. & Apoſtolici ad Oxonienſes legati in Archiv. Academ.*

servandum: idemq; Civium *d* numerus totius civitatis nomine, quotannis die *e* Sanctæ Scholasticæ in publico Academiæ conventu, singuli, Denario solenni ceremonia persoluto, exhibent istius obsequii sui testimonium. Ex istis aliisq; primariæ notæ civibus, centum quadraginta ferè erant, quibuscũ (ordine & amictu de coro equitantibus) Prætor regi accedenti congratulatum perrexit; cui soli (vt luna Soli) potestatis suæ lumen acceptum referens, illi jam præsenti sceptrum aureum (officii sui insigne) ad pedes deposuit. Cumque statim publicus Civitatis Tabellio officiosa oratione, lingua vernacula, & Regi ob exoptatissimum ad vrbem adventum gratias persoluisset, & publicam Civium omnium lætitiam, quam ex Majestatis conspectu percepturi erant, paucis prædicasset; Prætor Civium suorum nomine quædam etiam munuscula, tanquam observantiæ indicia protulit, Regi aureum Craterem eleganti emblemate ornatum. Reginæ crumenam Margaritis Indicis rigentem, Principi demum Craterem minorem sed nummis aureis (vt reliqua erant) ditatum: omnia quam animo officiose devoto data, tam sincerè benigno accepta vultu.

d Seisants & deux (scilicet præter Maiorem & Ballivos) in Gallica Apocha civitatis in Archivis Acad.

e Quod eo die (vt patet ex Ch. Ed. 3. ab exercitu civium sub vexillis armato multi scholares interfecti, bona abrepta, domus combustæ & etiam portæ ipsius vrb. 1354.

Dumq; pergitur, quid turbæ præeuntis,& subsequentis multitudinẽ penè infinitam recenseam,quum vel eos arduum sit enumerare , qui definito procedebant ordine? Sed capita legam. *f* Vicecomes Oxonienſis numerosa turmarum suarum successione viam ducit; Civium seriati ordines subsequuntur ; Regium dein Satellitium pharetrarum telorumque strepitu terribile, sed aureo bullatæ vestis emblemate splendidum , Tubicines succedunt tunicis vndique laminis aureis accuratè variegatis ; post hos Regius Feciali, periscelidis honorifico nomine insignitus *g Garterius* Augusto Imperialium insignium Paludamento fulgens], cui à Dextrà eximius *Procancellarius* Academiæ, *Prætor* Oxonienſis civitatis à sinistra; deinde per illustres Regis, & Reginæ Vicecamerarii, Dominus *Baro Stanhop* de *Harington*, & Dominus *Carew Baro* de *Clapton*: Demum Amplissimus *Comes Dorsettiæ* summus Angliæ Thesaurarius,& Academiæ magnificus Cancellarius,cui à læva Honorificus *Thomas Comes Suffolciæ*, Regiæ domus Archicamerarius. Tandem (Præcellentissimâ *Ducis Lenoxiæ* celsitudine gladiũ, imperii insigne, præferente) totius Europæ Decus & ornamentum IACOBVS

f Adeius enim munus spectat pacis publicæ præcipua cura per universam Oxonienſis agri provinciã ideoq; quotannis à Rege electus ipse cũ suis ministris idem præstat Academiæ iuramentum, quod prætor, Charta Ed. 3. an. Reg. 29. Iunii 7.

g Dictus quod sit à ceremoniis. splendidiſ. ordinis Periſcelidis quam Garterium dicimus Anglice.

†Guil. Segar Eques

BVS REX, Regiæ domus columen REGINA, orbis Britannici spes & deliciæ HENRICVS *Princeps*, equis, tam sacro ponderę superbientibus, insidentes, versus civitatem tendunt; Quibus latera vndiq; cingunt *Comites* splendidissimi, *Arundelius*, *Oxonienſis*, *Northumbrius*, *Wigornius*, equi Regij Præfectus, *Rutlandius*, *Cambrius*, *Southamptonius* *Pembrochius*, *Eſſexius*, *Nottinghamius* magnus Angliæ Ammiralius, *Devonius* regni Hibernici *Prorex*, *Northamptonius*, *Saliſburius* magnus à Secretis Satrapas, *Montgomerius*, & *Pearthius*. Quorum fulgentibus ordinibus se adjunxerunt nobiliſſimi *Barones*, *Knowleſius* Thesaurarius Regiæ domus, Eiusdemque *h* Censor *Wottonus*, *Areſkinus* Satellitum Præfectus, *Buckhurſtius* eruditus, *Monteglius*, & *Hadingtonius* de patriâ patribusque patriæ æternùm benè meriti, & *Fortunati ambo ſi quid mea ſcriptio poſſit*; vt reliquam taceam illustrium *Baronum*, *Equitumque* multitudinem numero splendoréque incredibilem. Nec multo minor fuit lectiſſimarum fœminarum; quæ Reginam comitabantur, spectatiſſima multitudo; inter quas nunquam meo calamo obliviſcenda *Arabella*, belliſſima omnium literarum & virtutum ara: In cujus candi-

h *Contra rotulatorem noſtrum minant.*

dissimo pectore, tanquam in sacratissimo Capitolio, elegantes sibi sedes Musas posuisse, earum Comites Gratiæ in eius ore, oculis, omniq; gestu salientes, ita liquidò monstrant; vt satis constet Nymphas Britannicas quę formæ elegantia, vel exteris judicibus, primas jam olim reportarunt, ingenii, nunc etiam & eruditionis laude, vel antiquiores illas Cornelias & Sulpitias, vel recentiores quascunque heroinas, doctrinæ gloria celebratissimas, superare. Vix me contineo quo minùs in doctissimæ istius Dominæ laudes effusiùs excurram; sed evagantem calamum ad se vocant *Lucia Comitissa Bedfordiæ*, dilecta Musis; omninmq; laudibus celebres, *Suffolcia, Nottingamia, Montgomeria.* In omnibus splendoris, sumptuumq; nullus modus; auro gemmisq; splendent omnia; quasi viri fœminæq; ejus diei triumphum sua magnificentia glorioſissimum reddere contenderent; adeoq; dubii stetissemus Martisne an Cupidinis ageretur triumphus, nisi eundem Apollinis præsentia sibi vendicasset.

i *Gregorio scilicet Magno Pontifice Romano, aliisq; Bed. Eccl. Hist.*

Iamq; Principes, qui à septentrione (quà spectatissima planicies permultis passuum millibus jucundissimè patet) Civitatem antea procul eminentem

minentẽ conſpexiſſent, quò propiùs accedunt, eò liquidius intelligunt, non immeritò apud *i* antiquos *Oxoniam Belloſitum* audiiſſe; quaſi Muſæ conſpiraſſent, hic tantum domicilia ſibi ſtatuere, vbi & amœnitas, & ſalubritas ſuas ſibi ſedes potiſſimas præelegiſſent. Vident enim campos atque ſuaviter ridentia prata, collibus turgentibus, colles nemoribus frequentibus ita circummuniri, vt *k* Euro tantum & Aquiloni (qui ſoli è filiis Æoli medicam exercent artem) pateat aditus ad hæc ſacra domicilia, ne reliquorum fratrum halitu, pernitioſo contaminarentur. Vident (quodq; v. ſu perjucundum) à læva *Cherwellum* fluvium piſcium copia varietateq; decantatum; à dextra *Iſidem, Thamiſis* (fluminum Britannicorum principis) parentem; vtroſq; longis itineribus varias regiones peragrantes, quaſi certo inſtituto, vt hanc literarum Metropolin primò inviſerunt, eámque ſeq; ibi mutuò *l* vlnis complecterentur, priuſquam ipſam regni Metropolin inviſere dignarentur. Nam ſub ipſis hic mœnibus ad euro-auſtrum dextras nectunt, ſicque in inſulis ludunt, ac ſi data opera, loci amœnitate, vrbiſq; celebritate capti, curſum alioquin rapidum ſpectandi gratia remoraren-

i *Ab initio Regni Saxonici: hiſt Oxon & Iob. Roſſus &c.*

k Burlæus *in probl. Ariſt. Oxon. Ciuitatem proponit pro præſtantiſſimi ſitus exemplo eáq; de cauſa à Græcis primo Philoſophis deſtinatam Muſis.*

l *Nam ciuitatis mœnia (niſi à ſeptentrione) fluvii undequaq; circumcingunt.*

m *Inde* Tamisis *fluvij nomen.*

n *Quod videre est in Ousneia quæ Isidis insula est suburbana*; ea *enim sax. insulam sonat.*

o Oxford *enim pro* Ousford *corruptè dictũ putat Lelandus in Cyg. Cant.*

p *Nam Germani & Saxones dicunt,*

morarentur, moxq; *Tama* fluvio associato, *m* nomina pariter atq; aquas communicantes, vno alveo *Londinum decurrunt*. Nec *Oxoniam* modo præsentiâ sua ditavit *Isis*, sed nomine etiam suo dotavit; *Isidem* enim *Saxones* n *Ous* dicunt, vnde *Ousford* quasi *Isidis vadũ*, etsi jam affinitate o sonus (vt Lelandus censet) aut *p* sensus potius, vt ego judico, eadem metamorphosis *Isidi* contigerit nostro, quæ *Isidi Ægyptiacæ*, quam in bovem cõversam fabulantur; aut quæ *Acheloo* potius, qui & *p* fluvius fuisse dicitur & bos; siq; spectes eximiam loci fertilitatem, *Isidem* potius dices hic fixisse illud Cornucopiæ, quod poetæ ascribunt bovi fluvio *Acheloo*. Nec ideo

Boves. Ous, Ox *&* Ychen, *veteres autem Britanni* Ich, *vnde credibile est Isis nomen primo inditum, siue ob boum pascua irrigua, sive quod olim frequens esset Animalium nomina fluviis imponere, præsertim quũ rivuli boum cornua representent; vt Ovid de Achelaoo.* p *Ita enim Oxonia, brit, Ryd Jchen, id est vadum* Isidis, *aut* Bovis, *Nam & Merlinus tempore Regis Arthuri* Vadum Boum *nominat, & Monumetensis vbi de Arthuro agit, vtrumq; nomen promiscue vsurpat. sic Thracium Bosphorum (id est* bovis vadum) *vbi Darius copias transportavit. Germ.* Ochen furt *vt & nostram Oxoniam nominant. Neander in Geograph,*

mirum

mirum, si his tantis trium elementorum deliciis, simulq; doctissimorum virorum commercio ita capti fuerint olim Reges Angliæ, vt hunc locum imprimis elegerint, cùm ad p publica regni gravissima negotia, quæ Parlamentis hic habitis transigere solebant tum ad privatum r sui recreandi secessum; Cujus causa speciosissima s hic habuerunt palatia, quorum adhuc parietinæ, & antiquo *Bellimontis* nomine superbiunt, & multò magis *Richardi* primi (Regis Angliæ) ortu, quem propter gloriam bellicam, animiq; miram celsitudinem *Cor leoninũ* & sui & exteri nominarunt; vti & alteræ vicinæ ædes (Regales verè dicte) s alterius *Richardi* Regis *Cor leonitates Natalitias celebrabant. Mat. Paris passim.* [*Extra portam civit. Borealem, iam* Beumont *dict. cui adiacentia latifundia (quæ iam novũ parcum dicimus) præstiterunt vivarium. Nescio an & hæ ædes fuerint quas* Henricus de hanna *Provincialis Carmelitis suis impetravit à Rich. Rom. reg. ann.* 1154. *Baleus Cent.* 4. *nam ait fuisse Oxon. à vico de Stokewell, qui vicus hac fuit olim.* [*Richis Romanorum Rex & Cornubiæ Comes qui hic Abbatiam Regalis loci (nunc* Rewly pro Royliéu) *nomine celebre fundavit, cuius cor ibi sepultum narratur. sed Mat. Paris ait cor eius sepultum in Ecclesia fratrum minorum Oxon.*

q Ethelfred *circa annum* 1000 *de electione Danorum. Concilia* Canuti, Edmundi, Stephani, *H. 2. de T. Becketto proditor H. 3. de Baronico bello & similiter Synodi celebriores de controversiis fidei.*

r *Hic enim plerumq; festivitates maximas & solennitates Natalitias celebrabant. Mat. Paris & alii passim.*

ninum jactant magnificè sepultum.

Quibus propinquum est, quod itidem principibus jam transeuntibus conspiciendum se à dextra ostentat, *Collegium Gloceſtrēſe, Benedictinorū* olim prudentia celebre, qui è singulis suis vbivis Cœnobiis *t* hic Monachos alebant ad bonas artes (quas postea apud suos profiterentur) adipiscendas. Sed publica Cœnobiorum ruina has etiam ædes plusquam cœperat inuolvere, nisi loci opportunitas eas ad meliora *u* Academicorum studia reservaret. Qua fortuna vtinam par esse poterat, quæ loco vicina sed loci opportunitate, & amœnitate, addo etiam & nominis gloria multò erat superior *x Ouſneia*! qua concilia olim totius cleri Anglicani Ecclesiastica celebrari solebant, qua Reges & Legati regiè excipi, nisi fortè Legati Romanenses, qui vt regni nostri hirudines rarò Academiæ nostræ grati; quod non sine vitæ periculo expertus est *y Otto Cardinalis* à latere Legatus: hic tanquam in Carcere *z* suo *Tulliano* à studiosis armatis obsessus, qui sui tuendi causa (fratre priùs interfecto) noctu amnem Isidis transnatare & *Woodſtochium* vbi

t Inde factum vt plures celebrentur eruditi è secta Benedictinorum quam ex reliquis omnibus monachorum sectis.

u Clarissim. Eques Tho. Whitus *Col. D. Iohannis fundator, huius etiam fatum redimit Musis, q. dicavit.*

x Sic dicta celeberrima Abbatia Iſide circumfuſa extructa.

129.

y Anno 123. M. Paris.

z Erat enim Cardinalis titulo Sancti Nicholai in Carcere Tulliano,

Impera-

Imperator Constantinopolitanus cum Rege tum erat, confugere cogebatur. Sed audaciam istam luissent Academici nisi omnes Archiepiscopi & Episcopi regni convenissent & furentem Cardinalem placassent, *vt saluaretur status Clericalis* a *Vniuersitatis*, veluti *secundæ vniversitatis Ecclesiæ*. Verũ fati posteà furorem pacarę nemo potuit, nec ab hisce tam magnificis ædibus avertere, cujus adhuc sublimia campanilia, turres conspicuæ, parietes pyramidesq; immaniter eminentes, jam sine tecto, cœlo patentes, cœlestia videntur numina testari, eorumq; hominum duritiem lugere, qui tam illustria habitacula, è quibus meritò impuros spiritus ejecissent, maluerint *b* Cornicibus, Picis, Palladisq; noctuis, quàm musis ipsiq; Palladi consecrare. Et id genus quidem obstreperæ aues ante extructum Monasterium, istius loci incolæ fuisse, *c* perhibentur: quarum assiduis clamoribus quum infestaretur nobilis eadęq; ditissima fœmina *d Editha, Radulphus Fridesvvidæ Monachus*, subdo-

a *Nota prærogativum Academiæ Oxon. eo seculo, nam tunc temporis vniversitatis honorificum nomen tantum concedebatur huic & Parisiis & Patavinæ Academ. vide Cambd. in Oxon. & ideo hic, vt etiam ad annũ 1257. Mat. Paris Oxon. Appellat* secundam Ecclesiæ Catholicæ vniversitatem.

b *Quarum vix vspiam locus abundantior.*

c *Leland. commen. in Cygneam Camd. & Hollinsh.*

d *Erat ea vxor* Roberti D. Oilii. (*qui fuit a cubiculis*) *quæ viro persuasit vt abbatiam extrueret.*

lus insinuator, matronæ credulæ persuasit non aves fuisse, sed animas, (fœminarum credo adeo garrulas) quæ ejus pietate liberari (quod certissimè fieret, si hunc locum Monachis e saeraret) è purgatorio tam streperè flagitabant; quo impetrato, certum est earum plumas purgatrici flammâ nunquam postea vstulatas; sed inter ista monumentorum cadavera, quæ adhuc quasi insepulta jacent, vt fragilitatis suæ monerent homines, quorum larera non sunt è saxo, nec è trabibus nerui (ideoque *Non indignemur mortalia corpora solui; cernimus exemplis oppida posse mori*) nullum sublimiùs caput attollit, quam f Castrum Regium, occidua Civitatis regione procul conspicuum, cujus in colle edito sublimis Pharos cervicem quasi altiùs exerit vt contueretur tantam Maiestatem jam vr-

e *Læland. dicit Ecclesiam ibi sacrandam fuisse Servatori at gerit nomen sanctæ Mariæ. Nam Pontificiorum fraude Maria quæ Servatorem tulit in mundum eum fere fustulit è mundo eius memoriam nomenq; absorpsit.*

f *Extructum à Roberto D. Oilii nobili Normanno Tempore Guilelmi Victoris qui ei hic ampla latifundia donarat huic è fratre nepos hæres erat qui Ousneiæ fundauit Monasterium, idemq; Ecclesiam Sancti Georgij in Castro extruxit.* f *Obsederat eum Rex à Festo Mich. ad festum Nativ. Neubrigensis lib. 1. cap. 10. quo tempore Ecclesiam* Sancti Thomæ *Suburbanem excitavit qui parochiani* Sancti Georgii *propter obsidionis moram Ecclesiam suam adire non poterant Hist.* Ousneiensis.

bem

bem adpetentem, & catervas multò gratiores secum adducentem, quam quibus olim à *Stephano* Rege concutiebatur, cum *Matildis*, bellicosa Imperatrix, hostem secure obsidentem fœmineo illuderet ingenio; noctuq; perpetuâ nive candenti milites suos vestibus candidis amictos per *Isidem* congelatum educeret incolumes.

Inter ista spectacula quæ in omnium oculos procul incursabant, Principes ad vrbem properant, quantùm quidem patiebatur infinitus hominũ incursus, qui tam confertis ordinibus in viam *Woodstochianam* conglomerabantur, vt equis interdum progressus vix testudinei copiam facerent, nec *Oxonien sem* tantùm sed totius gentis populum confluxisse crederes. Suburbia tandem *Ægidiana* introeuntibus Academicorum ordines (phalangibus altero platearum tractu pulchrè dispositis) gratulabundi comparent, adeò vt Templum quod extremas ibi metas Suburbii munit, jam tantùm antiquitate glorioſum *g* Diviq; Tutelarjs, cuius nomen præbet, fatumq; vnà ferens (erat enim olim Athenarum

g Divi Ægidii *quem legenda* (*quam mẽtiri ne putes*) *dicunt Athenis & regia stirpe natum & eruditum sed gloriæ seculi atq; vrbis eremum prætulisse: circa an. D. 700. e-umq; à Deo precibus flagitasse, ne vnquam à graviore vulnere* (*quod forte accepe-rat*) *sanaretur, vt ita virtus in infirmitate manifestaretur, Vincent Bellov. Hist. lib. 24. c. 134 bino fit vt vulneratorum & chaudor Patronus habeatur, eiusq; fana extra vrbis mœnia plerumq; sint.*

nostrarum

nostrarum primaria *k* Ecclesia, jam autem in agros ferè ejecta (gloriam, ad Academicis suis illuc jam confluentibus videretur sperare sibi reducē. Primę quidem ibi eorum sistuntur series, qui nondum quatuor annis Artibus liberalibus in Academia impensis *l* nulla graduum insignia susceperant, verùm togis Academicis, & plerique omnes quadratis cōspicui pileis: quibus suis etiam succedunt ordinibus, quotquot eruditionis commendatio, gratiáq; Academiæ ad Illustres graduum dignitates, in quovis disciplinarum genere evexerat; Florentes Baccalaurei *Artium*, *Iuris*, *Medicinæ*, Clarissimi Artium Magistri: digniss. Sacræ Theologiæ Licentiati & Baccalaurei: Venerandi Doctores *Iurisperiti*, *Medici*, *Theologi*, quo perpetuo omnium ordinum ab infimis ad summos successu, mirabilis eorum multitudo longitudinem Suburbiorum ad portam vsq; Borealem, indeq; vicissim, per ipsam vrbem ad portam vsq; Civitatis Australem, spectabiliter protensa, singuli pro graduum varietate, variis facultatum insignibus splendidè induti exornabant. Atq; hæc quidē illa præelecta indumenta in quibus *Matthæus Parisiensis* refert *innumerabilem multitudinem* Oxonien sium

anno

k *Sed alio tum nomine sacrata, non Ægid. vltra quam* Nunc seges vbi Troia fuit.

i *Danos enim ibi omnia vastasse, ideoq;* Alfredum *Musas intra mœnia, vtpote tutiora, concluisse ferunt hist.*

l *Non graduatos dicere solemus.*

Bocardo

anno 1252. adeo honorificè Archiepiscopum Cantuariensem natione Gallum Academiam invisentem excepisse, vt Clerici alienigenæ (quorũ multos, secum adduxerat) *vmbratiles* viderentur & ab eo dicerẽtur: *& Oxoniam merito Parisiorum æmulam habendam esse Archiepiscopus confiteri cogeretur.* Quorum primos jam ordines dum Principes contemplantur, primisq; congratulantium acclamationibus delectantur, Collegium *D. Iohannis*, nobile literarum domicilium (quòd Dominus *Th. Whitus Prætor* olim *Londinensis*, opinis reditibus locupletarat) faciles eorum oculos speciosæ structuræ adblanditione invitat; moxq; & oculos & aures detinet ingeniosa nec injucunda lusiuncula, qua clarissimus Præses cum quinquaginta, quos alit Collegium, studiosis magnáq; Studentium conviventium caterva prodiens, Principes in transitu salutandos censuit.

Fabulæ ansam dedit antiqua de Regia prosapia historiola apud Scoto-Britannos celebrata, quæ narrat tres olim Sibyllas occurrisse duobus Scotiæ proceribus *Macbetho* & *Banchoni*, & illum prædixisse Regem futurum, sed Regem nullum geniturum, hunc Regem non futurum, sed Reges genituru multos. Vaticinii veritatem re-

rum eventus comprobavit. *Banchonis* enim è stirpe Potentissimus *Iacobus* oriundus. Tres adolescentes concinno Sibyllarum habitu induti, è Collegio prodeuntes, & carmina lepida alternatim canentes, Regi se tres esse illas Sibyllas profitentur, quæ *Banchoni* olim sobolis imperia prædixerant, iamq; iterum comparere, vt eâdem vaticinii veritate prædicerent *Iacobo*, se jam & diu regem futurum Britanniæ felicissimum & multorũ Regum parentem, vt ex *Banchonis* stirpe nunquam sit hæres Britannico diademati defuturus. Deinde tribus Principibus suaves felicitatum triplicitates triplicatis terminum vicibus succinentes, veniamq; precantes, quòd alumni ædium *Divi Iohannis* (qui præcursor Christi) alumnos Ædis *Christi* (quo tum Rex tendebat) præcursoria hac salutatione antevertissent, Principes ingeniosa fictiuncula delectatos dimittunt; quos inde vniversa astantium multitudo, felici prædictionum successui suffragans votis precibusq; ad portam vsq; civitatis Borealem prosequitur.

Ibiq; extra muros eorũ conspectui duo se à læva ostentant Illustria Collegia, alterum *Trinitati* sacrum, alterum *Baliolense*; quod gloriatur potiùs

ùs, quòd *Humfredum* ducē *Gloceſtriæ* *Henrici* quarti filium virtutum merito *Bonum* cognominarum Academiæ noſtræ lucidum atq; patriæ ſydus, nomenq; nunquam obliviſcendum *b* educarit quàm quòd *Cranmerum* Archiepiſcopum, *Ridleum*, *Latimerum* Epiſcopos, ſuis præ foribus (vt *Eliam*) *i* igneis vehiculis cœlum petentes conſpexerit. Sed jam Fundatoris imprimis *Balioli* Reg s Scotiæ nomen jactat, quaſi tum olim Scotia ſuos Regis Academiæ noſtræ propitios in *Baliolo* ſuo ſponderit, quod in *Iacobo* noſtro jam feliciter appropinquante præſtitit.

Atq; iterum inquam feliciter; quid enim morer *k* Monachorum fabulas, qui hanc ipſam portam borealem, quam ingreditur *Iacobus* Regum felicissimus potentiſſimus Regibus præ- dicarunt infelicem? Eſto enim vero quod *l* narrant (qui non ſemper narrant verum) *Algarum* Regulum has ea ſdē *Frideſwidæ* ædes animo adpe- tentem nefario, ad quas optimo Rex optimus iam iturus, in ipſa hac

h *Baleus Cent. 8. c. 1.*

i *Religionis cauſa ſublati hi erant flammis Pontificiorum, qui peritiſſimi ſunt ſpagerici, igneq; & ſulphure omnia ſolent perficere.*

k *Camden in Oxon.*

l *Frideſwidæ hiſt. & Legēda Sanctorū.*

m *Hinc liquet errare eos qui Iſidis vadum muro cinctum* a Gulielmo Victore *aſſeruntur & nonantea: multo magis qui ab Edw. 3. quod alii coniectant, quod eius inſignia Anglica cum Gallicis miſta obſervent in Portis quod factum quia Rex Ed. quedam vectigalia Civitati cōceſſerat ad muros & portas vetuſtate corruentes reparandum, quod cum Cives facere negligerent Cancellarius Academiæ authoritate Regia, ſumpto ve-*

porta cœlitus perculsum cœcitate: Si qui tamen Reges Angliæ *Oxoniam* (quod fertur) ideo invisere formidarint, necesse est fateantur, aut *Algari* scelera spirasse, aut superstitiosa cæcitate animi, cæcitatem oculorum præmetuisse. Quanquam qui ista scribûnt mihi potius cæcutire videntur, quum omnes omnium historiæ testentur, etiam ante *Henricum* 3. (quem aliqui *Oxoniam*, salutata *Frideswida*, primò veniisse putant) vix ferè quemquam Regum fuisse, qui *Oxoniam* non inviserit modò sed etiam (quum Paltia, vti diximus, hic habuerint) frequentarit. Crederem ergo potiùs Principibus & animos & oculos eò limpidiùs perspicaces fuisse, quò libentiùs huc advenerint, modò hoc animo quo, & bis, felicissimæ memoriæ *Diva Elizabetha*, jamq; Regum optimus IACOBVS primùm venerit, vt & Civium oculo benignitatis suæ conspectu recrearent, & Academicorum animos judicii sui Lydio quasi lapide explorarent.

Frigalium à civibus exacto, muros restaurandos curavit. Ex Charta Edw. 3. in Arch. Acad. & in Censu li lib. Guliel. Victoris, *mentio est 24. domorum muralium, ideo muri erant ante id seculum.*

Certè ingresso jam *Iacobo*, sensit Civitas quidem se amplius capere, quam quod murorum suorum angustiis comprehendi possit: Senserunt omnium pectora tanta se lætitiæ magnitudine intumescere, quanta ni-

si in fauſtas acclamationes, lætaſque lacrymas erumperent, ipſa impetu diſrumperentur. Quibus Rex vndiq; cinctus ita exultantium vocibus, vt ei facilè, & ex ipſo vultu appareret gratulatio non ingentior fuiſſe quàm verior, quum tandem attigiſſet *Quadriviale Forum* (celeberrimum quidem vrbis vmbilicum, & olim arce, in terrorem Academiæ à civibus extructa, ſed ad *Edwardo* Primo everſa nobilem & hucuſq; primario Civium *p* Templo, & *Porticus*, q conceſſu famoſum) prodiit hic in conſpectum Principum Regius linguæ Græcæ profeſſor, *Dominus Doctor Perin*, qui ſuo Græco idiomate, paucis quidem, ſed perquàm diſertis verbis ex ſublimi ſuggeſto ſalvere juſſit IACOBVM *Britanniæ, Galliæ,*

n *Corruptè Carfox quaſi* Quatervois *à quatuor vijs, quod illinc verſus Quatuor Primarias Civitatis Portas deſpectus & Plateárum ordo ſit pulcherrimus: alii Caput Boſe dictũ putant, quaſi* Civitatem Boſonis *quem conſulem hic fuiſſe tempore* Arturi Regis *refert Monumetenſis.* o *Charta* Edw. 1. *an. reg.* 14. *Ian.* 20. p. *S. Martini dicto, Civium in diſtincta templa à ſtudioſorum qui præter quædam Templa toti Vniverſitati communia habent etiam in ſingulis Collegiis ſua Templa. Cives etiam olim* 20. *parœchias & Templa habuerunt, ſed ex eo numero,* 5 *interciderunt ſcilicet* S. Georgii, Michaelis ad Auſtrum, Bradochi, Edwardi, Mildredæ, ex Arch Ædis Chriſti, & Acad. etiam. q Vulgo Pennileſſe bench.

Regem

Regem, vt longe optimum, ita multo felicissimum; Reginam dein Serenissimam, & Regiam vtriusq; prolem, vt summæ spei, ita cõmunis expectationi
" dignitatem & excellentiam. Et quo-
" niam temporis angustiæ longas de re-
" gijs virtutibus dicẽdi ambages præclu-
" debant, succinctè statuendum censuit,
" nihil esse vel ad Regum Rerumq; pub-
" licarum securitatem aptius, vel ad glo
" riam vberius, vel ad ipsam felicitatẽ
" accommodatius (quarum rerum Reges
" qui sunt optimi, videntur semper siti-
" entissimi) quàm, non solum ipsos specio-
" sissima bonorum animi et corporis ve-
" mustate ornatos incedere, sed et Civita-
" tes, quibus imperant, in vnitate et con-
" cordiâ retinere, sinceram ipsos in Deũ
" pietatem, et religionẽ edocere, publica
" privatorum Nobiliumq; emolumenta,
" potiùs quã sua quærere, adeoq; studia
" bonarum literarum earumq; studiosos
" ita cumulatè excolere, et exornare, vt
" nihil inter subditos eorum vel ad cor-
" poris tranquilitatem, vel animi salutẽ
" vlterius desideretur. Quæ omniũ vir-
" tutum verè Regiarum exempla, cùm
" in Regia Maiestate ipso sole fulgenti-
" ora omnes suspiciant, nihil nostræ con-
" ditionis hominibus aliud iam reliquũ
" videri, quibus tanta affulsit beneficẽ-
" tiæ Regiæ copia et magnitudo, quàm

præsentia.

præsentia optimi optatissimiq; Principis triumphare, Deoq; Opt. Max. gratias (quæ concipi possunt maximæ (agere et habere, eũq; impensiùs rogare, vt Regi, post seculo in sũmo fastigii felicitatis exacto, immortalẽ concedat in cœlis beatitudinẽ, vbi cũ omnibus Cœlitibus, tanquã stellæ firmamenti, in omnẽ seculorum æternitatem resplendeat.

Qua salutatiuncula finita, dum ad *Ædem Christi* (quæ portæ civitatis Australi ad lævam adjacet) locum *Palatio Curiæq;* destinatum, progrediuntur Principes, Plateæ, etsi peramplæ, minores tamen quam quæ hominum tot quasi effusa examina continere possent, in domorum omnium fenestras & ædium cacumina exundant, è quibus vndiq; evolat lætissima triumphantium & gestientium vox; vt quod de adventu *Cæsaris* olim poeta, nunc paucis immutatis verbis, de *Cæsare* nostro verè *Augusto* vsurpari possit.

Hic fuit ille dies, quo campus, & arbor, & omnis
Splenduit Angliaca culta fenestra nuru.

Vt si hinc in Regẽ, conspicuum vultũ serenitatem; illinc in populo incredibilem vultûs, vocis, pectorisq; alacritatem perpendas, meritò dubites

bites vtrum Regi, tam amantis populi conſpectus, an populo, tam benigni placidiq; Regis, fuerit jucundior, Regina verò vnà cum Britanniæ totius ornamento, *Henrico Principe*, quam intimè, ex iſtis publici officii indiciis gaudio permulceretur, toto itineris proceſſu, non modò mirifica & amabili frontis jucunditate, ſed frequenti etiam vocis teſtificatione totiuſq; corporis ſuaviſſima inclinatione patefecit.

Gliſcit hic mihi animus in tam dilectæ Heroinæ laudes paululùm expatiari: ſed vt infirmus oculus ſolem ferre non poteſt, ita nec acies ingenii, aut mei, aut cujuſquam, par erit tam illuſtres virtutum radios contẽplando. Verbo tamen dicam vnus quod facto experiuntur omnes; ſive corporis pulcherrimi fabricam ſpectemus, ſiue animi pientiſſimi virtutes, ſive conſtantem vtriuſq; Maieſtatem cum ſumma morum ſuavitate contemperatam,

(Tam benè conveniunt, & in vna ſede locantur
Majeſtas & Amor)

neminem eſſe vſpiam fœminarũ digniorem, quæ *Diuæ Elizabethæ*, (ætatis ſuæ miraculo) ſuccederet in imperio, quàm *Annam* noſtram Sereniſſimam

ſimam, quæ (ſi qua mortalium) eam omnium virtutum celſiſſimarum laude adæquavit. Scilicet ita deo viſum eſt vt tecum tandem r *Dania*, in gratiam rediret Britannia, cui maxima, olim clades illatas maximo hoc compenſaſti beneficio, quo, non preſente modò Regina fruimur (quod encomiorum optimum eſt) optima, ſed ex ſobole etiam feliciſſima æternam poſteris felicitatem præſagimus. Iſtiuſmodi quidem cogitationibus animos paſcebant ſuos præſtantes Muſarum alumni, dum interim magnifico agminis Regii apparatu oculos paſceret illiterata plebs, quam, vt ſplendor voluptate, ita tanti quaſi exercitus in longum protenſa ſeries admiratione percelluit. Sed de exercitu non laboro; Ducem ſequor, qui jam tœdio viæ perfunctus, Palatium tanto Rege (ſi quod vſpiam terrarum) digniſſimum ingreditur.

r *Regina enim* Anna, Frederici *ſecundi Daniæ Regis filia.*

Non capit Auguſtum Mantua, Roma capit.

Hoſpitium illud quidem, vt olim à regibus ad literatos ſuſcipiendos, ita (feliciſſima talione) à literatis ad Reges iterum excipiendos deſtinatum. Tametſi enim *Wolſæum* ſpecioſiſſimę ſtructuræ authorē prædicet, quo nomine tum recens *Cardinalis collegiū* audiit

audiit, Collegii tamen Fundatorem alium non agnoscit quàm *Henricum Octavum*, cujus erga literas beneficentia (*Wolsæo* licèt omnibus fortunis deturbato) & ædes istæ literis, & ædibus istis opimæ suæ possessiones sunt condonatæ: Ideoq; aliquandiu *Collegium Regium* nominabatur. Postea tamen potentissimus Rex, ne in suum nomen honorem fundationis videretur transtulisse, quem *Cardinali* abstulisset, nec *Regis* nec *Cardinalis* nomini dicatum voluit, sed omnium supremo Regi, *Ædemq; Christi* nominavit. Et ad augendum Collegii decus, ejus Ecclesiæ Episcopalem dignitatem primus addixit; Decanum cum octo Præbendariis præfecit Collegio: In quo porrò (præter Nobilissimorum juvenum ingentem multitudinem, qui ibidem privato parentũ sumptu literis operam dant) publicis Collegii reditibus, Studiosi Centum (è quibus pleriq; Magistri in Artibus, & in Theologia graduati) aluntur; Sacellani octo, octo Symphoniaci, Choristæ totidem, publici præterea Ædium famuli perquam multi, pauperes etiam grandævi, notæ honestioris viginti quatuor, quibus à *p* frontispicio Collegii & Hospitium perquam decorum, & alia omnia ad

p *Collegium enim ad Portæ Australis orientalem.* Ptochotrophium *ad eiusdem Portæ occidẽtalem partem.*

d vitam victumq; neceſſaria, hone- o *Nam & ve-*
tè ſuſpeditantur. Tantis ferendis *tus ibi Regia*
ſumptibus proventus ſuppetunt opi- *eſt, olim Re-*
mi, qui binis, vt minimò, libratum *gum primaria*
millibus (idque veteri æſtimatione) *ſedes, iam ve-*
cenſentur; vt nihil ad glorioſiſſimum *ro ad vſus fo-*
totius Europæ monumentum videa- *renſes &*
tur deſiderari, ſi, veluti à Rege olim *Parlamento-*
facta eſt ad tam illuſtres vſus tam *rum cõventus*
larga redituum conceſſio, ita deinceps *transfertur.*
ab aliquo Rege (quis enim alius tanto p *Nam tum*
operi par erit) externa ædificiorum *ædes Ebora-*
perfectio ſperari poſſit. Siquidem *cenſes dictæ,*
Wolſæus, qui nihil potuit niſi pluſ- *quia ad eam*
quam Regium animo ſuo præſtitue- *ſedem ſpe-*
re poſt varia alibi palatia extructa *ctabãt: quas*
(quorum omnium ſuperbia quo au- *cum ab Eccle-*
thore, quantoq; animo locata fue- *ſia H. 8. extor-*
rint, procul intuentibus facilè loquú *quere cuperet,*
tur, jam tandem ad *immenſa & va* *Wolſæus dix-*
ſtamentem verſanis (vt de hoc ejus *it* non ſuas eſ-
cæpto loquitur Polidorus) hic loci, ſe ſed ſucceſ-
vt Muſis arcem magnificentiſſimam, ſorum ſuorum
ita magnificentiæ ſuæ ſummum api- ædes ideoque
cem, & gloriæ ſuæ æternum teſtem jure alienare
figere ſtatuit. Nã & antea *Weſtmo-* non poſſe, *cui*
naſterii Regiam Novam (nunc p *Au-* *Shellæus iuris*
Municipalis iudex, etiam (*inquit*) potes in forma Iu-
tis transferre: at (*inquit Camd.*) poſſumne in forma
bona Conſcientiæ? *Vtinam qui ius profitentur, aliquid etiam profiterentur Conſcientiæ, nec ita ſub nomine Iuris, injuſta conſulerent. In vita* Wolſæi *per Georg. Cavendiſh.*

lam Candidam à ſummo ſplendore dictam, qua vnica Reges *Londini* agentes delectantur) extruxerat, & *Curiã Hamptonienſem* in agro *Midleſexiæ*; quæ quantum alias vbivis ædes Regias antecellit, nemo neſcit, vt mihi viſus ſit *Wolſæas* quaſi natus ad ſplẽdida Palatia erigenda, quæ Reges ſemper haberent aut Dominos, aut Hoſpites.

Certè *Wolſæum* ſtructorẽ dicere, mihi idem eſt ac ſtructuram magnificentiſſimam dicere, vix enim quicquam habuit illud ſeculum cum iſto Præſule aut animi, aut opum, aut operum magnitudine comparabile. Nec animo celſior erat, quam titulis honorificis *Regni Cancellarius, Legatus a Latere, Cardinalis, Archiepiſcopus Eboracenſis*, vnaque *Wintonienſis Epiſcopus*, & *Epiſcopatuum Bathon & Wellenſ. Wigorn. & Hereford. Adminiſtrator vſu-fructuarius; Abbas etiam Sancti Albani*; erat deniq; (vt verbo dicam) quicquid eſſe voluit, adeò vt (ſi iſtiuſmodi rerum *q* perito æſtimatori credamus) annui proventus eius pluris fuerint, quàm ſi omnes huius Regni Epiſcoporum, atq; etiam Decanorum poſſeſſiones hodiernæ in vnum aliquem conferrentur. Huc accedit quòd opes & prædia nactus ſit quadraginta *Monaſteriorum*

q Godwin. Epiſc. Lond. lib. de Epiſcopis totius Britanniæ.

nasteriorum, quæ expressa r Papæ cō- r *Ergo in Pa-*
cessione demolitus est, vt eorum e- *pam* (*cuius ex-*
molumenta Collegiis extruendis im- *emplo didicit*
penderet. *Quod equidem singulare* Hen. 8.) *ver-*
nefas (inquit Virgilius) *effecit, vt Ro-* *tat stylū* San-
manus Pontifex gratis in Anglia ma- derus *qui illud*
le audiverit. Gratis, id quidem an- *Regis Apo-*
gitᵓ aliàs enim singulare nefas, si quid *thegma mire*
Papæ lucri inde succreviſſet, minùs *exagitat dicti*
hominem commoviſſet. Verùm benè *tis* Corvorum
habet quod homo Italus idemqᵓ Pō- nidos esse pe-
tificius, Pontificem non sacrilegi faci- nitus distur-
noris participem tantùm, sed & ſ *sa-* bandos ne ite-
crorum templorum deorumqᵓ ruinas rum ad coha-
impiè nefariéq; edendi, & approbato- bitandum cō-
rem & Authorē agnoscat. Quanquā, volent, *Sand.*
vt ingenuè dicam, ingenuè dicit pau- *Schiſ. Ang. l.* 1
ca de *Wolſæo* Polydorus, in quo (vt & ſ *Idem loco ci-*
in aliis passim) invidi potius obtre- *tato &* id fa-
ctatoris personam quàm fidelis Hi- ctum (*inquit*)
storici induisse novimus. Illud verò Rom. Pontifi-
præ cæteris etiam veteratoriè, quum cis assentione
in eo exagitet quasi rem omnium & authoritate.
absurdissimam, *quòd homo iuris im-* t *Nam omnia*
peritus sederit pro Tritunale, iusq; non domi mo-
dixerit, hoc est, quòd Summus Regni *do, sed &* fo-
Cancellarius fuerit. Erras Polydore, *rū pro arbi-*
erras. Nec enim *Iuris imperitus* erat, *trio potuit.*
neqᵓ tamen ad id muneris, perite o- *Accusabatur*
beundum peritia juris ita requi- Wolsæus *quod*
ritur. Fuerit is Fortunæ t in- *scriberet* Ego
& Rex meus; *sed Rex agnovit & se & Regem Gal-*
liæ à Wolsæo regi Polid. *loc. cit.*

gentis suæ incantamentis fascinatus nimium; fuerit gloriæ, vti dicis, appetentior æquo; at si ingenii dotes tàm habuisset temperatas, quàm habuit illustres, quantum aut fortunæ habuit, aut gloriæ cupuit, tantum & meruisset. Novit verò *Wolsæus Cancellariæ Curiam*, vt dici solitam, ita & *Conscientiæ curiam* esse debere; eò verò plerunq; plus conscientiæ æquitatisque habere, quo minus *Iurisperitorum* reticulis perplexa redditur. Nam & eum in finem Reges Angliæ, Curiam hanc reliquis Legũ Municipalium Tribunalibus superiorem esse voluerunt, vt si quid illic ex rigore Iuris peccetur, hic ex æqui boniq; conscientia corrigatur. Qua in re *Constantini* nobile exemplar sequuti sunt, qui omnes suas Leges imperfectas esse voluit, vt inde appellarent ad Episcopos. Ideoq; vt Antecessorem *Wolsæum* habuit in eo munere Archiepiscopum Cantuariensem, ita ab initio homines a *Theologi* & è b *Clero selecti* eadem semper subsellia occuparunt, vt qui ex jure Dei & jure gentium æquitatis motionem

a *Olim non tantum Cancellarij, sed summi etiam Angliæ Iustitiarii, & legum Municipalium iudices Clerici solebant esse.* Ita Hubertus *Archiepiscopus Cant.* Gulielm. *Episc. Elienſis.* Episcopus *Winton. tempore Regis Iohannis.*

b *Inde Coiudices Cancellarij dicebantur olim Clerici in Cancellaria & Magistri Cancellariæ quia plerumq; Doctores erant, nã Doctor et Magister idem significabant: inferiores autem scribæ, qui iam sex Clerici dicuntur,* Clericuli *tum dicebantur.*

derationem

derationem & optimè callerent & lubentiſſimè exequerentur. Neq; vero *Wolſæus* in iſtarum dignitatum ſuarum proventibus elargiendis parcus erat, in quibus comparandis tam erat ſtudioſus, quod (vt cætera prætereã) quotidianæ familiæ immenſi ſumptus ſatis indicant, in qua (quod in viro ſubdito fidem ſuperat) aſſiduo famulitij obſequio aderãt, *Comes vnus, Barones novẽ, Equites & Armigeri,* multò plurimi, aliiq; non pauciores quàm quadringenti; homines adeò omnes corporis animiq; lineamentis commendabiles, vt etiam ex (*Vita Wolſæi per Cavendiſh.*) inferiori eius famulorum ordine, Rex ſexdecim ſimul in ſelectiſſimi Satellitij ſui numerum cooptaverit; cæteri verò omnes eo merito, vt à *Wolſæo* jam declinante monerentur, ne cuiquam infra Regiam dignitatem dignarentur famulari. Sed eccum rerum humanarum totam verſatilem, & fortunæ luſus!

Quem dies vidit veniens ſuperbum.
& in ipſo ſplendoris faſtigio collocatum;
Hunc dies vidit fugiens iacentem,
fortuniſq; ſuis (t *Adeo vt a Doct. Higdono præfecto Collegii ſui Oxon. cui tot millia librarum impenderat, minutam zool. ſummam accipere mutuo cogeretur, ad famulorum aliquot remunerandos* Cavendiſh. ibid.) omnibus deturbatũ inopinatò: Tantum & voluit fatum & potuit offenſa Regis.

Iſta primi fundatoris fortuna; do-

musq; hæc Domino non dissimilis, quo cum vnà (quasi eius culpam lueret) in medio surgentis gloriæ progressu, præmaturè interrupta elanguit, ita tamen vt quâ perfecta est florentissimi *Wolsæi* gloriâ præ se ferat, quâ etiam imperfecta, ex ipso immani parietum & fundamentorum circuitu, videatur cadentis Domini magnitudine superbire. Areas enim Quadrangulares etiamnùm quatuor numerat, adeò omnes amplitudine pulchrisq; vndiquaq; ex quadrato lapide ædificijs speciosas vt tres minores perfecta Collegia laude adæquẽt. Quarta verò, quæ ingressu prima, & specie primaria, ita totius structuræ mirabili artificio spectabilis est, vt censeas tam Augustis Principibus tam augustum hospitium meritò accommodatum. Primum enim exteriùs Regio se offert conspectui turris, quâ frontispitium ornatur, ampla & columnis Corinthiacis speciosa, qualem *Pindarus* requirit, πρόσωπον χρὴ δὲ μεντολαυγὲς, ideò famâ celebrior, quasi nonnihil fecerat ad eum deprimendum, à quo ipsa & excitata fuerat, & ornata; Rege quippe indignante quòd, quum insignia tam *Regis* quàm *Cardinalis* magnificè præfigerentur,

Cardinalis

Cardinalis superiorem locum occuparent. Cuius insoliti fastus eò magis admiratio subit animum, quum fenestra (quæ inde non procul in frontispicio pulcherrima est) alium in Cardinali animum arguat, vbi supra sua insignia, politissimo opere exculpta, & columnis Cardinalitiis galeróque ornata; adsculpi voluit Molossum (cujusmodi laniis in vsu, lanij enim filius habebatur) ovinam scapulam arrodentem, quasi nec sui immemor, nec parentelæ pudens: nisi quis potius in contumeliam posteà (quod non crediderim) adjectum suspicetur. Quanquam non ignorem & alia sculptura ad fenestram itidem, quum in Gallia Cardinalis Legationem splendidè obiret, non dissimilem contumeliam perpessum, vbi in Cænaculo suo reperit *Galerum Cardinalitium* & *Patibulum* juxta saxo disculptum. *Cavend. in vit. Wol.*

Turrem verò subingressus interiùs Areæ patet spatiosissima quadratura, ædificiorum numero, sublimitate, conformi structura plumbeisq; tecturæ laminis, conspectui delectabilis; cuius pars adversa (vt etiam capacitatem agnoscas) Regiam præstitit, & Regi simul, & Reginæ. A læva, stant parietinæ, & quasi incunabula Tem-

plo Cardinalis naſcituro, quod, niſi abortu periiſſet, omnem, (vt ex primordiis videre eſt) magnificentiæ apicem attigiſſet. A dextra verò Collegii Aula (quâ *Anglia* ampliorem ſplendidioremq; non agnoſcit) excelſis parietum fulcimentis elevata, & ſpectatiſſimâ laterna vitreâ procul eminet. Huic verò interiùs adjacent (ſi id ſcire referat) Ædes Culinariæ, tot officinarum varietate ornatæ, tamq; ſupra fidem turriculis, pinnis, & parietum politurâ ſe oſtentantes, vt citiùs crederes [1]Dynaſtæ alicuius habitationem, quàm obſonatorum Apothecam. Quod cuidam *t* extero ſubminiſtravit ſcomma, qui *Wolſæum* ſubſanans, *egregiũ*, inquit, *opus! Cardinalis Collegium incepit, popinã absolvit.* Sãna vix è coquinâ deprompta, adeò ſale caret. Citra medium areæ nuperrimè conſpiciebatur *Frideſwidæ* crux (in qua ſacrum olim Academiæ ſuggeſtum) hiſtoriis etiam *u* exterorum nobilitata, præſertim quòd ad illam primò *Iohannis Wicleft* ejuſq; ſociorum Evangelica tuba, to-

t Rod. Gual. Fox Mart. p. 1037.

u Criſpin. de Actis Martyrum ad annum 1372. *vbi patet quanta hic fuerit rabies Monachorum quod Wicleviſtæ ex hoc ſuggeſtu docerent* prius orandum eſſe pro Regis ſalute quam pro Papa.

x Sc. Cancellarius, Procuratores, primariiq; omnes in magno Acad. concilio vt merito Archiepiſcopus tum Cantuar. dubitaret, an vllus eſſet Oxoniæ locus Catholicæ hæreſi relictus, Criſpin. ib.

ta

tâ ferè Academiâ (*y* quod publicum Academiæ teſtimonium ſub ſigillo teſtatur) comprobante, intonuit, vt intelligat Lupanar Antichriſtianum ſpurcities ſuas horribiles Academiis liquidò patuiſſe, multis ante z *Lutherum* luſtris, quem noſtræ veræq; religionis parentem putidè mentiuntur. Sed iſta crux noſtrâ memoriâ corruit vetuſtate confecta: ſiquidem extructa fuit anno *a* 1268: idq; ab infenſiſſimis crucis Chriſti inimicis, Iudæis. Die enim Aſcenſionis Domini, Cancellario Academiæ publicè concionante in cœmiterio ſanctæ *Frideſwidæ*, quo die annuatim omnes presbyteri parochiales ſolenni pompâ ſolebant viſitare Eccleſiam illam *Frideſwidæ* quaſi Matrẽ, in proceſſione Iudæi crucẽ ferenti eripuerunt, eâmq; cum contemptu fractam conculcârunt, Regis primogenito *Edwardo* tum *Oxoniæ* cõmorante Rex, qui *Woodſtochiæ* tum fuit, re cognitâ, ad perpetuam rei memoriam cruces duas perfici juſſit Iudæorum ſumptu, alteram argenteam totam deauratã, alteram marmoream fixam; argenteam autem Vniverſitati dedit: hi verſus in Tabula aurea appenſi erant.

Quis meus author erat? Iudæi; quomodo?

y *Cuius veriſſimum eſt exemplar, quod Foxus habet in Martyrolog. etſi poſtea aliud vi fraudeq; extortum erat.*

z *Etiam multis ante* Wiclefum, *quum* Armachanus *aliiq; heroes permulti eandem doctrinam Oxoniæ diu ante ſtabiliverant.*

a *In archivis & monument. Acad.*

modo? sumptu,
Quis jussit? Regnans: quo procurante? Magistri is;
Cur? cruce pro fractâ ligni: quo tempore? festo
Ascensus Domini; quis erat locus? hic ubi fisto.

Verùm en tibi de hoc *Wolsæi* opere, b *Foxi* censuram, vt tãti viri authoritas fidem faciat. *Tanta* (inquit) *sculptura et lapicidarum subtilitate, operis maiestate, materiæ fulgore, aureis asteriscis, & emblematis undiq; enitebant omnia, vt si ad eum, quo concepta erant, modum omnia processissent, non modò studiosorum Collegiis omnibus, sed Regum etiam palatiis tenebras penè offundere viderentur.* Quibus hic porrô hortorum elegantias morer, ambulacrorum varietates, virentium arborum ordinibus distinctas? Quid pascua fluminibus, flumina oloribus, piscibusq; commendata? Quandoquidem, etsi in hisce omnibus nullum isto Collegium vspiam sit beatius, maximorum tamen jam hospitum præsentia, certissimoq; patrocinio omnes videantur aliæ superari felicitates, & illis olim Regiis è c Scotia beneficiis multò jam augustiora huc accessisse meritò videantur. Potentissimus enim Monarcha Collegij

b *Fox Martyrolog.*

c Malcholmus *enim* Rex Scotiæ *animo erat erga has* Fridesswidæ *ædes permunifico, quibus dedit villam suam de* Piddington *in Comitat. Oxon. Chron. & Cha. Fridesw.*

area iam potitur: quam ferè totam prætervectus, tandem equo deſcendit, vbi quum Cathedra Regali vnà cum Diva conjuge, Principeq; *Henrico* conſediſſet, affante hinc Illrm. Procerum, illinc lectiſſimarũ Heroinarum corona, ſe coram exhibuit inſigniſſimorum Academiæ Doctorum Senatus, veneranda vultuum gravitate, coccineo veſtium fulgore, & ingenti multitudine ſpectabilis, qui omnes genibus ſubſidebant, dum Orator Academiæ publicus, ad terram etiam provolutus, Regias aures oratione amoris, obſequiiq; pleniſſimâ aliquantiſper detinuit. Præfatus imprimis Academicorum omnium nomine, *Quod ardentibus ſæpe votis à præ potenti Deo precati fuerint, illud iam Iacobi auſpicijs etiam vltra vota ſe videri conſecutos; conditionẽ Eccleſiæ ſuæ pacatã, Reipublicæ ſtabilitã, Academiæ illuſtratam. Quam communẽ Britanniæ, ſuiq; omniũ felicitatẽ, ita tunc vnico Regis intuitu ſe, totã ipſorum oculis repreſentaſſe, vt neſcirent vtrũ ipſis lætandum magis eſſet, qui tantâ fruerentur beatitate, an dolendũ quòd tã impares ſe ſentirent referẽdis gratiis. Sed vt Dei, ita eſſe eorum, qui Dei in terris vices obeunt, pro ſua im-*

" mensitate beneficia largiri, sed hominum
" gratitudinem ex eorum modulo æstima-
" re. Neq; tamen Regem, Serenitatem su-
" am ingratis illuxisse iudicaturum, si in-
" tima pectoris eorum penetralia intro-
" spiceret, in quibus & constantem Regi
" amoris sedem, & immortalem illius be-
" neficentiæ aram consecraverant. Ipsis
" enim, qui ingenuum otium, & dulcia pa-
" cis studia sectantur, nullam maiorem
" videri debere beneficentiam, quàm
" quòd iterum Iani fores occluserit, &
" quasi solus memor publicæ cladis Europæ
" ab Ottomanico flagello imminentis,
" reliquos vbivis Principes privatis inter
" se odiis turpiter sævientes, ad commu-
" nem Orbis Christiani causam suscipien-
" dam splendido exemplo provocârit. Du-
" arum porrò gentium in hac vna Insula,
" tanquam gemellorum in vno vtero
" concertantium æmulationem, olim v-
" triusq; funestam & exitialem, Iacobi
" solius auspiciis ita penitus sopitam, vt e-
" iusdem ne minima superstit scintillula,
" quam hæc vtriusq; Regni felicissima
" coniunctio non extinxerit: vt iam v-
" trinq; odiis, inimicitiis, & insensis men-
" tibus æterno vale dicto, vtriusq; sit futu-
" rum inter se certamen deinceps religio-
" sum & minime cruentum, vtri eorum
" esse ut gratitudine in Deum immorta-
lem,

lem, pietate in Maieſtatem Regiam, & amore beneficiiſq; erga ſe invicem ſuperiores. Hoc enim animo iam tum fuiſſe, ſemperq; futuros Britanniæ Incolas, qui hoc Iacobi beneficio felices facti, aurea hæc eſſe Saturni ſecula, & Fortunatas has ſolum inſulas, illo jam regnante arbitrarentur. Eoſq; merito ſic arbitrari, cùm præter pietatem, clementiam, reliquaſq; pervulgatas illas, & in tanto Principe prope decantatas laudes, ne illud quidem deſideretur, quod ad ſummam Reipublicæ felicitatem requirit Plato, in Rege Iacobo etiam Philoſophus: Vt in poſterum antiquitatem omnem ſuos ſilere oporteat, Cæſares, Traianos, Antoninos, et ſi quos alios habuit Imperatores ob doctrinam in tantâ Maieſtate non vulgarem, celebres; quod iſti omnes, ſi cum Iacobo conferentur, quantum tempore anteibant, tantum veræ puræq; literaturæ laude ipſum eſſent ſecuturi. Hoc liquere ex ſcriptis eius ſingularis doctrinæ & pietatis æternis teſtibus, quorum gloriam nunquam obliteratura ſit innumerabilis annorum ſeries, aut fuga temporum. Ita eruditionis gloriam ad ipſum ſolum, ſed eius fructum ad omnes pertinere; præſertim ad literarum ſtudioſos, qui principis literatiſſimi amorem erga literas & literatos

" ratos cumulatissimè experiuntur, eum
" quidem tam gratum, & iucundum
" Musas penè spretas et despectas colen-
" tibus, vt non iam illudo tandem vide-
" atur, vt eos diligat Princeps, sed Deus
quemadmodum Princeps. Quo loco Orator, postquam gratias egisset pro munificentia Regis vtriq; Academiæ communi, quibus honorificum jus duorum in Parlamento Burgensium concesserat, quantum Oxoniensis Academia de peculiari Regis benignitate gloriaretur, grata recordatione recensuit, quod
" eorum Athenas Maiestatis suæ præ-
" sentiâ primo nobilitare studuerit; quo
" beneficio sentit se Academia illa tot fe-
" licitatis gradibus Sororem germanam
" suam antecellere, quot seculorum lu-
" stris attestante omnium historiarũ an-
" tiquitate, certissimè antecedit. Regi tã-
" dem gratulatur adventum adista Ma-
" iorum suorũ imperfecta sed tamen glo-
" riosa monumenta, quorũ inconsummati
" parietes visi sũt gratulari sibi ipsis fu-
" turi temporis cogitationem, quo posteri
" visere, minoribusq; suis gestient ostẽta-
" re tecta illa, quæ magnus hospes Iaco-
" bus impleverit: et vt ipsas Wolsæi ru-
" inas, quamdã à præsentiâ Regis perfe-
" ctionẽ adeptas, ita literarum ruinas à
" literato Rege manum salutarem spera-

re

re innuebat; vt istâ saltem mũdi senectute maiorẽ, quàm ante hac, dignitatẽ et literis et literatis largiretur Respublica, quæ vt à natu eius tota pẽdet, sic ad exemplum illius facilè componetur. Ita futurum, vt Oxonienſis Academia, *quæ digito olim monstrabatur prætereuntiũ, Christianæ Columẽ Reipublicæ, quæque iam splendet vt nunquã illustriùs, floret nunc vt nunquã glorioſius, & gloriam deinceps ſuam conſervaturam ſit æternum, et* Iacobi *memoriam ad omnem poſteritatem tranſmiſſura.*

Quæ omnia dum ab Oratore copioſiùs percurrerentur, potentiſſimus Monarcha tam attẽtis auribus imbibiſſe, vultuq; tam benigno comprobaſſe viſus eſt, vt quod olim de *Cæſare varius Geminus*, multò iſtiùs *Auguſti* noſtri ſit elogium; *quod qui corã eo verba facere auſint, eius videantur ignorare magnitudinẽ, qui nõ auſint, ſingularem neſciant humanitatem.* Oratoris Panegyricũ ſubſecuta eſt alta omnium âcclamatio, *Iacobo* vitã, *Iacobo* gloriam, *Iacobo* æternam felicitatem cum Coniuge Soboleq; precantium: quorum ſonora vox repercuſſa ab arcuatis vicinæ Eccleſiæ lacunaribus, tanquam ex ſacro Dei Tri-

Seneca Controverſi lib. 7. c. 6.

Tripode voce cœlesti comprobata, *Iacobo* vitam, *Iacobo* gloriam, *Iacobo* felicitatem æternam cum Coniuge Soboleq; iterabat felicitatem quam populus Regi precabatur, Rex populo vicissim à Deo precaturus, ad Cathedralem Collegii Ecclesiam (solennis ea Regibus nostris cõsuetudo quoties in Episcopalis Sedis Civitatem commoraturi divertunt) sine mora deductus est, vbi in ipso Templi atrio ad pulvinaria (quæ pro more sumptuosa vna cum Sacris Codicibus apponebantur) humiliter prostratus, diutiusculè supplicabat; vtpote cuius sacro pectori illud fixum incederat.

c *Regũ timendorũ in proprios greges,*
Reges in ipsos imperium est Iovis.

Templum ipsum statim ingreditur & novi hospitis, & antiquæ magnificentiæ maiestate venerandũ; eóq; magis quod *Frideswidæ* (ex cuius celeberrimi monasterij reliquiis solum est superstes) & nomen teneat, & sepulchrum, multâ olim invisentium & miraculorum (nisi *f* Monachi putidè mentiantur,) frequentia celebratum. Quæ cæca Papizantium superstitio in putrescẽte piæ Virginis cadavere colendo, non nihil tamen attulit emolu-

c *Ho.1. Od. lib.3 Od.1. Qui libros de miraculis eius scripserunt. Sed verus erat dictum, friar ergo* alyar, *ac bona certe consequentia refert* Mat. Paris.

molumenti ad alterius sanctissimæ fœminæ demortuæ ossa ab inhumanitate viventium vindicanda. *Petri* ea *Martyris* (*Oxonienſibus* multiplici doctrinâ pietatéq; dilectissimi) cõiux erat, quam jam triennio sepultam, *Mariani* temporis rabies, (cui non satis erat vivis sanctorum corporibus rogos accendere, nisi in demortuos etiam desæviret) è poliandrio vexatam ex Legati Pontificii mandato *g* fædissimi sterquilinei operculo dehonestavit; quod eorum factum sugillationi huic verissimæ ansam præbuit.

Fœmineum sexum h *Romani semper amârunt.*

Projicitur corpus cur muliebre foras?
Hoc si tu quæras, facilis responsio dãda
Corpora nõ curãt mortua, viva petũt.

Cuiusmodi deinceps feritati vt occurrerent Orthodoxi, omnia piissimæ matronæ ossa sedulò recollecta, in veneratissimo *Prideswidæ* monumento cum eiusdem ossibus permistim confuderunt, eo consilio vt alterius veneratio alteram à violatione immunem redderet. Nam olim istius Sanctulę reverentia ita omnes superstitiosulos continuit, vt Dei citiùs numen, quam istius Deæ Monumentum violandum putârint. Quæ tamen

g *Nam incorrupti (si diis placet) indices, non putarunt æquum vt eius ossa comburarentur, nisi conflaret eam hæreses suas publice docuisse.* Vit. Archiepisc. Cantuar.

h A Romuli, *cuius lupæ & lupanaria* Romæ *semper in pretio.*

men opinio non tam offium iſtarum quieti oportuna fuit quam exitialis olim *Danicæ Nobilitati* Britanniâ totam infeſtanti, quorum à *i* tyrannide (circa annum 1402) *Etheldredus* Rex vt ſuos liberaret, eos per vniverſum Regnum vno die vniverſos interfici iuſſit. Cuius tragœdiæ prologum acturus ipſe Rex, eorum duces *Oxoniâ* ad colloquium pellectos perfidè *k* interfecit; reliquorum magnam multitudinem *Frideſwidæ*, ciuſq; hic monumenti patrocinio ſe concredentem, vnà cum ſumma Eccleſiæ turri, quâ ſe tuebantur *l* concremavit. Sed genealem loci Deam, Eccleſiâ reſtauratâ, Reditibuſq; auctâ facilè placavit, donatâ inſuper *m* Chartâ amplarum immunitatum, qua Rex, vt incendij facinus excuſet, id à ſe factum aſſerit, ne Dani (*qui velut lolium inter tritico in hoc regno pullulabant*, vnquam repullulaſcerent. Sed æterno Deo æternæ gratiæ, quod lolio *Danico* per *Etheldredum* liberati, jâ per *Annam Reginam* Danico verè tritico

i *Malmsb. de geſtis Reg. Ang. lib. 2. fol.* 40.

k *Lelandus dicit* Heraldum *Regem huius cædis vindicem egiſſe vrbem diripuiſſe, Collegia bonarum artium confregiſſe, quod erud tos putaret cum Civibus in eâ internecione conſenſiſſe, Coment. in Cic. Cant.*

l Chron. Frideſwid. m *Quam antiquiſſimo Anglo-Saxonico idiomate ſcriptam vidi inter chartas* Frideſwidæ. n *Sunt hæc verba Chartæ* Etheldredi *in Archi. Aed. Ch.*

&

& fruimur & alimur; cuius florentes Spicæ, tanquam Oliuæ palmites non modò ad Britanniam ornandam protegendamq; repullulascunt, sed jam etiã hoc ipso *Frideswidæ* Templo in quo æterna *Danis* ex Britannia extirpatio intentabatur, soboles *Danica* maximè resplenduit.

Rex enim vna cum Reginâ Principeq; dum è Navi Ecclesiæ versus superiorem Chori Basilicam pergit, vt vota, quæ anteà privatim nuncupasset, jam publicè cum populo suo communicaret, purpuratis sex *Sacræ Theologiæ* Professoribus cingitur; qui pretioso Phœnicei coloris Conopeo, totidem argenteis arundinibus suffulto, Principes obumbrabant. Vtrinq; stant conspicuis ordinibus Collegij Alumni, omni omnes candidis Epitogiis Graduumq; Academicorum Ornamentis insignes succedit Adolescentium Academicorum, natalium splendore, literarumq; professione nobilissimorum, splendidissima series; quos inter, cum primis nominandi *Thomas Baro Wẽtworth, Brianus Baro, Thomundiæ Despota, vtrorũq́* fratres *Somersetsii duo, duo Stewartij, Saimerii itidẽ & Sackvillii*; suavissimæ deniq; indolis *Dudleius* & *Greius*; Comitum

mitum omnes & Baronum præcipua spes: quorum reliquorumq; omnium illustris præsentia, vt Regis literatissimi gaudium, ita florentis Academię gloriam adimplebat. Scilicet hoc demùm est Rege frui, qui literarum Studiis studiosisq; delectetur: cuius exemplo eò quisq; ardentiùs provocatur, quò Regi acceptiorem esse intelligit eam generis Nobilitatẽ, quæ cum Doctrinæ Virtutumq; gloriâ conjuncta est, quam quæ nudâ parentũ gloriâ suæ indiga nititur. Sensit id olim *n Syracuanus* ille, qui quũ Mathematicis studiis delectaretur, Regiam suam semper reperit multitudine geometricas figuras delineantium refertam. Sensit id *Alfredus* noster qui cum se totum literis devoveret, vt Academiam *Oxonien sem*, splẽdore, Regiæ parem effecerat, ita Regiam suam, doctrina similem Academiæ: neq; enim ille *o* quenquam honorificis in republica muniis decorare dignatus est, quem literarum insicitia dedecoratum animadverteret. Sensit id etiã jam pridem *Augustissimus Iacobus* qui sua scientiarum excellenti peritia, in victu vestituq; singulari modestia, Nobilium suorũ animos ad studiorũ morumq; suorũ similitu-

n Plutarch, de discrim. adulat. & amici.

o Guliel. de Regibus, & Fox. Martyrolog.

ſimilitudinem à leviſſimis voluptatibus non mediocriter traduxit.

Sed eccè dum Rex omnes & omnia oculis perluſtrat, præ foribus ſuperioris Oratorij (quod vulgò Chorale dicimus) ornatiſſimus Collegij Decanus *Dom. Doctor King* (illum intelligo, qui nunc in concionibus regnat, quemq; Rex pietatis, doctrinæq; merito nuperimè eâ præfecturâ decoraverat) Regio conſpectui ſe genibus ſubmiſſis objiciens, tres elegãtes gratulationũ libellos manu prætendebat, quos Collegij ſui nomine traditurus, carmine (quoniam & ipſi carmine decuderentur) ſuccincto præfatus eſt. Cuius exemplar, quia mihi videre contigerat, aliis non invidebo.

Primus ego numero, meritoq; noviſſimus adſum,
Maxime Rex, coniux Regia, dulce genus.
Eius ab ore ſalus noſtrorum publica fertur.
Sed neq; te, vobis ſed neq; digna ſalus.
Hos quia plebs devincta magis quàm cetera turba,
E larib. noſtris priva Camæna venit.
Rex aliis, nobiſq; venis cõmunis, eundẽ
Et Mæcenatem quiſq; merẽdo feret.

Rex

q Reges enim Angliæ successivi Fundatores huius Collegii sunt & dicuntur.

Rex nobis & Mæcenas, q *Fundator & Hospes,*
Perpetuusq; pater (Magne Monarcha) venis.
Hæc tua sunt, quæ vos colimus præsepia, Centum,
Hic apibus sedes hospitiumq; tuum:
Hæc tua, quæ in nostrum libamus, pascua, victum;
Mella, tibi & patriæ quæ damus, inde damus.
Ergo favum offerimus non tanto examine dignum.
Nos examen apũ (Dive Iacobe) tuũ.

Quibus publico Collegii sui nomine præfatus, Vnáq; librorum vnum Regi in manum porrigens, hoc statim distichon obsequij privati nomine subiecit.

Iamq; meos dedo tibi, Princeps, jure penates.
Tu mihi jus dederas posse vocare meos.

Ad Reginã mox & *Principẽ Henricum* conversus, versibus idiomate patrio concinnatis, & munuscula (singulis enim singulos libellos tradidit) suum suorumq; omnium animos amore officiisq; pleniſſimos commendabat. Principes omnium ordinum perspectissimis voluntatibus delectari, nec vlla munera ampliora sibi videri

deri indicantes, quam quibus tam conſpicua publici amoris teſtimonia exhiberentur, in choro ſtatim à Reverendo Domino *Epiſcopo Oxoniēſi*, Decano, reliquoq; Prebendariorum, & Candidatorum ingenti cœtu, ſacris hymnorum cantionibus excipiuntur; quarum ſuaviſſimis modulationibus & principum erga ſubditos, & ſubditorum erga Principes, & vtrorùmq; erga Deum, & Dei erga vtroſq; teſtatiſſimi amores concinebantur.

Sacras reliquæ Liturgie precumq; ſolenniũ Ceremonias celebravit ornatiſſimus Eccleſię Decanus. Quod ſacrum ab eo præſtitum officium, & ſingularis etiam viri doctrina, revocat mihi in memoriam illud non illepidum quod de altero eiuſdem quondam Eccleſiæ præfecto *Guimũdo* viro pererudito narratur, qui eandem præfecturam florente Monaſterio *Frideſwidæ*, occaſione cõſimilis officii ſacri celebrandi aſſequutus eſt. Erat is *Henrici* primi à ſacris (officio, officij pleniore quam emolumenti) qui ſ animadvertens Regem in illiteratos plerunq; conferre ſolitum Epiſcopatus, dignitateſq; Eccleſiaſticas, die Rogationum, quum coram Rège ſacra

ſ *Chron. Frideſwidæ.*

sacra celebraret, isq; *t* Apostoli locus occurreret, *non pluit super teram annos* III. *et Menses* VI. ita notas distinguebat, vt legeret, non pluet super terram *annos vnum, vnum, vnum, & menses quinq; vnũ*; ridentibus qui astabant Prælatis, & Regi lectione ineptâ suboffenso, cur ita legeret rogãti? subridens ille, *quia* (inquit) *vos in ita tantum legentes, beneficia & Episcopatus confertis*: cuius ingenioso dicti veritate commonitus Rex, & deinceps cautior erat, & tũ statim *Guimundum* ad Ecclesiæ *Fridesuidæ* & Monasterij Gubernacula promovebat. Cui argutiolæ (etsi παιγνιῶδει, quia tamen parallelum, & cautelam Ecclesiæ Dei salutarem suggerit) illud etiam subjicio *Davidis Lyndsæi* Equitis aurati Scoti, *u* qui mortuo eo, qui principibus Scotiæ à vestibus erat, à *Iacobo* Quarto supplex petiit, vt illud sibi munus demandaretur: cui Rex *quid tu* (inquit) *cum istiusmodi artificio, cuius scio te penitus imperitũ*? Ille contrà, *Fateor*, inquit, *imperitum me, sed putabam non magis referre vestibus præficere imperitum rei vestiariæ, quàm Ecclesiis præficere indoctos, rerumq; Ecclesiasticarum imperitos*. Eodem enim mane Rex eiusmodi fungos in Episcopos cooptarat

t Iaco. c. 5. v. 17.

u Proœmio poematum Davidis Lyndsæi.

târat. Sed felicius actum cum Regno Britannico, quod quamdiu doctiſſimum *Iacobum* habeat gubernatorem in Republicâ, metuere deinceps non poteſt indoctos gubernatores in Eccleſia. Quam Regis optimi curam hoc *Chriſti Collegiũ* ſenſit in hoc ipſo (de quo diximus) Decano optimo, quem Rex, huc acceſſurus, ſolâ hominis probitate, doctrinaq; permotus, vnica anteà quindena ad Eccleſiæ iſtius gubernacula præmiſerat.

Ab eo jam precum finita ſolennitate, Principes, qua ingreſſi pompa, eadem revertuntur ad extimum atrium, vbi dimiſſum Conopeum cedit (de more) in jus Regiorum Præcurſorum; quemadmodum & rerum omnium apparatus, quæ primo in templum ingreſſu Regi ſupplicanti apponebantur, jure ſpectant ad illuſtriſſimum Equi Regij Præfectum; quo illuſtri munere jam fungitur Muſarum & alúnus, & fautor, omnibus ſuaviſſimarum virtutum nominibus commẽdatiſſimus, *Comes Wigornius*. Quibus peractis, Principes in Regia cœnacula ſe recipiunt Hoſpitibus quidem beatiſſima, ſed & jucundiſſimo hinc, in magnam Collegij aream civitatiſq; tractum occidentalem, illinc,

in-

in Theſſalicas floſculorum areolas, & Dædaleos herbarum Labyrinthos proſpectu cõmendatiſſima. Et (quod in proſpicientium oculos ſtatim incurrit, proſpectuiq; dignitatem addit) iſtorũ hortorũ parietibus proximè ad Eurum ſupereminet *Collegium Corporis Chriſti*, quod omniũ *Oxoniæ* nitidiſſimum meritò audit; tùm ob totius ſtructuræ, Templi imprimis, & Periſtylij, *t* Bibliothecæ, atq; Aulæ concinnitatem, tùm propter Horoſcopij columnaris pulchritudinem, quod in areæ quadratæ medio, omni & ingenij, & operis varietate elaboratum, eminet. Cujus eò libentius mentionem facio quod non modò à prima fundatione præſtantiſſimis literarum luminibus illuxerit, *Reginaldo Polo* ad Papatum electo, *Iuello* Papatum Archimaſtige, *Ludovico Vive* barbariei, *Richardo Hookero* ſchiſmatis *expulſore*, & illuſtri illo tã humanæ, quàm divinæ literaturæ *Theſauro*, *Iohanne Rainoldo*; ſed etiam quòd *Foxi* Fundatoris gloriâ memorabile ſit, quo *u* ſolo authore *Wolſæus* noſter

t *Quam Eraſmus poſtquam vidiſſet, de ea ſic ſcripſit.* Præſagit mihi animus futurum olim vt iſtud collegium toto terrarum Orbe inter præcipua decora Britanniæ numeretur, pluresq; futuros quos trilinguis iſtius Bibliothecæ Spectaculum pertrahat Oxonium, quam olim tot miraculis viſenda Roma ad ſe pellexit. *Eraſm. in Epiſt. ad* Ioh. Claymundum *Præſidem Collegij Corporis Chriſti.* u *Mat. Park. in vit. Archiepiſc. Polydor. & alij.*

Foxi

(*Foxi* enim Capellanus erat) ad tantam primò ſublimitatem aſpiravit. Quanquam ingratitudinis in bene meritiſſimum patronũ notetur; quod illum, cum oculis ſenióque laborans ab Aulæ Regię negotijs ſeceſſum impetraſſet, clandeſtinis cuniculis ab Epiſcopatu *Wintonienſi* (cui ipſe inhiabat) amolire ſatageret: callidas perſuaſiunculas obtendens, ac ſi præ oculorum infirmitate muneri Epiſcopali præſtando impar eſſet. Cui ſapientiſſimus ſenex per nuntium ſignificari juſſit x *quòd et ſi ipſe in ſenectute oculis orbatus candida & atra diſcernere non poſſet, meliorem tamen ſe intuitũ quàm oculorum iam habere, quum cæcus ingrati hominis malitiam, quam oculis ante non proſpexiſſet, iam animo cerneret. Cavendum autem eſſe magis Cardinali, quàm ſibi, ne iam pridem pluſquam lippus, & tantis ambitionis tenebris involutus, in graviorem cæcitatẽ incidat, nec exitum ſuum proſpiciat.* Sapientiſſimi Antiſtitis præſagium præmatura *Cardinalis* ruina comprobavit. Sed alia majora ſunt quorũ gratia *Foxi* recordationi inhæreo, & quorum nomine, nomen ejus, & Britannis omnibus eſſe debet, & *Oxonienſibus* certè eſt, omnium acceptiſſimum: non tàm (quæ tamẽ res magni

x *Mat. Parker. in vita.*

y *Erat enim* Henrico Parisijs *exulanti intimus à Conciliis, & in Regiarum virtutum disciplina institutor charissimus.*

z *Quod Historiæ aliæ confirmant: & Polyd. Virg. ex ipsius* Henrici 7. *relatione scribit.*

est) quòd y ejus imprimis consilijs *Henrico* Septimo & animus, & aditus datus est ad imperium, quàm quòd ejus z solius prudentia, præsidijs, auspicijs, felicissimæ, quas vnquam Britannia vidit, nuptiæ confectæ sunt inter *Margaretam Henrici* Septimi filiam, & *Iacobum* Quartum Scotiæ Regem, *Iacobi* nostri proavum: vt quicquid felicitatis, aut Regnum Britannicum ex *Iacobo* Rege, aut *Rex Iacobus* ex Regno Britannico adeptus sit, ejusdem non mediocrem gratiam *Foxus* jure vendicare possit: *Foxi* quidem ea in re Consilio, plerique tamen Consiliarij Regis restiterunt, suspicati, aliquando posse contingere, vt hæreditas Regni Margaretæ obveniret. *Quid tum?* (inquit Rex) *video futurum, vt nostrum Regnum nihil inde damni faciet, quoniam accessio Angliæ non ad Scotiam, sed ipsius Scotiæ ad Angliam fieret, tanquam ad totius Insulæ caput multò nobilissimum.* Quod prudentissimi Regis Vaticiniũ, & sapientissimi *Foxi* consilium, propitia Dei benignitate, & *Iacobi* Regis Optimi Clementia, eventus felices, post tot annorum lustra consecutum, læti cernimus. Sed Potentem Monarcham, post tædia itineris se cœnaculo

naculo reficientem, pauliſper relinquat oratio; invita quidem, niſi quod *Iacobi* Britanniæq; vnà ſuaviſſimam ſpem, *Henricum* Principem ſequutura ſit ad Curiam ſuam (in magnificentiſſimo *Collegio Divæ Magdalenæ*, extra Portam Civitatis orientalem ſito) commeantem. Etenim ea ſolennis eſt Majeſtatis Britanniæ conſuetudo ne Principes vna (quamvis capaciſſima) Regia excipiantur; ſed vt ſingulis ſingula palatia deſtinentur, ſic vt pauculis mutatis verbis, meritò illud de *Pompeio* & filijs, ſed ſenſu multò feliciore vſurpari poſſit. (*teneri*

z *Quid mirum tota ſi ſpargitur vrbe?*
Vno non poterat gloria tanta loco. z *Mart. Ep.* 5. 76.

Itáq; Principis Excellentiam Comes Illuſtriſſimus atq; idem optimus *Wigornius*, Equi Regij Præfectus, & *Dominus Knowleſius Baro*, Regiæ Theſaurarius, deducunt; Comitantur verò *Oxonienſis*, & *Eſſexius* lectiſſimi delectiſſimiq; Comites. *Vicecomes Crãbornius Roberti Cecilij*, Comitis [illegible] hæres, *Schefeldius*, *Haringtonius*, *Howardus*, *Bruſius*, cũ reliquo Britãnicæ juventutis flore, è Principis famulitio; ſed cum primis virtutis doctrinæque ergô nominandus *Thomas Chalonorus* Eques Auratus, Principi in

disciplinarum omniúmque virtutum regiarú institutione honorarius præfectus, quo viro meritò gloriatur *Collegium Magdalenense*, vt etiam innumeris alijs, quos intra *a* lustra annorum non multa in Rempublicam Ecclesiámque transmisit alumnis. *b* Archiepiscopis scilicet duobus, ijsdemque Cardinalibus, Episcopis viginti duobus, *Foxo Martyrologo, Laurentio Humfredo* aliísque : verum jam non tam Alumnis quos emisit quàm Hospite & Alumno, quem jam admittit gloriatur, nec se beatum minùs censet præsentis *Henrici* Principis Hospitio; quàm 2 alterius *Henrici* Principis beneficio, qui olim hanc ipsam sedem Laribus Hospitalibus consecravit. Collegium ab Euro alluit limpidissimus rivorum *Cherwellus* (is alter ex parentibus Tamisiaci fluminis

a *Fundatum enim circa an.* 1460. *sub Hen.* 6. *cui* Wainfletus *Fundator, tum Regni summus Cancellarius, ab intimis erat Regique etiam suadebat, vt hic Oxoniæ Collegium aliquod extruere vellet. Cui Rex*, Immo Cantábrigiæ inquit,

potiùs vt ita duas si fieri possit, in Regno Acad. habeam. *b Regist. Coll. Magd.* 2 *Is Hen.* 3. *qui circa ann.* 1230 *(quo loco iam Collegium est Magdalenæ) Collegium & Xenodochium nobile extruxit suaque manu primum lapidem posuit, & in memoriam patris sui Regis Iohannis, nomini Sancti Iohannis dicavit, & Asyli prærogativa donavit, omnesque fere mulctas hic delinquentium addixit. Mat. Paris p.* 526. *& Chart. vniuers.*

minis habetur) qui Pontem Civitatis orientalem Collegij parietibus imminentem, ſubterfluens, compaſcuis proximis cum *Iſide* conjugatur. Ipſa mœnia ex quadrato lapide fortiſſima pinniſque ornatiſſima, tam immenſe ſe protendunt in Aquilonem tantumque ædificij, arboreti, pomarij ſinu continent, vt procul contuentes, non tam Collegium, quàm vrbeculam eorum complexu comprehendi putent. Ad alteram fluminis ripam, quæ Collegio privato ponte adnectitur, vndicunque viridaria paſcuáque fructu commodiſsima, ambitu ſpectatúque multò gratiſsima, ſed imprimis ambulacra, multo, vt patet, opere & ſumptu, ſed majore elegantia aggeſta, & ſepium arborúmque ordinibus fluminiſque vndique ſpiraculo & murmure jucundiſsima.

Nec in primo aditu delicix oculorum minùs pellices. In area exteriori introeuntium oculis objcit ſe ampliſsimum frontiſpicium, tribus porticibus magnis inſigne; quarum altera quæ à læva (in aream interiorem ducens) vti & media vivas ſupernè ſtatuas exhibet, & *c Waynfleti* laudatiſsimi Fundatoris, Epiſcopi olim *Wintonienſis*, hujuſque Regni Summi

c Cujus vitã reſq; geſtas eleganter ſcripſit Clariſſimus Buddenus *in gratiã Collegij; cujus laudabile factum cæteris Collegiorum alumnis exprobare videtur quod celeberrimorum Fundatorum beneficijs fruimalint, quam eorum inſignia facta & quantivis pretii hiſtorias poſteris pie commendare.*

Cancellarij; & *Mariæ Magdalenæ* Servatorẽ alablastri, & (quod acceptius erat) lacrymarum vnguento demulcentis. Nam huius lacrymantis Divæ nomini (rectiùs quàm Romani, qui Templum Deo *Ridenti* & *d Ridiculo* posuerunt) Collegium suum consecrabat. Altera ad Templum ducit, lapicidarum elegantiis, Testudinum politurâ, Alarum varietate, Pyramidum multitudine, Campanilis spectabili sublimitate laudatissimum. Ad quam porticum, ornatissimus Collegii Præses *Dominus Nicholaus Bondus*, Sacræ Theologiæ professor, & cæterum studiosorum sodalitium (qui Fundatorii alumni censentur sex supra numerum centenarium, præter ampluni Nobilium adolescentum gregem) omnes suis ordinibus dispositi Princi, em venientem excipiunt: cuius adventu quantum lætitiæ conceperint, quantumque sibi gratularentur, *Magister Iacobus Mabbe* publico Collegii nomine, eleganti oratione, alii carminibus propalàm affixis testabantur. Inde in aream Collegii interiorem eandemque amplissimam pergitur; quadriformi ædificiorum ex quadrato lapide, Clau-

d Narrant Historici Hannibalem Romam petentem, noctu lemurum cachinnis quasi infausto omine perterritum rediisse ibiq; Templum Risui Romanos posuisse Numini, quod alij Ridiculum *dictum volunt à risu audito, alij* Ridiculum *à reditu Hannibalis.*

etum pinnarumque ordine insignem. Tibicines speciosi qui frequentes singula latera & præmuniunt & adornant, ipsi hieroglyphicis, & penè spirantibus animalium imaginibus adornantur, quæ ita è vivo lapide vivis coloribus justa omnes magnitudine expressæ sunt, vt ad *Mosis* effigiem toga cœrulea deformati, Rusticanum aperto capite accessisse certissima oculatorum testium fide constet, & vt sibi (nescio quò eunti) viam indicaret, summisse petijsse. Ista vero *Mosis* statua *Theologiæ Professio* designata est, cui à dextra (sed suis intervallis) visuntur *Iurisperitus* c caput lineo tectus operculo clientē emungens, *Medicus purpuratus* phialam vrinariam contēplans, *Pædagogus* deniq; è Cathedra supercilioſus

c *Lineum Capitis tegmen antiquum est iudumentum eorum qui honestiore loco aliquo officium* Servientium *exercebant, Sic olim induebantur* Servientes *Vniversitatum quos dicimus* Sariaunts of the Law, *credo ad sudores discursantium desiccandos primò v-*

surpatum, postea in dignitatis notam cessisse, Legi etiam morem hunc è Gallia huc traductum. Nam Philippum Sancti Ludovici filium Regem Galliæ anno 1277 decrevisse, ne causam agerent in foro Regio nisi qui supplicio affici potuissent à iudice seculari, si forte nequitèr agerent, ideo leguleios vt se isti pœnæ obnoxios esse, nec Clericali privilegio frui ostenderent, ijs indumentis vsos fuisse, quibus à Clericis distingui possent, hoc est, lineo capitis tegmine & Vestibipartiti coloris, quæ vtraq; Clericis prohibebantur Clem. 2. de vit. & honest. Cler.

supercilioſus, qui ſinguli facultates ſuas deſignabant, quas tamen non magis quam lapides callebant. A læva Theologiæ, Iudos agit *Morionis* imago, vultu veſtitúque ridicula, quâ notari videtur voluiſſe author myſticus, prudentium eſſe clariſſimis artibus inſudare, etſi fatuis inſcitia ſua arrideat, ſeque nugamentis delectent, prudentiam aliorum contemnant. Præſidis ædibus præfiguntur (vt cætera illa omnia ingeniorum cruciamenta alijs Hermetibus relinquam) hinc torvus *Leo*, illinc *Pelicanus*, qui e roſtro ſibi pectus pertundens pullulos ſuo ſanguine fovet, vt literatæ juventutis præfecti moneantur, ex illo quid poſſint, ex iſto quid debeant erga ſuos; & ex illo vigiles forteſq; agere adverſus malè meritos, ex iſto mites & amantes erga bonos: Sed eſſe Leones omnes experimur, an tales ſint vſpiam Pelicani

e Certum eſt Pelicanum ab Ariſtotele, Plinio, aliÿſque omnibus deſcriptum, habere roſtrum vulneri inſtigendo ineptum. Ideoque Geſnero putatur eſſe auis, quam Shufler *Germani dicunt quod roſtrum habeat batillo* (*quod nos etiam* Shovell *dicimus*) *ſimile; quum contra pictores efforment roſtro peradunco. Quod tamen hieroglyphicum (quia frequens eſt & nobiliſſimi apud nos Collegÿ etiam Symbolum) alio Hierogliphico, quantum poſſum ſuffulciam. Nam Orus in Hieroglyph. refert Ægyptios vulturi imputare, quod è fœmore ſanguinem roſtro extundat, eoq; pullos famelicos ſaturet, Ideo non in hiſtoria ſed in nomine error putandus eſt.*

Pelicani non sine causa *f* dubitant qui sunt naturæ à secretis.

f Gesner. de avibus.

His à Principe transeunte perlustratis, ad ista Præsidis Conclavia (Excellentiæ recipiendæ destinata) deductus est: vbi literarij palestritæ tanto arbitro in disputationum certamine concertant. In quo *Gulielmus Seymerus, Hartfordię Comitis* ex *Beauchampio* filio nepos natu minor respondentis stationem tuebatur. *Carolus*, filius *Comitis Wigornij, Edwardus Hartfordiæ Comitis* ex *Beuchãpio* hęres, *Robertus Gorgius* clarissimi *Thomę Gorgij*, equitis aurati, & præcellẽtis *Marchionissæ Northampton* filius, *Chalonorij duo*, & *Gulielmus Burlasius*, Equitum insignissimorũ filij (adolescentes omnes natalium splendore indolis virtutumq; præstantiâ æquiparantes) amentatis argumentorum hastis strenuè irruebant. Quâ velitaxi pugnâ Excellentia ejus vnà & animum suum voluptate pascebat, & quanta cum voluptate Nobilissimi Adolescentes operam in optimarum artium studiis collocabant, ex quibus solis vera nobilitas comparanda est, intelligebat; manumq; mox tanquam & gratiæ suæ & eorum meriti testem, singulis deosculandam exhibuit.

Et ita certè habet (ô vnicum & Patris tui, & Patriæ tuæ delicium *Henrice*!) quicunque futuræ maturitatis fructus eorum in tenellę ætatulę herba ſpes elucet; jam nunc jacienda fundamenta, quibus deinceps ſplendidam virtutum Architecturam inniti oporteat. Sine Doctrinæ verò Pietatiſque baſi quadrata, & conſtanti, quid ſolidi in actionibus, quid proſperi in fortunis humanis ſperari poteſt? Sed vtriuſque grandia in ætate tua non grandi indicia, adeò certò & de te optima, & nobis proſpera pollicentur, vt non tam per te felicitatem ſperare, quàm eam jam in te conſecuti videamur. Macte verò & literas tui cauſâ, & Reipublicæ cauſâ literatos amplecti; cumq; natus ſis ex Patre verè Sopho, & Matre g *Sophiæ* verè filiâ, cogita te quoq; felici omine ad *Philoſophi* ſperandum nomen provocari; vt Britannia noſtra etiam noſtrum *Belloſitum* h altero iterum *Henrico Bello-Clerico* glorietur. Sed

g Reginæ Annæ *mater* Sophia Regina Daniæ. *Sed & è Græcia Sophiam Regina* Anna *ſapientiſſima vividè exprimit.*

h Henricus *filius W. Conqueſt.* Bello-clericus *dictus ob ſingularem eruditionem, quam in hac Academia conſecutus eſt. Quanquam ſciam eſſe, qui antiquitatum imperitus, hunc* Grantæ *vendicet. Cum conſtet Henricum hunc diu regnum tenuiſſe antequam* Croylandenſis Ieffredus *Grantanũ horreum conduxiſſet, quo diſcipulos in primis artiũ rudimentis inſtitui curavit.* Ex quo parvo fonte (*inquit Hiſtoria*) Plurimos nunc videmus Magiſtros & Doctores de Cantabrigia exeuntes ad ſimilitudinem Sancti Paradiſi:

Sed vt inſtituto pergam dum iſta *Collegio Magdalenenſi* peraguntur, alius Academicos labor avocat, theatrico apparatui (quo Principes à cœna excepturi erant) intentos. Locus Scenæ præſtitutus erat Aula *Ædichriſtiana*, qua & ſpatioſiſſima, & cœnaculis Auguſtalibus vicina. Habent enim vtraque *i* Propylæum commune, quò duplici latiſſimorum graduum ordine aſcenditur, quod propter Turris, arcuumque ſublimem amplitudinem, columnæ vnicæ incumbentium, peritiſſimos Architectonices attonitos tenet. Multiplices autem illius Turris concamerationes, *Wolfæus* totidem ſcholas eſſe voluit, linguarum triumque facultatum ſeptemque etiam Artium Liberalium, & Philoſophiæ profeſſoribus nam adeò brevi accrevit, vt regnante Ed. 1. de ſtudio Graumbridge facta eſſet vniverſitas, ſicut antea fuerat Oxonium per Curiam Romanam. *Verba ſunt* Petri Bleſenſis, Roberti de Remington, Cambdeni in *Icenis*, *nec vtcunque crepet Londinenſis Arbiter, ante illud tempus vllum erat apud Icenos Academiæ veſtigium.* 1 *Huius pars grandis* (*cum hic* D. Elizabetha *anno* 1566 *ſpectaculo intereſſet*) *decidit ex infinitæ multitudinis confluxu & pondere. Cujus ruina permulti partim enecti, partim membris miſerandè contuſi, quum toto iam Regiæ commorationis tempore* (*Deo ſic propitio*) *nemo aut hic aut vllibi*, (*quod in tanta frequentia perrarum eſt*) *vel leviſſimam læſiunculam pateretur.*

fessoribus. Nec e. hic tam Collegiũ, quàm alteram ferè Academiam in Academiâ constituere præstituerat; eumque in finem lectissimum totius Vniversitatis florem delibatum huc transtulit; non nullos etiam *Cantabrigia*, vbi literis non infeliciter operam dederant; sed quum propter fortunarum inopiam, studijs persequẽdis pares non erant, Cardinalis supplicibus eorum precibus, & amicorum solicitationibus permotus hic inter suos sedem subsidiumq; magnificè concessit. Quin aulam ingredimur? Turba adstantium impedit; perrumpimus. sudamus, intùs sumus. Interiora Aulæ dubium ampliora sint loci spatio, an Fundatoris sumptu, an artificum solertia. Fenestræ octodecim opere picturato amplæ, & sublimes; Aulæ totius ambitus supernè,

k *Manil. l. 1.* k*Seu nitet ingẽti stellarũ balteus orbe,*

quasi coxtinuis fascijs desculptorum artis Heraldicæ ancylium præfulgidus: laquearium pensilia triplicatis intervallis deaurata, omniúmque emblematum varietate rutilantia. Ista (si alia hic spectacula non essent) satis essent spectaculo. Partem Aulæ superiorem occupavit Scena, cuius Proscenium molliter declive (quod actorum

actorum egreſſui, quaſi è monte deſcendentium, multum attulit dignitatis) in planitiem deſinebat. Peripetaſmata Scenicáque habitacula, machinis ita artificioſè ad omnium locorum rerumque varietatem apparata, vt non modò pro ſingulorum indies ſpectaculorum, ſed etiam pro Scenarum vnâ eâdemque fabulâ diverſicate ſubitò (ad ſtuporem omnium) comparet nova totius theatralis fabricæ facies. Machinæ, quibus iſta omnia latè obtegebantur, tam artifici manu & ſuſpenſæ erant & depictæ morantibus quaſi nubibus, vt eas *a Sole Britannico* ſtatim ingreſſuro, aufugientes putares, ipſumque cœlum videre crederes, niſi *b Cynthiam* & *Sydera* mox inferiùs fulgentia contuerere. Ab infimis Aulæ tabulatis vſque ad ſumma laquearium faſtigia cunei parietibus ingenti circuitu affiguntur; mediâ caveâ thronus Auguſtalis cancellis cinctus. Principibus erigitur, quem vtrinque Optimatum ſtationes communium: reliquum inter thronum & theatrum interſtitium Heroinarum Gynæceum eſt paulò deſpreſſius. Rege Reginâq; ingreſſis, vnà cum *Henrico* Principe (qui illuc à cœna eſſedo advectus eſt) incredibiliq; omnium

a *Iacobo Rege.*

b *Reginam Annam cum Heroinis.*

nium ordinum multitudine cuneos caveámque occupante (adeò vt ipsi spectatores essent spectaculo) ab ejusdem Collegij Alumnis (qui & cothurno tragico & socco comico principes semper habebantur) *Vertumnus*, Comœdia faceta ad Principes exhilarandos exhibetur. In qua tres rivales *Pomonæ* amorem ambiunt, *Cherilus* poeta vanus, *Sylvanus* benè potus, & *Vertumnus*: hic multiformi illam fuco aucupatur; primò Piscatorem, deinde Aulicum, tertiò militem induens, vt eam in amorem pelliciat: sed hisce dolis voti minimè compos, postremò Virum exuit, & Mulier mulierem aggreditur, illâque sub specie mirabiles amores sui apud *Pomonam* concitat. quo facto, seipsum prodit, & *Vertumnus* ipse ipsâ potitur *Pomonâ*.

Cui fabulæ quum deesse nihil ingenuarum deliciarum quibus aut aures aut oculi deliniri cuperent (quod eruditi ex ipso argumento coniectabunt, & si è prelo, quod speratur, emerserit, facilè intelligent) tum nihil Academicis, & Aulicis omnibus iucundius esse potuit, quàm quod in *Principum* pectora (vnde, propitio Deo, omnia nostra gaudia promanant) lætitiæ rivulos vicissim refluere

re

re tam liquidis testimonijs animadverterent. Qui enim ingentes Regum molestias non intelligunt, ijs ingenia videntur valdè stupida; sed qui tantis molestijs sua solatia, & quasi avocamenta necessaria esse non intelligunt, eos nihil intelligere quivis intelligat. Illud autem, etsi fortuitum non tamen prætereundum, quòd cum columbæ aliquot (fabulâ sic exigente) è transcenna emitterentur,

(Aspicis vt veniant ad candida tecta columbæ;)

earum vna Reginam (pectus verè candidum, & columbinum) petiit, ejusque Cathedræ insedit, vt multos columbam aut arte fictam (vti illam Architæ) aut arte doctam, *k* vt illam Mahometis asseverantes audierim. Quid multis? omnia placebant omnibus, nisi qui aut non intelligerent, aut somnum potiùs quàm sales appeterent. Rex autem in serijs semper, jàm etiam ludis vigil, postquam luculento manuum applausu, vocisque testificatione omnia comprobâsset, quem deinde regina, Princepsque cæterique subsequuntur, discedunt omnes, vt oculos (media enim nox erat) in crastinæ diei spectacula refocillarent.

k Quam Mahometes ex *aure sua grana tritici rostro excipere edoctam, postea auriculæ frequentiùs rostrum iniicientem, fingebat spiritum fuisse sanctum qui ei esset à Deo nuncius, omniaque ei insusurraret.*

Acta

ACTA SECVNDÆ DIEI.

POtentissimus Rex qui morâ suâ in Academia Academicis exercitijs totam addixerat, vt Musæ se nõ modò Regem jam patronum habituras, quem antea habuissent alumnum, sed etiam cum *Iacobo* quasi in eodem imperij fastigio se collocatas intelligerent: sequenti aurora, quæ Theologicis disputationibus deputatur, ipsos Theologiæ Professores acceleratione penè antevertit. Ad divæ *Mariæ* (quod Templum istiusmodi Academicorum celebritatibus peculiariter inseruire solet) longo platearum pulchrè patentium circuitu, Principes singuli singulis curulibus pompa regia deducuntur, relinquentes (post Quadrivium superatum) duo, ad lævum plateæ diverticulum, Collegia; alterum *Cambro-Britannicum*, *Iesu* nomini consecratum; alterum *Lincolniense* dictum, præclarum *Richardi Fleming* & *Thomæ Rotherami* Episcopum Lincoln-

Lincoln: opus quo vix aliud concinnius, aut pro tantula magnitudine elegantius: quod felicibus auſpicijs, à pijs Præſulibus poſitum, optimorum Ingeniorum laude jam inde ſemper viguit, & nunc floret maximè. Ea Divæ Virginis Eccleſia à foro Quadriviali verſùs portam Civitatis orientalem, ad lævam medio fere intervallo, loco, ad vſum (centrum enim feræ eſt omnium Collegiorum) amplitudine, ad capacitatem, ſtructurâ, ad dignitatem (vt par erat) commodiſſime ſita eſt. Ejus nulla pars eſt quin ad Academiæ negotia obeunda peculiarem ſui vſum miniſtret. Navis Eccleſiæ (vt quæ capaciſſima) & aſſiduis concionibus deſervit, & annuis (quum illuſtria *Graduum Academicorum* Inſignia conferuntur) *m Comitijs*

l *Menſe Iulio quotannis tridualis eſt illa comitiorum celebritas.*

m *Sic veterum romanorum more apud Oxonienſes, Anglice tamen* Acte, *quod* diſſime *ſita eſt. Ejus nulla pars eſt quin ad Academiæ negotia obeunda peculiarem ſui vſum miniſtret. Navis Eccleſiæ (vt quæ capaciſſima) & aſſiduis concionibus deſervit, & annuis (quum illuſtria Graduum Academicorum Inſignia conferuntur) m Comitijs*

Celeberrima Cantabrigia *maluit vti Gallica voce* Commencement. *vt ſatis liqueat eam ad Aurelianenſis ſtudij exemplum per Gallicos Monachos primo formatam: vti teſtatur veteris ad Ingulphum appendicis Autor. Petrus Bleſenſis, &* Camb. *in* Cantabridg. *Hoc etiam in gratiam illuſtris ſtudij* Aurelian. *addam. Illud* 300, *prope annis antiquius eſſe, quam a* Middendorpio *fertur, qui excitatum dicit à Philippo Pulchro* 1312. *quum Hen.* 1. (*cujus tempore conſtat Monachos iſtos* Cantabridg. *Academiæ fundamenta primis,*

jaciendis, imitatos esse formam studij Aurel.) mortuus sit ann. 1135. Sed videtur Phil. Pulcher Iusto Vniversitatis privilegio primo donasse Scholam parvis ante initiis nixam.

mitiis. Quorum ea frequẽtia, sive spectemus *Candidatorum* multitudinem, sive eorum qui ex remotissimis Regni partibus omnium ordinum innumeri illuc confluunt, sive exactissima in omni disciplinarum genere γυμνάσματα, vt totius regni habeatur celeberrima n πανήγυρις. Ala (aut si mavis remigium) Navis, boream spectans, Cancellarii Vniversitatis *Tribunali* celebratur, cui, beneficentia Principum (quorum singuli cum succederent prædecessores suos aliquo privilegii additamento superare contenderunt) tantæ indultæ sunt immunitates, vt non modo omnium o *Academicorum*, eorùmque famulorum causæ quibuscunque controversæ ibi transigantur, sed nec eorum cuiquam ad aliud *p* quodvis regni Tribunal dica intendi possit ne in *q* cædis quidem, aut proditionis causa, si *Academia* rei iudicium sibi vendicarit. Chorus (quæ

n *Nihil habet terrarum orbis in eo genere aut ritu solennius aut ad speciẽ pulchrius inquit de comitiis Oxon. Fierbertus.* o *Chart. Hen. 3. anno reg. 28. Mai. 10. & Ch. regum aliorum.* p *Chart. Hen. 4. anno reg. 2. Maii 13. vbi permittitur Cancellarii voluntati an modus procedendi esset secundum leges Regni, vel consuetudines Vniversitatis,* q *Chart. Hen. 4. anno reg. 7. Iun. 20.*

(quæ pars Eurum spectans) peculiaris est publico Academiæ Concilio, quod *magnam* r *Convocationem* dicimus, quâ Præside Magnifico Cancellario, ejùsue Procancellario, *Theologiæ, Medicinæ, Iurisprudentiæ* Doctores, *Artium & Magistri*, quotquot in Academia, in vim juramenti ad negotia Vniversitatis maxima, si quæ occurrant obeunda conueniunt, graduũ insignibus ornati. Qui versus Septentrionẽ adjacet *Domus Concilij minoris*, quod *Congregatio Magistrorũ Regentium dicitur* (Candidati enim primo biennio Regentium titulo honorantur) quorum censurá, & quotidiana Academiæ negotia expediuntur, & eorum qui ad ſ Graduum honores aſpirant, ſcientię, mores, merita, exactiſſimè, idque ſub perjurij plurimorum periculo, expenduntur. Ad Chori intergerinum Principibus Basilica exquiſito ſplendore & aulæis fulgentibus apparatur, ita vt ejuſdem com-

r *Quia non Campanæ modò pulſatæ ſigno, ſed* Bedellorum *etiam denuntiatione in ſingulis Collegiis tèr repetita ſolennitèr admonetur, cum* Concilia minora *Magnæ Campanæ tantum monitione indicantur.*

ſ *Meritò taxabat* Fulvium Cato *quod is leuiſſimis de cauſis. coronas militibus daret, quæ niſi capto oppido dari non ſolebant Gell. li. 6. c. 6. Vtinam omnes Academiæ in laureis ſuis conferendis idem conſiderarent. Nam (vt ille de* Adriani *indocto ſcriba) poteſt* Cæſar *honorem dare,* Rhetorem *facere non poteſt. Dion. in Adrian.*

compaginatio vnà cum ingenti cuneorum sublimium circuitu, qui ad parietes, & columnas templi suspendebantur ad lectissimam Spectatorum multitudinem excipiendam, speciem exhibere planè Amphitheatralem. Regi, à læva, Princeps adfuit *Henricus*, à dextra, Illustrissimus *Christopherus Harlayus* Comes *Beaumontii*, Consiliarius *Francorum Regis Christianissimi*, ejusque legatus apud Serenissimum Magnæ Britanniæ Regem, & *Dominus Nicolaus Molinus Legatus Serenissimæ Reipublicæ Venetorum*. Vtrinq; vltra Basilicæ latera, splendidissimis Comitibus, honorificentissimis Conciliarijs, lectissimis Heroinis, illustrissimis Baronibus, suæ sunt Orchestræ, aureis tapetibus præfulgentes: præ reliquis, ad dextram, Magnificentissimo *Academiæ Cancellario* Cathedra sua honoraria; eodemque latere sed tractu depressiore, Eximius Procancellarius, & venerabilis Doctorum in *Sacra Theologia* series, quèadmodum & ex adverso latere in *Medicina Jurisque-prudentia Professores* subsellia obsident. Quorum omnium purpuratus ordo tantâ multitudine, totæ coronæ circuitu præfulgebat, vt Templum istis purpuris, quasi aulæis

lxis splendidissimis circumvestitum judicares. Ad lævam portò, insignissimis *Procuratoribus* suæ Cathedræ; *Respondenti* etiam (sed propiùs ab Augusto Solio) & *Moderatori* suæ: itidē ex aduerso, *Opponentibus* sua subsellia. Aream vndecunque mediâ, ingens eorum concedit agmen, quos *Magisterij* in *Artibus* dignitas ornauit: alijs enim inter istos cancellos nullus aditus, neque horum cuiquam nisi *byssinis graduum insignibus, pileoq; quadrato ingredienti.* Theses, quas Rex ventilari voluit, fuere duæ, Prima:

Sancti & Angeli non cognoscunt cogitationes cordium.

Secunda,

Grassante peste, non tenentur Ecclesiarum Pastores invisere ægros.

Quarum Thesium alterâ, figmentum Pontificum discuti voluit veræ fidei verus[t] Defensor, quo in nuncupandis votis, reliquaque animi devotione ascribunt Angelis eam cogitationum nostrarum intuitionem, quam asserunt Orthodoxi, nisi soli cordium scrutatori Deo, sine sacrilegio tribui non

[t] *Defensoris fidei titulum Henrico 8. primum datum a Papa mentiuntur Pontificij, quum ex Academiæ nostræ Chartis liquidum sit nomen illud frequenter a nostris Regibus antiquissimis usurpatum fuisse.*

[u] *Novimus enim qui homines (alicuius quidem notæ sed frontis nullius) sic apud exteros comminiscebantur, sed* Papizantes *mentiri non est mirum qui Æquivocationem, (id est Protestantium idiomate) mentiendi artem scriptis publicis defendunt.*

non oportere. Quid ergo? Num hoc est in celeberrimo Theologorum senatu quærere, *An Angeli habeãt aures?* Aures quidem habent Bœoti isti, qui ista calumniantur: quod pecudum genus, licet ita benè auritum, pessimè tamen cum audiat, de rebus optimis non potest non pessimè loqui. Alterius quæstionis scrupulum subministrabat quædam væcordia curiosulorum, qui, Peste gravissimè tum sæuiente, affirmarunt Fidelium neminem, nedum Ecclesiæ Pastorem, eorum cõfortium fugere debere; qui ex morbis quanquam certissimò pestilentibus decumberent. In quibus ventilandis, sub præsidio eximij Procancellarij, Respondentis munere defungebatur acutissimi vir ingenij *Dominus Iohannes Aglionbi*, Sacræ Theologiæ Professor, & *Aulæ Sancti Edmundi* Præfectus. Opponentium partes obibant *Dominus Doctor Holland, Regius Theologię Professor*, *Dominus Doctor Thomson* Decanus Ecclesiæ *Windesorienſis*, *D. Field* Regi à sacris ministerijs, *D. Harding* Regius professor in lingua Hebræa, *Doctor Rives* Custos *Collegij Novi*, *D. Airy* Præpositus *Collegij Reginæ*: quorum numero accensebatur perillustris vir

Dominus

Dominus Gordonius Huntleus Decanus Sarum regio Scotorum sanguine oriundus, quem multiplici doctrina virtuteque insignem nuperrimè Sacræ Theologiæ honore Doctorali decoraverat Academia, statueratque communi decreto, vt ei in istac disputationum celebritate, Doctoratus insignia traderétur, eo consilio, vt Rex aliquas antiquissimæ suæ Academiæ consuetudines præguſtaret. Ista creationis (nam sic appellant) solennitas primò peragitur, quam insignissimus in Sacra Theologia *Professor Regius* (cujus id munus est) à succincta conciuncula (pro more) exorsus est, qua istam *Pauli* aureolam sententiam dilucide explicuit, x. *Qui benè ministrăt gradum bonum sibi acquirent, & multam fiduciam quæ est in Iesu Christo.* In qua, postquam Principes suis quemque sigillatim eulogijs breuiusculè celebrasset, luculenter exposuit quanta cura prudentiaque provideri oporteat, vt dignitatum Graduumque prærogativa conservetur ijs eisque solis, quibus vitæ, virtutum, literarumque merita suffragantur ad honores tum in Repub. tum in Ecclesia, & Academia consequendos. Ijs verò, qui sibi præmij spem proponunt, multiplicia

x *Ad Tim. cap.* 3. *v.* 13.

plicia etiam officia, & quasi boni ministerij proponi scalam qua procedant, fidelitatem, scientiam, zelum, fortitudinem, sanctimoniam, prudentiam, perseverantiam, perfectionem, sine quibus gradibus ad gradum præmij non licet ascendere. Quorum omnium sigillatim quum in clarissimo *Gordonio* viuam imaginem exhibuisset, verissimisq; eum laudibus extulisset qui illustrem stemmatis sui gloriam, Theologicæ Professionis accessione auctiorem reddere studuisset, eas tandem Ceremonias adhibuit, quibus Doctoralis in Theologia Inauguratio perficitur: quas, quia ab aliarũ Academiarum vsu non nihil discrepent, forsitã attexi cupiet quisquã.

Primò *Purpurę* (quâ induitur) *chlamyde* etiam humerali (superadditâ) ius datur: vestis ea olim *y* Imperatoribus & Regibus peculiaris, & etiamnum quandam Regiminis, Majestatisque communionem arguit. Nec mirum: *Theologia* enim cum Regno semper conjuncta fuit, non inter *z Ethnicos* tantùm sed etiam *a Israelitas*, inter

y Ideo enim Iulianus Majestatis insigne vocat Marcellin. l. 21. hist. & pannus iste Anglis Imperialis dici solebat. Mat. Pariis in H. 2. f. 444.

z Persas Cicero l. 1. de divinat. Ægyptios, qui ex sacerdotum numero Reges eligebant, Romanos, sic Numa & clarissimi omnes sacerdotio fũgebantur, Cæsar, Scipio, Antonius & inde ab Augusto Cæsares fuerunt pontifices; sic & titulus communis erat, Reges enim Sacrorum dicti; & coronas etiam aureas Sacerdotum memorat Tertull. de idolat. c. 18.

a Moses, Dav. So-

ter quos, qui optimi Reges optimi semper Theologi; nihilq; olim & inter *Iudæos* & posteà inter *Christianos* frequentiùs, quam vt Regũ filij Stemmatis & Sacerdotij gloriam conjungerent: & ô felicem jam Britanniam tali potitam Rege, qui Sacerdotalem Civilemque vná gloriam in persona Regia *b* commistam esse & intelligat & agnoscat! Quid dico Reges Regumque filios? quum *præpotentis Dei filius* nihil putarit tanto se Rege dignius quàm *Sacerdotium*, quum se totum sanguinis purpura indueret, vt *Regiũ Sacerdotiũ* in Ecclesia stabiliret. Quo magis purpuratos Theologos reminisci oporteat, vt illius magnanimi *c* *Cardinalis Arelatensis* similes sint, qui cum Papæ tyrannidi in Concilio *Basilensi* non sine periculo suo se opponeret, palám professus est, *eo se animo purpurã induisse, vt semper recordaretur (si quando opus) pro* d *Ecclesia Christi sanguinem effundendum.* Eorum verò Cardinalium vt sine dissimiles

b *Cæs. δῶρον Regia dignitas non est merè laica, sed &c.*

c *Vt refert (qui acta concil. Basil. scripsit) Aen. Sylvius, qui ipse postea Papa erat dictus* Pius secundus.

d Innocentus *quartus Papa qui trophæum habet in Vaticana erectum quod* Fredericum *secundum Imperio priuaverit aliumq́ elegi Imperatorem iusserit) primus dicitur Galerum rubrum Cardinalibus dedisse, vt cogitarent sanguinem pro Ecclesia Romana effundendum Angel. Roch. in Vatican descrip.*

les, de quorum purpura argutè vtreq; ille. (galero

Semiviros quicunque patres radiante
Conspicis, & rubræ syrmata longa togæ.
Crede mihi, nullo saturatas murice
vestes.
Divite nec cocco pallia tincta vides:
Sed quæ rubra vides, sanctorum cæde
virorum.
Et mersa insonti tota cruore madent.
Aut memoristorum, quæ celat crimina, vestis.
Pro dominis iusto tacta pudore rubet.

Istiusmodi quidem purpurâ non indigent exteriori, qui illius *Antipatris* sunt simillimi, quem *Alexander* dixit *intus totum fuisse purpureum.* In Britanniâ verò nostra præter Principes, quatuor tantùm sunt eorum ordines, quibus purpuræ jus & prærogativa permittitur, *Proceres Parlamenti, Doctores Academici, Præfecti Civitatum, Iudices*q; quos penes vitæ necisq; potestas.

Pileus etiam quadratus (coronæ vice e ad Purpuram accedens Regiam (nam & coronâ aureâ Pythagoras in Schola vsus dicitur) quod secundum est Doctoris inaugurandi insigne, Theologis communis est cum summis

e *Pileum etiã Doctoralem olim Coccinei fuisse aut rubri coloris (vti & Cardinalium probabile est ex ipso nomine* Pyrreti (*sic Pileum nominant Iurisconsulti*) *quasi* Pyrrheum. *Sic Augustinus loquitur de pileo rubro quod* Pyrrhum *dicitur, & quod Episcopum decreuit, Augusto in oratione quadam ad populum Hospin. de origine Monach.*

mis Regni Iudicibus, quos (vt videtur) toto vestium apparatu conformes esse voluerunt majores nostri vt & *Iudices* Theologorum sanctimoniam amplecti se debere intelligerent, & scirent ab ipsorum labijs pendere vitæ atque necis animarum potestatem. Dignum quod seriò cogitent qui ovicularum animulas tantilli æstimant. Regalem verò pilei Doctoralis prærogativam testatur ipsum jus Imperatorium, quod f docet licere Doctori etiam in præsentia Regis pileo indui. Cui Academiæ Oxoniensis Prærogativæ, placidè jam tum ascensum præbuit Clementia *Iacobi* Regis, quâ potentissima Majestate præsente, omnibus licet Regni ordinibus, pro debita humilis officij ratione, exuto Capitum regimine adstantibus *Gordonius* tamen pileo honorifico vtebatur; quod eo magis huic Insulæ concessum videri debet, qua est vt fortunæ, ita & mentis & linguæ g liberæ symbolū, quo induti cuiusquam viventium gratiæ potiùs quàm

f *Insigniù Doctorum potest Doctor vti, etiam vbi est Princeps Pelesnard. de Doct. part. 1. q. 3. Insignia autem Doctorum sunt* Tegmen *Capiti impositum*, Liber Annulus, *&c. Alciat. parereg. l. 8. c. 10.*

g *Pileus apud Romanos libertatis index. ideo Brutus à se & Cassio patriam in libertatem vindicatam tam significans nummos curabat cudi, signatos pugionibus & pileo. Dio, 47. Et nostro seculo honorificum habetur capite cooperto esse, cum servile sit discooperto stare.*

h *Pharaonis Exod. 9. 10.*

i *Alciat.* Annulus in digito puri tibi ponitur auri, Hoc quia sic pacto partus Equestris honos. *Nec apud veteres Romanos tantum, sed apud Carthaginenses idem obtinuisse testatur Arist. Pol. 7. c. 2.*

k *Id veteres significarunt quum eandem Palladem sapientiæ Deam & armorum finxerunt*

quàm veritati velificari erubescerent: sed potiùs in cathedra *Mosis* sedentes, *Mosis* libertatem magnanimitatemque retinerent, qui nec *h* præpotentis Regis, nec insolentis populi scelera metuebat redarguere Quod vel audacter præstare possint, si, vt veste, ita & vita verè sint quadrati, & adversus omnes mundi impetus immobiliter constantes. Quod quò animosiùs præstiterint, eò militari præmio digniores evadant. Aureus is est annulus *i* Equestris & merti, & honoris index, quod tertium Theologo Doctori symbolum traditur. Semper enim in Republica tuenda *k* communia erant officia literarum, & armorum, ideóque communis etiam honos: nec plus lucri Respublica consequitur à Militia, quæ foris hostes expellit, quam à *Theologia*, quæ *l* domi cives compescit, retinetque in obsequio erga Regem cùm æthereum, tum

idemq; voluerunt esse Herculis & Musarum templum, & Coronam lauream tam Doctorum quam Ducum mercedem Gell. 18. c. 2. l *Solidissima Regiæ Politiæ basis est verum Dei cultum vbivis stabilire, alias qui potest aut Deus Reges beare à quibus neglgitur, aut populus fideliter colere, qui de obsequio suo non recte instituitur.*

tûm secularem. Quam sacram literarum in Imperio regendo potentiam, sensit & potentia, & literis *Cæsar* illustris, qui, eo nomine, *m* altera manu gladium, altera librum tenens depingebatur, cum hac Epigraphe, *Ex utroq; Cæsar.* Istam autem Equestrem in Academicis Professoribus dignitatem præter alios, decreto sancivit *Carolus Quintus* Imperator, qui cum *n* Bononiæ diademate *à Clemente Septimo* indueretur, non Equitum modò, sed & Comitum prærogativa perpetua atque insigni Professores Academicos insignivit. Quod ita consonum est cum Iuris publici præscripto, vt nõ *o* Iustinianæi modò, sed & *p* Britannici nostri Fœciales, eos qui aliquot annos *q* Professores Academicos egerint, agnoscant censendos esse in ordine *Illustrissimorum*, r quo titulo post principatum nullus sublimior agnoscitur. Sed vt Equitem in Theologo nostro planè agnoscas, ecce ocreis procedit indutus, (id enim apud nostros Oxonienses insigne quartum Theologi

m *Paradin. in Symbol.*

n *Middend. Academ. lib. 1. cap. 6.*

o *Cassanæus Purpuratus*, *aliiq;*.

p *Segar*, *alias Norroy*, *lib. inscript.* Honor, military and Civil. 4. c. 20.

q *Nam non modo sublimiores illæ quæ habentur Facultates eo in honore erant*, *sed & Sophistæ*, *quo nomine Philosophi intelliguntur*, *& Grammatici tam Græci*, *quàm Latini*, *vt patet ex lege citata valent.*

r *Nam summi Regni ordines dicuntur tantum illustres*, *Iudices regni*, *spectabiles*, *Vrbani magistratus Clarissimi*, *&c. Segar loco citato.*

Theologi Doctoris) quoad militiam ſuam ſe expeditum indicet; vt qui jam in faſtigio Academicæ dignitatis conſtitutus, id oneus ſit, qui ſtatim evolet vt etiam in Eccleſia emineat. Scilicet is primus Academiarum finis, vt inde tanquam ex Equo Trojano, petantur Duces militanti Eccleſiæ. Atqui vndecunq; potiùs jam hauritur quam á fonte, eoſque r ovibus Chriſti jam præficiunt, qui Academiam nunquam ſalutarunt, & quos frequenter ovibus ſuis præeſſe nolint. Verùm ſi quis miretur cur *Ocrearum* ſymbolum præter aliarum omnium (vti arbitror) Academiarum conſuetudinem adhibeamus; intelligat is, nullam vſpiam Cæremoniam Academicam hac antiquiorem, vtpote quam ipſi Sancti *Benedicti* ſæculo acceptam referimus; cujus diſcipuli cũ *Auguſtino Monacho* Angliam a ingreſſi an. 596. hoc inſtitutum à primo inſtitutore habuerunt b vt *Occeati incederent*, & hoc ſui ad nos acceſſus teſtimonium reliquerunt, tantumq; olim (quum nondum adeò cõtaminata eſſet eorum religio) *Benedicti* familiæ, *Neoto* præſertim *Aluredi* adjutori atque *Alcuino*, Academia noſtra tribuit, vt *Sanctæ Scholaſticæ* (quæ c *Sancti Benedicti* ſoror erat),

r *Hinc Academiarum ruina Eccleſiæ labes, annon & Reip. periculum?*

a *Hoſpin. de orig. Monac.*

b *Sabellic. Æneid. 8. l. Antonin. tit. 15. cap. 14. perag. 8. Polyd. 10.*

c *Et illa fratri adiutrix fuit in regula inſtituenda. Hoſpin. de orig. Monac.*

d *Ex antiquis Academiæ monum.*

rat) celebritatem religiosè inprimis coluerit & antiqua *Benedictionorum* apud nos benemerita *c* literis antiquitùs consignavit. Quinto traditur Sacer Bibliorum Codex, genuinum Doctoris symbolum, sine quo nec rem habet, nec titulum meretur. Hoc etiam olim *f* Regibus inaugurandis tradebatur; illi, vt lingua, isti vt sceptri potestate veritatem Evangelicam non protegerent modò, sed etiam dissemi-narent. Nec enim libro sacerdotis sed *g* labro conservatur scientia; ideòque ijs, tanquam falsarijs, dica est intenda, qui, aut doctrina vacui libri insigne gestant, aut post symbolum acceptum, quasi summum dignitatis montem assecuti h desides requiescunt. Quid enim magis absonum quàm eos Doctorum nomine gloriari (quales in regionibus transmarinis i Codicillares illi) qui literis non suis sed Regijs illud nomen metentur? Aut illustres,

c Ex *lib. liter. Antiq. Acad.*

f *Deut.* 17. 7. 18. *requiritur vt Rex singuli vitæ suæ diebus in eo legeret & omnia ejus mandata observare fatageret.*

g *Malac. c.* 2. *v.* 7. *Ideo & Mucius Scævola ipse Pontifex Pontificios dictos censuit á posse & facere, (etsi Etym. merito displiceat Varroni) sed voluit is non modo petitos esse*

Sacerdotes sed peritiam suam exercere. Pompon. Lætus, de Rom. Sacerdot. & Bebelius de Rom. Magist.

h *Sic Romani duces post triumphum comparatum otio se dare solebant. Sed merito laudibus effertur Cato qui nihilominus operam reip. navabat. Pomp. Lætus Comp. Rom. hist. l.* 2.

i *De quibus vide Middendorp. l.* 1. *c.* 7, *Guidonem alios.*

ſtres Academias ea putida indigere Petri k *Rebuffi* excuſatione; *quod interdum indignos dignitate graduum honeſtent, eò quòd ſperent eos poſteà maius ſtudium adhibituros, vt gradu & nomine ſuo digni evadant.* Quòd ſi fortè apud nos hujuſmodi aliquando Codicillares, non *Academicâ* ſed Regiâ *gratiâ* aut quavis alia Titulũ Doctoralem aſſiſcuti fuerint, ſolebant olim ꝛ Majores noſtri eorum memoriam nominatim poſteris ſcripto tradere, eoſque *Cereorum Doctorum* notare titulo, quia ſub cera & ſigillo Principum, dignitatẽ invaſerint; addito elogio, quod a *quemadmodum cera ignis probationẽ ferre non poteſt, ita nec eorum ignorantia examinis Academici fervorẽ ſuſtinere, Taleſq; plerumque Mendicantes fratres fuiſſe.* Quantum autem Academico examini Reges noſtri tribuerunt videre eſt ex b ſtatutis Regni, quæ maiorẽ concedunt prærogativam Doctoribus Academicis quã hiſce Cereis, tametſi peculiari Regis gratia ita promotis. Iſtis inſignibus ceremoniæ ſuccedunt aliæ: primo oſculi, quo Pater purpurato filio (eo enim

k *Petr. Anchor. Proœm. l. 6. Quanquam Zabarellæ iudicio facile eſt doctoratum mereri. Nam vbi in Clement. c. de Magiſt. mentio doctrinæ in ijs, ſufficientis ad Gradum.* Nota (*inquit Zab. in vocem* ſufficientis quod in Doctore ſufficiat doctrina ſuffici. ens, non eminens requiritur. *Doctum Scævolam.*

ꝛ *Ex lib. vet. Stat.*

a *Lib. cit.*

b *21. Hen. 23.*

c enim in loco initiandus haberi solet) non modò suum, sub cujus præsidio tantus eminuit, amorem testatur, sed & matris Academiæ, tantâ filij gloriâ triumphantis, vnáque etiam ad ejusdem amoris vinculum in Ecclesia Dei, evitato omni schismatis contagio, conservandum cohortatur. Solennis tandem benedictio sequitur, quâ illi in Ecclesia, & per illum Ecclesiæ fausta omnia comprecatur: & vt pro præteritis virtutibus ab Academiâ gloriam istam consecutus est, ita ve ex futuris ejus benemeritis Academia viciſſim gloriam consequatur, vota nuncupantur.

c *Obtinuit enim vt deinceps eum semper patris bonore & nomine colant, cujus munere gradum consequuntur, Ita & inter Magistros Inceptoret in Artibus Senior Procurator semper Comitiorum pater dicitur.*

Postquam ista multâ ceremoniarum solennitate, magnaque Principum omniumque spectantium voluptate peracta sunt, nihil jam restat, nisi vt is, qui jam plenariam Cathedræ Doctoralis possessionem adeptus est, aliquod sui experimentum suo tanto titulo, tantâque Academiâ, sed tanto impsimis Iudice, & spectatore dignũ, ex sua Cathedra exhiberet. Idq; mox reliquos inter Athletas disputando cumulatè præstitum. Exanclato enim inaugurationis negotio, classicum canitur, & *Hollandus* provocat ad certamen, thesibus palam denuntiatis quas

respondens, ne quis de sensu scrupulus subesset, primò versibus, pro more Academiæ (quæ illum Poetis honorem semper detulit) explicabat. Priorem istis,

Non benè conveniunt Sanctis, nec talia pascunt
Cœlestes animæ, quæ tribuenda Deo.
Angelus, aut Sanctus cordis secreta videre
Si poterit, poterit Sanctulus esse Deus.
Solus corda Deus scrutatur, pectora solus
Ille videt, Sanctis clausa, recluſa sibi.

Alteram istis:

Publica communi mandata est cura Ministro,
Non ovis unius, sed data cura gregis.
Peste laborantem cum visis, publica linquis
Munera, deperdis spemque gregemque simul.
Si moreris pastor, pecori tum succus ademptus,
Et via, nocturno stat patefacta lupo.
Nulla futura salus si sit, nisi viserit ægros
Peste graves pastor, nulla futura salus.

Oratione deinceps, elegantiori dicam, an intimâ Theologicæ speculationis medullâ refertiori? ita omnes excussit veritatis rimulas, latebraſque falsitatis, *Bellarminianæ* præsertim, vt si Cardinalis præsens suas sycophantias, quasi detractâ larvâ, omnium

explosui-

explosui vidisset expositas, nisi omnẽ prorsus modestiam exuisset, vultum biteto suo rubicundiorem prætulisset. Sed quis ab ea fronte verecundiam expectet, quæ Babylonici Scorti pigmentis & figmentis polluitur, quæq; Bestiæ charactere vstulata, , adversus ista liquidissima sacræ veritatis oracula se obduravit? z *Tu nosti solus animũ filiorum hominis.* a *Quis hominum novit ea quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui est in eo?* b *Fœculentum cor ipsum supra omnia, quis cognoscit ipsum? Ergo Iehova scrutator cordis, probator renũ, &c.* Ex quibus orthoxus pugil noster istam solius Dei cordi-scientiam ita solidè asseruit, omnésque in Sanctis & Angelis cognoscẽdi rationes, ita subtiliter perscrutatus est, vt omniscię revelationis nulla (quam isti somniant) speciuncula compareret; speculum verò quod finxerunt, quo in Dei facie omnia cernerent,

z 1. *Reg.* c. 17. v. 39.
a 1. *Ad Cor.* c. 2. v. 11.
b *Ier.* c. 17. v. 9. 10.

c *Postquam arma Dei ad Vulcania ventum est,*

——*glacies seu futilis, ictu*
Dissiluit, fulva resplendent fragmina arenâ.

c *Virg. Æneid. lib.* 12.

Parique eruditionis genere Pastorum officia loco secundo enucleavit: à quibus ita omnem diligentiæ vigiliarumque

liarumque induſtriam exigebat, vt intelligerent tamen ſe publicos eſſe in domo Dei patres-familias, & propriæ inprimis ſaluti oportere conſulere, vt alijs ad ſalutem æternã quàm plurimis quàm diutiſſimè poſſint prodeſſe. Quæ omnia quàm arguè tractarit, quid refert verbis meis indicare? quum Doctiſſimus Rex (cujus acerrimo judicio nihil vnquam limatius) nullam voculam aut cauſæ defuiſſe, aut redundaſſe palàm diceret, hominiſque acumen d nomini conſentaneum eſſe planè *Aquilinum*. Et certè talem oportuit eſſe eum, cui jam, vt Æneæ olim, tam ſtrenuorum fratrum,

e--*ſtipata cohors foret obvia, Martis*
Progenies ſeptem numero, ſeptenaq; tela
Conjiciunt.---

tam ſpectata virtute, peritiáque Antagoniſtæ omnes, vt ſeptemplici *Aiacis* clypeo munitum facilè agnoſceres,

f *qui niſu immotus eodem*
Corpore tela modo, atq; oculis vigilantibus exit.

Hollandus enim *Gordonius*, *Fieldius*, & *Rivius*, primæ Theſeos propugnaculum oppugnant; Secundæ, *Thomſonus*, *Hardingus*, *Airayus*: tãto omnes impetu & telorum acumine, quanto

dia

d *Dictus enim* Æglionby. Ægle *autem lingua patria Aquilam ſignificat.*

e *Virg. Æn. lib.* 10.

f *Virg. Æn. lib.* 5.

dia veritas, etsi vinci nescia, obrui tamen poterat, nisi tantum propugnatorem invenisset; adeò vt quum eruditionis eximiæ fructum semper vberrimum singuli percepissent, tum nullum vnquam splendidiorem, quàm quòd vnico hoc negotio duo reportarint splendidissima præmia; alterum, quòd Regem (quo nunquam melior) intima conspicuaque voluptate perfuderint (quid enim apud bonos optabilius, quàm in communem gaudij sui fontem aliquod vicissim gaudium regurgitare?) Alterum, quòd apud Regem (quo nusquam doctior) non modò censuram, & quasi limam ferre potuerint, sed benignissimam etiam existimationem, & amplam laudem referre. Neque verò quis expectet aut hîc, aut in sequentibus, prolixam argumentationum replicationúmq; seriem contextam; eam propter multiplicem varietatem, (quæ ipsa volumẽ justum expeteret,) historiolæ hujus angustia non admittit; quantò minùs orationis meæ, quinimò & pectoris mei, angustia complecti potest illas in Rege, &, vt verè dicam, Regum miraculo, immensas laudes, non modò inauditi candoris, quo literarij Athletæ tantum & tam benignum approbatorem

rem habuerunt, sed etiam eruditionis admirabilis, cujus & hoc tempore, & etiam deinceps sæpiùs in omni genere scientiarum, *Theologiâ*, *Medicinâ*, *Iurisprudentiâ*, *Philosophiâ*, tam illustria è sublimi solio testimonia exhibuit, vt parca jam nimis videri possit ea *Mercurij* gloria, quâ, quòd Rex, Philosophus, Theologus esset, *Ter Maximus* dicebatur; adeo vt jam eximij literarũ Professores, qui tam præpotenti auditore beatos se censebant, tam præcellenti Doctore se judicarent beatissimos. Nec enim vllum argumenti jaculum jam contortum est, cujus ille vires subtilissimè, non pensiculârit, vt quem tacentem summâque Majestate assidentẽ, *Magnum* putares *Alexandrum*, eundem loquentem majorem crederes *Aristotelem*? Aristotelem dico? id quidem magnum; id tamen (nec tamen assentor,) nihilum: ausim enim asseverare, quantum recondita Theologiæ mysteria minutijs Philosophiæ anteponuntur, tantò Regem, Theologorum Principem, Principi Philosophorum anteferendum.

Quum *Iacobum* sacra manu Sacra Biblia è solio solicitè pervolventem contuerer, quum citata vtrinque testimonia accuratè excutientem, quum argu-

argumenta obiecta solidè refellentē, videre mihi visus sum, aut *Mosem*, vt sceptro sic eloquio, Pastorem populi; aut *Davidem*, quum Prophetam, aut *Solomonem*, quum ageret Ecclesiasten. Si quis nimiùm me adulatoriè in tanti Principis laudes lascivire censeat, aut grādiori oratione vti, quàm res meretur; intelligat is (vt olim de *Crasso* & *Antonio* dixit f *Cicero*) *se ex ijs esse*, f *Lib. de Or.* *qui aut illū non audierit, aut iudicare* *rat.* 3. *non possit*. Cujus ex divinis sermonum areolis, si quos collegero flosculos, aut currenti potiùs pollice decerpsero, vt ei, etsi nequaquā parem gloriam tanti ingenij sublimitati, at pro meo tamen studio meritam gratiam debitámque referam, prudens facti mei interpres id mihi indulgebit non invitus, quod de eodem g *Crasso* à se descripto po- g *In initio li.* stulat *Marcus Tullius, vt maius, atq;* 3. *de Orat.* *divinius* de Iacobi *eloquijs, quàm quā-* *tum à me jam exprimitur, suspicetur.* *Nec enim quisquā nostrū, quum libros* *Platonis mirabiliter scriptos legit, in* *quibus ferè Socrates exprimitur, non* *quāquam illa scripta sunt divinitùs,* *tamen maius quiddam de illo, de quo* *scripta sunt, suspicatur*; Quod tantò magis mihi poltulandū est, quantò, & scripta mea *Platonis, Tullij*, inferiora,

&

& *Iacobus Socrate, Crassoq́* sublimior. Verùm enim verò Academiã istam tam devotissimo Męcenate insignam existimarem, si exemplum hoc tam sine omni exemplo splendidum, totius orbis notitiæ, taciturnitate sua suffuraretur. Illud præ ceteris præterire non possum (cujus nec vnquam possum obliviscî) quum è Theologis jam opponentibus vnus, Pastorum de invisendis peste laborantibus officium ex eo *Iacobi* Apostoli loco astrueret,

h *Iacob. c. 5. 14.* h *Infirmatur quis inter vos? accersat Presbyteros, &c.* Regem in seipso cõspicuum dedisse testimonium illius consilij, quo *Henricum* filium in istoc Libro aureo, & verè *βασιλικὸν* accendere nititur; vt *in Scripturis Sacris legendis* (audite hoc Pontificij & frendute) *peritus, & expeditus Textualis, esse satageret.* Loci enim cita manu adinventi, & alta voce prælecti circumstantias omnes tam Theosophica indagine ventilavit, vt *Divũ Iacobum*, Iacobi Divi oraculum enucleatè exponentem, maxima cum voluptate, sed incredibili admiratione susciperent Academicorum etiam doctissimi.

" Ea *verò* omnia quæ sacris " literis continerentur, vt non homi-

hominum, ita nec omnium „
temporum propria cenſenda „
eſſe *monuit.* Eam quidem fu- „
iſſe temporum Apoſtolicorum „
conditionem, propter mi- „
raculoſæ chariſma ſanationis, „
quo tum Deus Filij ſui naſ- „
centem Eccleſiam confirma- „
re voluit, vt Presbyteri tunc „
temporis quoſvis morbis de- „
cumbentes, non modò ſine „
ſuæ ſalutis periculo, ſed cum „
iſtorum etiam frequenti re- „
valeſcentiâ inviſerent: & i- „
ſtis id circò ſæculis, vnctio- „
nis ſymbolum quàm quoti- „
dianum, tam etiam fuiſſe ſa- „
lutare: Iſtarum verò cerem o- „
niarum neceſſitatem ab his „
Eccleſiæ noſtræ temporibus „
tantùm abhorrere; quantum „
à primitiva iſtâ miraculorum „
frequentiâ longiſſimè receſ- „
ſimus. *Vnde evidentiſſimâ ra-* „
tionis luce ex ipſiſſimo con- „
texu „

"*textu comprobavit* hanc Apo-
"ſtoli pręceptionem Miniſtris
"noſtrorum tēporum non cō-
"petere, eò quòd illi, de qui-
"bus Apoſtolus loquitur, ac-
"cerſebantur quidem vt pre-
"carentur, ſed vngebāt vt ſa-
"narent. Quę ratio evidentiſ-
"ſimè evincit, vnctionis pon-
"tificię ſacramētum huic loco
"innitî nullo modo poſſe, cum
"ipſi Pontificij agnoſcant ſe
"non vngere vt ęgrotos ſana-
"rent, ſed vt morientibus vi-
"aticum exhiberent. Illud e-
"nim ſanationis donum cum
"jam (etſi non raro ſe habere
"i mentiantur fanatici homi-
"nes) non habēt, ideo pręcep-
"tum hoc presbyteros accer-
"ſendi extraordinariū fuiſſe,
"& ad noſtros jam minimè
"pertinere, niſi fortè ſe etiam
"corpore medicos profiteren-
"tur, qui eſſe debeant anima-
rum

ī Hiſtoria Ieſuit. de rebus Indicis. Petrus Maffetus & Epiſt. Iaponicæ. Nec certe ratio fert vt Ieſuitæ ſacrificulique ſperent vnctos ſuos evaluros manum Dei percutientem quum vncti ipſius Dei ægre poſſint evadere manum Ieſuitarum Sacrificulorumque percutientem.

rum. Nam vtriuſque etiam „
Medicinæ peritiam habuiſſe „
illius ſeculi Presbyteros mihi „
plùſquam probabile videtur, „
(& de Divo Luca, Medico „
ſimul & Evangeliſta, planè „
conſtat) quandoquidem vt „
tempora tum erant, quum „
nullum vnquam capitalius o- „
dium eſſe poterat, quam de „
Religionis cauſa inter Ethni- „
cos & Chriſtianos; certiſſimi „
res erat periculi ſi fideles, „
morbis affecti, ſe vitamque ſu- „
am infenſiſſimorum hoſtium „
curæ committerent. Sed æ- „
quum potiùs erat, vt qui in- „
ter ipſos authoritate & do- „
ctrinâ pollerent (quales erant „
eorum presbyteri) ijdem eti- „
am vtramque curam vtriuſque „
ſalutis, tàm ęternę, quàm cor- „
poreæ ſuſciperent quo pacto „
ægros ſuos meliùs poterant, „
aut ad vivendum iterum con- „
firmare „

"firmare, aut ad moriendum "(si sie Deo visum) præpa- "rare.

Cui solidissimo Regis de Apostolico sensu judicio quum judicium *Sancti Augustini* (libro qui *Speculum* dicitur, illud ad sua tempora accommodantis) modeste opponeretur (quamquam *Gregorii* potius *Magni*, quàm *Augustini* scriptum illud fuisse ostendebatur) subjecit Regum vt Doctissimus, ita mitissimus, Pertinere quidem etiam dum, quantum quantū cōmode fieri possit sine periculo, sed vt relevarent orando, non vt vngendo sanarent quod fieri non potest sine miraculo.

k *Quales per multas hic in Anglia publicis tribunaliū judiciis detectas egregie describit Harsinettus libro inscripto.* The Imposture of the Romish Church.

Digna sententia Orthodoxo Rege hisce præsertim sęculis, in quibus post explosa fictorum Sanctulorum miracula vetera novæ succrescunt sanationum k imposturæ, eorum præsertim indoctæ, qui se Patres Sodalitij Iesu venditant, vt veros sodalitii Iesu filios procliviùs fascinare possint quiq; l mulierculis (quas pro studio semper complecti solent) corporū medelam pollicentur, vt earum ani-

l *Nam earum fere solarem curam suscipiunt, vt eodem libro verissime declaratur.*

mas-

mas æternùm trucident. Quorum fœdissimis fraudum incantamentis, cæterorum Regum Christianorum Serenitates imponi sibi minimè permitterent, si Britannici Regis in sacris Dei oraculis idque *m* Dei jussu evoluendis, exemplum velint sequi, tametsi illius in illorum mysterijs indagandis sublime ingenium, assequi desperent. Sed Papa illud prohibet. Vocem Rege indignâm! qui jussa Põtificia curet, divina negligat; scilicet reformidans ne ab offenso Capitolino Ioue, vel Anathematis fulmine ad ima Tartara præcipitaretur, vel pulvere tormentario sulphureoque in summum æthera disploderetur. Vah Infernalem & Ignivomam Ignatij sobolem à Romanâ lupâ educatam. Intelligant tandem Orbis terrarum Principes nostro periculo, quibus argumentis suadeat Pontifex, & quàm pia, quàm mitis, quàm charitate (si Dijs placet) plena sit Religio Romanensium; quibus pietatis officia sunt, regna evertere, Reges trucidare, *n* vulgarem cædium modum dedignari, nova, incredibilia, diabolica excogitare, vt simul, & nictu oculi, incredibilis numerus Principum Nobiliumque, quibus terrarum Orbis universus

m Deut. 17. v. 19. 20.

n Sic & eorum Athleta Simon Comes Montefortensis, cui quod centum millia Albigensium Hæreticorum (sic pios notant) trucidasset, & 80 iam tradidisset Sixt. v. Trophæum statuit in Vaticana, & Christianissimi titulo donatur. Angel. Roccha descript. vatican.

versus selectiores non habet, lamẽtabili exitu cõtrucidarentur. Certum est, & indies nova exempla fidem facient, quod vbicunque Iesuita est, *Garnettus* est, Regum proditor est, scelerum machinator est. Sanctiores vos (*Baalis Sacerdotes*) qui vestra corpora crudeliter cõscidistis, sed vestra tantùm; hi, vltra vota illius olim Tyranni, vno ictu totius Reip. jugulum confodient. Sentiet fortè, licèt serò Nobilissima gens vicina, se quum Iesuitici flagitij monumentum destrueret, non inconstantiæ modò suæ Trophæum extruxisse, sed veteris etiam parricidij, nova exempla acceleràsse. Sed qui olim *Iacobi Deum* se peculiari titulo vocari voluit, idem eodem numine, eodem nomine se *Iacobi* nostri Deum esse Tutelarem patefaciet perpetuò, quodcunque Esauus Antichristianus, & Papicolarum infernale agmen diabolicè machinetur.

At quo rapior, dum recordor officij mei, obliviscor instituti. Nihil ominus, illud & jure meo superaddam, quod aureo hic asteriſco videtur non indignum, quodque & tum publicè, & aliás semper privatim, in Rege disceptante mirari solent omnes, eum adeò veritatis indagàndæ studio teneri

neri, vt quum tantâ ſit Doctrinæ ingenijque ſubtilitate, vt refelli facilè non poſſit, tantâ tamen ſit facilitate vt ſibi contradici non modò patiatur facilè, ſed etiam cupiat. Nec enim vivimus ſub ejuſmodi Rege, nec eo ſeculo, quo tanti ſit periculi *contra eum ſcribere* (vt inquit ille) *qui poteſt proſcribere*; at nec illi jam contradicere, qui poteſt & aquâ & igni interdicere; adeò noſtrum hunc Imperatorem alienum eſſe patet ab ea o *Adriani* Imperatoris (alias non illaudati) moroſitate, ſuique ſuperciliosâ confidentia, quam propter, veri ſæpius cognoſcendi beneficio ſe privabat; de quo non illepide Phavorinus. *Neceſſe eſt* (inquit) *vt eum omnibus Doctorem agnoſcam qui triginta habet legiones*: adeò proclive eſt principibus, non in literarijs modò negotijs, quod fortè levius, ſed in arduis etiam Reipublicæ conſilijs, ſibi præ ſui præfidentia, veritatis aſſequendæ opportunitatem, præcludere.

o *Ælius Spartianus in vita Adriani.*

Verùm *Cælo* jam ferè *medium ſol igneus orbem Hauſerat*; ideòque toto diſceptandi negotio, non minore cum gloria omnium Actorum, quàm cum voluptate Audientium exantlato, viſum eſt pereximio Procancellario

rio (cuius id vti diximus munus) receptui canere, & (pro more Academiæ) totam controversiam suo calculo definire: ne cui fortè auditorum illud contingeret, quod *p Sulpitio*, & *Cottæ* attribuit *Cicero*, qui audita subtili *Crassi* & *Antonij* concertatione, hæserunt animis penduli dubijque, eorum vtri credendum potiùs esset, an eorum neutri. Cujusmodi scrupulum omnem & orationis gravitate, & judicij, Doctrinæque (quibus plurimum pollet præstantissimus vir) soliditate, ita penitùs exemit, vt merito primas in Academica dignitate ei delatas omnes agnoscerent, in quo, omniũ non scientiarum modò, sed & virtutum primas conspiciunt. Omnia verò illa Angelos atque Sanctos invocandi nugamenta ita conspectui omniũ, explosuique exposuit, & Pontificum Romanorum (qui istum Cœlitum cultum quasi præcipuam Religionis suæ Arcem, mordicus tuentur) vafritiem auaritiamque strenuè detexit, vt non modò Romanam illam *Sancti Angeli* Arcem cum *q Borbonio* iterum obsedisse censeres, sed etiam eandem & in eadem vnà inclusum Pontificem, funditus euertisse. Ea verò beata

p Lib. 1. de Orat.

q Guicciard. l. 8.

ta prædicavit regna (quæ autem illa, si non nostra?) quæ, vt vnum Deum vnicè colunt, ita ab vno Deo amantur vnice & coluntur; quæ & pacem stabilem, & religionem puram possident; quæ cum Literarum tùm Armorum gloria florent, quæ (quod omnium ferè caput est felicitatum) Rege fruuntur potentissimo, tamen pacifico, rerum omnium copijs florentissimo, tamen vivendi moderato, majestate & splendore supra summos, facilitate tamen, & affabilitate infimis pari, Rege denique Piissimo & piorum fautore, Doctissimo, & Doctorum summo *Mecenate*, hoc est *Iacobo*, hoc est nostro. Ita actis, Deo pro tanto Rege, Regi, pro tanta clementia, patientia, candoreque gratijs, quæ concipi potuerunt maximis, voluptate incredibili perfusis omnibus, antemeridiani negotij pensum absolvitur, Regemque omnes omnibus felicitatum votis, vnanimiter ingeminatis prosequuntur.

Ille verò, qui nullas vnquam dapes sibi censuit jucundas: nisi quæ literarum sale condirentur, præteritæ voluptatis recordatione, & grata futuræ expectatione accensus, longa se mora distineri non patitur; vt qui

ab epularum lautitijs festinando, eodē se esse animo proderet, quo fuit *Alphonsus Arragonius* consuetam epularum horam differendo; quo tempore, consimili eruditorum colloquio diutiusculè intentus, cum ab esurientibus Aulicis moneretur se ad mensam expectari, *nequaquam* (inquit) *hæ enim mihi dapes, hi convivæ*; sensitq; multo jucundiorem esse gustum ferculorum, quibus anima alitur, quam quibus gula saginatur.

Theologia quidem animæ animæ, Iurisprudentia anima reipublicæ, & *Iacobus* qui vtriusque saluti prospicere se debere intelligit, vtriusq; artes studio quanto potest, maximo, & amore affectat. Itaque pomeridianas horas Cæsarei juris professoribus impēdit, assidentibus à sinistra, Reginâ fœminarum optimâ, & *Henrico* Principe; à dextra, Legatis vtrisque, circumquaq; Heroinarum & Procerum, cæteròque vt diximus, cœtu spectabili. Prodierunt tum è reliqua Iurisperitorum familia, sex lectissimi purpurati; *D.D. Byrd*, è *Collegio Omnium Animarum*, *D.D. Weston ex Æde Christi*, *D.D. Martin* è *Collegio Novo*, *D.D. Hussay* Principalis *Aulæ Magdalenæ*, *D.D. Budde* è *Collegio Magdalenensi*

nensi, D.D. L. Loyd è Collegio Omniũ Animarũ, vires suas experturi omnes adversùs Clarissimum virum, D. D. Blencow, Collegij q Regalis Præpositũ, Respondentem sub præsidio Alberici Gentilis, Regij Professoris plurima (scripta ejus testor) literaturæ varietate refertissima. Theses duas proposuit Opponentium meritò primus D. D. Byrd, his Hypothesibus (more Iurisperitorum) descriptas. Primam,

Cajus, Civitatis Papiensis Civis, cuidam Iulio concivi suo obviam factus, cumq; maximo impetu gladio districto adortus fuit ab eodem Iulio, se contra vim illius defendente, interfectus, præsente tunc fortè, atq; inspectante illius Civitatis Iudice. Paulo post, cum de hac cæde in iudicio quæstio esset, prodierũt quidam Testes, integræ opinionis & famæ, qui prædictum Iulium & insidias feciss̃e Caio, & vim priùs intulisse testarentur. Quæritur.

An prædictus iudex ferre sententiam debeat, secundùm probationes in iudicio deductas, cõtra veritatem sibi privatim cognitam? Affirmat Respondens.

Secundam.

Inter duos Reges vicinos diuturno bello inter se cõtendentes, induciæ nuper fa-

q *Vulgo* Auryal *dicitur forte quasi* Aul-roial; *nam & collegium Regale & Aula Regalis olim dictum ab Ed. 2 Fundat. inde est quod in chartis fundationis Colleg. Regin. legitur fuisse antea Collegium Oxon. Regio nomine sed Reginæ nullum.*

ctę fuerunt; quibus inter cætera cautũ erat, vt vtriuſq; regni ſubditis liceret in hoſtili territorio tutò verſari, vſq; ad certum diem in dictis induciis nominatũ; ita tamen, vt ſi poſt illũ diẽ quiſquam ibi alterius ditionis ſubditus maneret, occidi iure ab illius loci incolis poſſet. Quidam cum ante diem præſtitutum ad ſuos redire parârat, & conductâ navi, ab hoſtili portu ſolviſſet) quoniam alia recedendi via nulla erat) in eundem portum, vi tempeſtatis ſubitò exortæ, reiectus erat, ibiq; manere coactus, donec dies induciis expreſſus elabaretur. Quæritur.

An iſte alienus, & hoſtis, contra ius induciarũ priùs pactarum in hoſtili portu aduerſis ventis detentus, iure occidi ab illius loci incolis poſſit?

Negat Reſpondens: & oratione facunda (qua facultate plurimum polluiſſe ſemper habitus eſt) omnia rationum pondera, judiciorum exempla, Iuriſperitorum teſtimonia, adeò copioſè luculentérque congeſsit, vt nullam contrà proferri cenſeres potuiſſe vel ſpeciem rationis, qua ſententia tot propugnaculis communita convelleretur. Atqui quid adeò munitum, quod Iuriſperitorum machinæ, & ingenia

genia non labefactent? ita fit, vt dum acutissimi Opponentes vtrinq; argutiarum suarum impetu & ingenij quasi fluctu Decumano irruunt, Iurisconsulti, qui aliorum contentionibus terminos imponunt, suis item videantur non posse. Quod, cum in alijs eorum litibus levioris momenti frequens sit, in istis tanti momenti controversijs contingere mirum videri non debet. In quibus, duo quæ sunt in rebus humanis maxima, quasi dicto, litigant pro Tribunali; Lex, & Æquitas; Conscientiæ rectitudo, & Iudicij; bonus Civis, & bonus Vir; & (vt verbo dicam) salus hominis, & salus Reipublicæ: quæ cum conjuncta sint, mutuaque inter se concordia consonantia, reos ab injuria, Iudices à scelere inimunes reddunt, vtróque verò calamitatibus involuunt, si invicem distrahantur. Quæ enim homini acerbior laniena esse potest, quàm cum *Meiio Suffetio*, opinionum quasi bigis membratim distrahi, dum hac, Lex civitatis, illac, naturæ te incitet, hac Regis, illac Dei, te sollicitet, & discruciet offensio? Hæ enim in vtraque Thesi distractiones officiorum obversantur; quorum jam æquabilitatem, quò acriori disceptandi con-

tentione Cæsarei nostri concertatores investigant, eò profundiùs in *Democriti* puteum veritas demergitur.

Sed ecce nobis è machina verè Iovem. Non enim interea Auditor parum attentus sedet Iacobus; at nec Auditor tantùm; omniáque non *Iustiniani* supercilio, sed judicio libravit suo, docuitque oratione & frequenti, & ex conditissimis Regiæ sapientiæ thesauris deprompta, sublimius quiddam esse intellectus donum, quo cœlitùs imbuit Deus pectora eorum Regum, quos charos habet, quàm quod nostri ordinis homines, quantiscunq; aut ingeniorum, aut industriæ viribus assequi possint, etiamsi doctissimorum omnium monumenta suis lucubrationibus expilârint.

Testor te Dia veritas (*cuius ego vestigia semper adoro*) tantùm abesse quicquam vt Regijs (ne dum alterius cujuscunque lectoris) auribus dem, vt contrà videam mihi impense metuendum, ne tantum in tanto Monarcha literarum splendorem, cognitionisque varietatem, orationis meæ maculis potiùs obfuscem, quàm coloribus depingã. Hoc mihi (scio) tota apud nos cohors Cæsarea suffragabitur, de ea, quæ tum agebatur, quæstionum materia,

teria, nihil vnquam ab ijs, qui inter ipsos totas familias ducunt, aut scriptū, aut dictum fuisse ad institutum accommodatius, ad rei veritatem exquisitius; ad Reipublicæ vsum opportunius, ad Iurisprudentiæ sensum subtilius, ad legum moderationem salutarius, ad omnium rerum, hominum, temporum, necessitates sublevandas validiùs, quam quod istoc die auribus sitientibus, oculisque præ animorum gaudio planè lacrymantibus, ex isto inexhausto eruditionis fonte hauserunt. Tum præcipue, quum animadverteret ex Disputantium vtrinq; decisionibus, non modò Iudicem in duo discindi, sed veritatem etiam discerpi, nisi ipse propitius se Sequestrem immisisset, eámque vtrisque subduxisset, f *Philippi* illius more (etsi majore cum laude) qui arbiter factus inter duos Thraces, Regnum vtrisque ab judicatum sibi reservavit. Etenim sententiæ oraculo sic statuebat. "Nec "hinc Conscientiæ notitiam "negligendam, nec illinc legis præscriptum violandum "fuisse, quorum anteà alterum inevitabile videbatur. Si quidem (*inquit*)

f *Iustin. l. 7.*

" *quit*) duplicem ſuſtinet perſo-
" nam, vnam publicam Iudi-
" cis, alteram privatam hominis
" Chriſtiani. Quâ Iudex eſt, ju-
" ramento Regi tenetur ſecun-
" dùm legem judicare; quâ
" Chriſtianus, Deo obligatur ju-
" dicare ſecundum conſcienti-
" am. Quòd ſi aliquando con-
" tigerit, vt vtrumque præſtare
" nequeat, eò quod probationes
" afferantur contra veritatem
" priuatim ſibi cognitam, opor-
" tet inprimis omnes aggredi &
" tentare modos, quibus inve-
" ſtiget veritatem, & retegat
" teſtium falſitatem, & vtram-
" que in lucem meridianam (ſi
" fieri poterit) protrahere. Sin
" adeò teſtes deſperatæ ſint ne-
" quitiæ; & præfracti, vt illud
" efficere, atque obtinere non
" poſſit, Rege tum demùm
" ſcriptis de re totâ certiorem
" facere oportet, cujus eſt id of-
" ficium,

ficium, vt poſſit & debeat, tanquam Angelus Dei, judicium rectum, & ſecundùm veritatem ferre: atque ita, vel juxta conſcientiam ſuam de re illa ſtatuere, aut alium in prioris locum Iudicem ſubſtituere, eumque in teſtem producendum decernere. Atqui ſi id Regi perſuaderi non poſſit, eam vt provinciam atque curam in ſe ſuſcipiat, Iudicem tamen oportet potiùs Iudicis munus deponere, & privati teſtis perſonam vltrò induere, quàm contra conſcientiam ſuam judicare: eò quòd veriſimum ſit, quod quidam dixit, *qui iudicat contra conſcientiam, ædificat ad gehennam*: quibus deinde ſubjecit, Nihil iniquius eſſe, & immanius, quàm vt bonorum cauſæ falſis malorum teſtimonijs æſtimarentur; ſic enim neminem bonum tutum eſſe poſſe, cum

"nec Christo ipsi ejusmodi te-
"stes falsi defuerint; nihilo ta-
"men magis injustum illum
"Iudicem excusari. Deinde verò
quòd illam *Boni Viri*, & *Boni Civis*
distinctionem lubentiùs à Domino
Gentili (qui cum honorifice & no-
minatim extra ordinem compellato,
frequenter disceptabat) vsurpatam a-
nimadverteret, quasi liceret cuiquam,
vt Civi bono, agere, quod vt bono
Viro, non liceret, eadem nihilo excu-
sari judicem probavit; præsertim,
"Quum possit, & bonum civē;
"& bonum etiam virū præsta-
"re alteri cedendo, qui, in lo-
"cum ejus surrogatus, possit
"vel secundùm veritatem ex-
"ploratam, vel sanam saltem
"conscientiam ferre judiciū;
Adeò illud vt verissimum cōprobavit
quod quidam dixit, *Quid* (inquiens)
fiet de Cive bono, cum Cacodæmones,
malum virum ad inferos abripuerunt?
quo Iudices istiusmodi admonerētur,
ne quid sibi rei sit cum *t* justo illo, ne
aliquando cum *u* injusto illo exclā-
mare cogantur, sed frustrà, *Peccavi,*
prodito sanguine innoxio.

t *Mat.* 27. v. 19.

u *Mat.* 27. v. 4.

Quæ-

Quæ omnia (vt omittam alia frequenter ſummo cum acumine interjecta) tanto cum judicio elocutus eſt, quanto credibile eſt Scævolam aliquem, aut quodcunq; aliud ſapientiæ oraculum, loqui voluiſſe: tantâ verò orationis Majeſtate omniúmq; audientium admiratione, quantâ certum eſt, præter *Iacobum*, neminem potuiſſe. Quod etſi quivis rerum æſtimator prudens, facile deprehendet ex nudis iſtis orationis lineamentis (ejus enim ſceleton tantum aſſequi potui, ipſam verò pulchritudinem, & quaſi vitam non potui) mihi tamen agnoſcendum eſt neceſſariò, narratiunculæ meæ humilitatem tantùm eſſe infra rei dignitatem, quantum aut Majeſtas eſt Regia ſupra meæ fortunæ conditionem, aut Regia ſapientia extra mei ingenij captum. Quod etiam indicijs non levibus, in altera induciarum controverſia eluxit. Nam quum rationes vtrinque prolatæ irreconciliabiles viderentur, adeò ſe peritum præſtitit, non modò Juriſperitorum jam decertantium, ſed ipſius etiam Iuris Moderatorem, "vt quum religioni duceret, "aut induciarũ expreſſas ſanctiones

"ctiones violare, aut cuiuſquam
"(tametſi hoſtis) vitam teme-
"rè impetere, vtrique periculo
"medicinam ſalutarem adhi-
"beri oportere pronunciaverit.
"Idque (*inquit*) facilè com-
"parebi[illegible]aliam eſſe rationem
"Principis ſive Iudicis ſupre-
"mi, aliam ſubditorum, & Iu-
"dicis ſubalterni, obſervave-
"rimus; ideoque vt ſubditi fa-
"cere debeant ſecundùm leges,
"& ſententiam Principis ſupe-
"rioris, ita & Princeps debet
"vim ſuperiorem agnoſcere,
"Dei ſcilicet manum: Si ergo
"Induciæ inter Me, & Turcam
"ſeu Principem alium aliquem
"factæ fuerint, & poſt induci-
"arum tempus elapſum ali-
"quis, quem tempeſtas maris
"in partes Britanniæ Boreales
"adegerit, ibi inventus fuerit,
"ſi ab incolis ibidem degenti-
"bus dictum induciarum diem

cog-

"cognoſcentibus, non autem
"mentem Regis, occidatur,
"non ſunt in culpâ; quia ſupe-
"rior vis ſemper eſt agnoſcen-
"da, nec ad illos pertinet, ſed
"ad Principem ſtrictum jus
"ex æquitate modificari. Iudex
"autem inferior, hominem ita
"captum liberare non debet,
"ſed Regis arbitrio reſervare,
"qui eum poteſt, & debet ſer-
"vare. Nam Rex ipſe debet
"etiam cedere vi majori, quæ
"à Deo proficiſcitur, atque ita
"aliquid de jure ſtricto remit-
"tere.

Sed quid ego tam ſacra eloquia, tam illotâ manu, tam diſpari ſtylo vlteriùs contrectem? Credite, mihi credite, humeros tanto oneri impares meos ſentio; nec quicquam magis metuo, quam ne tripodem illum contumeliâ afficiam, cujus Oracula pro ingenij mei mediocritate, amoris vero immenſitate, laude aliqua afficere ſtatuiſſem. Parcite, verò, mihi parcite, *Florentiſſimi Oxonienſes*, ſi dum amoris officio, & officij amore abripior, ab

ab ingenio videar derelinqui; subvereor enim, qua estis in Regem optimè meritum, optima voluntatum propensione & gratitudine, ne vestrum candorem suboffenderim, qui temerario ausu, calamóque meo (quid enim dissimulem?) verè anserino, eas Regiæ loquelæ laudes profanem, quas ingenio, & acumine Aquilino, ore verò Cycneo, aut Phœbeo potiùs, concini celebrarique debere censuistis. Quemadmodum enim amatores, Amasias aut Dominas suas tabulis depingi minùs pulchras, quam eas ipsi animis finxerunt suis, ægrè ferunt; ita nec ita modò, sed multò etiam ægriùs metuo feretis, eum quem vos habetis, quique vos habet in delicijs, vili orationis meæ penicillo depictum intueri, vivoq; illo succo, & colore denudatum, quo præsentes præsentem tanta admiratione, & quasi miraculi loco habuistis. Testes incredibiles applausus vestri, in Academia antea inauditi, tum verò tam frequentes, vt eloquentem Regem ad singulas penè sententiarum periodos, quasi gaudij vestri impotes, acclamationibus impediveritis. Hîc enim illud doctorum hominum x *Nil admirari* meritò desit apud doctos, atque

x *Hor. ep. l. 1. Ep. 6.*

Nunc

Nunc *admirari properes est vna Numici*, quæ omnium animos eruditorum, quamvis etiam è Secta Stoica, vel invitos abriperet, vel ex invitis redderet lubentissimos. Nec enim Academici soli tantæ voluptatis impotentia superati, sed splendissima etiam Procerum caterva, venerandique Senatores manus suas, habenis Reipublicę moderandis adsuetas, ingentis lætitiæ sensu complodere docuerunt. Et, quod priori voluptati incredibilem fecit accessionem, *Regina Anna*, tanquam altera in medio plaudentium Heroinarũ choro Diana, vnáq; *Henricus* Princeps exultabundus manus tenellas, & beatas, tanquam communis letitiæ lubentes testes, crebris splẽdidisq; applausibus divexabant. Quid plura? qui tantæ delectationis impetu non percellitur,

Is mihi dura silex, aut stet
Marpesia cautes,

& qui, gaudentibus omnibus, vna non lætatur, ille per me, gaudentibus omnibus, solus lugeat.

Istas tandem jucundissimas deliciarum dapes, sole jam ad vesperum inclinato, claudebat doctissimus *Gentilis* oratione disertâ, quâ beatam prædicabat jurisprudentiam, quæ tanti ite-

rum

rum *g Iustiniani* auspicijs fuerit illustrata. Iurisperitis verò suis meritò congratulabatur, qui tam potentem Monarcham, eo ipso die, non facultatis tantum suæ peritum, & studiosum, sed sui quasi Ordinis Professorem, & Mecænatem experti fuerant. Ita, omnibus seriò exultantibus, discceditur.

g Et hujusmodi quidem Iustinianum & desiderat & iam sperat Britannia in legibus Municipalibus earumq; in numeris Professoribus (totius fere regni hirudinibus) in ordinem redigendis, & reformandis; graviora enim damna patiuntur sæpe Cives ex ipso iure, quam ex iniurijs quibus propulsandis jura conduntur.

Sed brevis est intermissio voluptatis, quam statim à Cœnâ renovant per jucunda Tragœdiæ spectacula, & quasi seriæ antegressæ disputationis condimentum Fabulæ (quam delecti ex vniversa Academia adolescentes egerunt) nomen AIAX FLAGELLIFER, titulo ex *Sophocle* mutuato, sed re, tam diversa, quàm idiomate. Cujus argumenti factus est delectus, non tantum quod splendidâ pompoſaq; representationũ varietate, tantis spectatoribus delectationem affluentem ministraret; sed quòd materia etiam videretur Aulicis, Academicisque auribus, animisque perquàm accommodata. Celebris enim representatur illa de *Achillis* defuncti armis contentio, quæ sibi pro militaris virtutis præmio vendicavit *Aiax*, sed obtinuit *Vlysses*, prudentiæ merito, & literatæ facundiæ. Victus miles theatrum, circúmq;

circúmque omnem furioso complet boatu, Furias evocat, Deos hominésq; execratur, nihil præter minas, & vindictam spirat. Sed & vanæ iræ, sine viribus, & vires sine prudentia; inque domini perniciem cedit ferocia, quam non literarum & doctrinæ cultura temperat. Post varia furibundi hominis facinora, ovium grege, ducum Græcorum vice, contrucidato, ingenti ariete pro *Vlysse* immaniter flagellato menti tandem restitutus sibi mortem conscisit, dementior quàm quum demens. Domini mortem miserrimè luget *Tecmessa*, sed exultat Vmbra *Hectoris*, quæ *Aiaci* infensissima, Chori præbebat vicem. Quæ omnia quàm mirifica, & aures, & oculos varietate pascerent, facile non est dicere, eóq; magis quòd pro materiæ varietate, tota Scenæ fabrica, & artificiosus peripetasmatum apparatus, iterum atque iterum, mirantibus omnibus, innovaretur: vbi modò *Troiæ*, & littoris *Sigei* ideam vivam conspexeras, mox sylvas, & solitudines, horrenda antra, & furiarum domicilia: hisq; subinde vanescentibus, Tentoriorum Naviúmque faciem jucundissimam inexpectato contuereris.

ACTA-

ACTA TERTIÆ DIEI.

THametsi ex istis literarijs delitijs, quibus & diem totam, & noctis etiam ferè medietatem principes patientissimè impendissent, non modò ad satietatem hausisse, sed ad tœdium etiam exhausti videri possent nisi eorum incredibilis esset erga sapientiæ studia propensio; *Iacobus* tamen, quasi *a* Sol ille, quem in Britanniâ non occidere, aut resurgere retulit *Tacitus*, sed ita leviter tantùm noctû transire vt finem atque initium lucis exiguo discrimine internoscas; primo mane præsentiæ fulgorisque sui Phœbeâ iterum lampade eruditos Phœbi alumnos illustrare statuit. Nam post communem

a *Tac. in vit. Agricolæ.*

munem animarum Reique Publicæ salutem, ex legibus diuinis, atque humanis (quæ superioris diei pensa) æstimatam tertiam jam curam corporis saluti, id est Medicinæ, impertiendam censuit; vtpote cui probè innotuisset illius dicti veritas (etsi à a nasuto nescio quo contorti) quo tria illa quæ possidemus, & quæ nostra dicimus, animam, corpus, & fortunas intelligimus, non ita esse nostra, vt arbitrio nostro habeantur, & regantur, sed dependere potiùs animam à Theologorum, fortunas à Iurisprudentium, corpus autem à Medicorum, etsi non arbitrio & libidine, (vt dixit ille) at disciplinâ tamen, & institutione. Quo in genere cum eos, meritò plurimâ prolequamur veneratione, qui ita operam nauant suam, vt quàm plurimis prodesse possint, nemo nisi inquissimus rerum æstimator, bonique publici pessimè invidus, *Iacobo* nostro recusabit immortalem gloriæ aram figere, qui ipse adeò mirabilem in *Theologiæ*, *Iurisprudentiæ*, & *Medicinæ* arcanis peritiam, eamq; planè (si negotiorum immensitatem spectes) diuinitus assecutus est, vt si quid fraudis fucique in pulcherrima ista studia irrepserit, illud

a *Clerk de Aul.*

vni-

vniversum, non modò divino ingenio possit deprehendere, sed affectu etiam Heroico extra ditionum suarum oras amandare satagat.

Invaserat quidem gentem nostram Britannicam exoticis semper ineptiis plus satis addictam, *Indici medicamenti* dicam, an morbi affectatio; dùm omnes plerique *Nicotiani fumi* (annon fimi potius?) halitu ita prægravantes capitis defluxus devocant, vt eorum cerebra verè leviſſima, ne ingenioli quidem pondere opprimantur. Homines ipso, quem hauriunt, fumo leviores; quorum quia perquàm multi, serâ ducti pœnitentiâ, illud de suo medicamento experti fuerant, quod de *Maria*, *Syllaque* dictum, *medicinam morbo multò deteriorem*: pharmaci huius vires, viruſque, ſubire jam Aſclepiadei huius Lycæi examen debere censuit prudentiſſimus Rex; vt ita & Regiâ & Academicâ censura, & nigri στιγματος adiectione in exilium æternum (ſi fieri poſſet) ejiceretur. Atque hanc diſquiſitionem vſui publico indultam voluit; alteram verò priuato suo; quamquam & ea maxime in publicis sunt ducenda, quę vel privatim ad Principes spectant. Nam quum ea Principis verè boni

cura

cura esse debeat, vt rem publicam, qua ipse florenti potitus est, posteris etiam suis immortalem transmittat, frustraque de illa civium felicitate consultaturus est, qui de liberis etiam suis, ab ipso ortu, virtute, morumque probitate imbuendis, tempestivè non deliberet, ecquis est qui non istam in Rege optimo, maximam exosculetur curam, qui ne de ipsis sobolis suæ cunis, & vagitibus securus esse potest, nisi omnis vel leviſsima indolis contaminandæ suspicio præcidatur? Hinc istæ emerserunt quæstiones duæ, suo vtraque tetrasticho explicatæ. Prior.

An mores Nutricum à pueris cum lacte imbibantur?

Mores vix Mater, Nutrix minùs inserit; indit.
Mos mores; Corpus lac alit, haud animam.
Capra Iovi *Nutrix*, Cyro *canis*, & *lupa* Proli
Martigenæ, *ex illis num lupa, capra, canis?*

Posterior, *Vtrum frequens suffitus Nicotianæ exoticæ sit sanis salutaris?*

Quid censum (vereor ne sensum) insumimus herbæ?
India, quam mittis, sed minus inde boni.

Num sani, insani qui fecimus aspida merces?

b Æneas Sylvius, de rebus gestis Alphonsi.

Quo prosit sanus nō habet, æger habet.

Vtramq; harum splendidâ, copiosâ, eruditâ oratione illustravit vir perquâ illustris, Dominus *Gulielmus Paddæus*, tàm purpuræ Hippocraticæ, quam Equestris balthei splendore nobilitatus; eo quidem nomine nobilior, quòd cum illinc, splendentium Aulicorum, hinc, certantium Academicorum ordines contueretur (quorum vtrorũque gloria conspicuus erat) maluerit se eorum numero adjungere, qui literarum quàm qui fortunæ splendore florerent. Quo facto, & illam prudẽtis Imperatoris *b Sigismundi* sugillationem prudenter evitavit; qui cum *Georgium Fistellum* & Doctoris, & equitis vnà insignibus ornatũ, videret, Doctorum subsellijs relictis, Equestribus se libentiùs adjungere; *Stulte* (ait) *qui literis* c *Militiam præfers! Nam ego Equites, mille vno die fecerim,* d *Doctorum vnum ne totidem annis*;

c *Nam Equitum, Armigerorum, Comitum, Ducum, tituli plane militares sunt ideoq; Medicus aut Leguleius, qui Eques audire ambitiq; prudenter agit, ac si bellator ob rem bene gestã Medici aut Iuridici nomine remunerari cuperet.*

d *Hic enim titulus est meriti, non gratiæ,*

sed Papa liberalior Imperatore fuit, quum crearet omnes Doctores qui starent supra pontem, vnde quæstio nata est in Foro Pabali, an Muli qui tum stabãt supra pontem essent Doctores; quid ni, quum Imperator Romanus faceret Equum suum consulem (teste Dione in Caligula) cur non Papa Romanus faceret mulos atque etiam Asinos, Doctores?

nii, & Regis tum præſentis, multumq; *Sigiſmundo* ſapientioris exemplum tum præſens pro modulo imitatus eſt; qui quum omnes, qui vſquam gentium, Principes gloria ſuperaret, gloriæ ſuæ acceſſionem non minimam cenſuit, ſi Regio diademate laurus Academica emineret.

Et hujuſmodi certè propugnatore opus fuit, qui & Eques animoſè, & Doctor eruditè (etſi alias animo in *Nicotianam* non nimiùm hoſtili) impetus adverſariorum tam potentûm ſuſtineret. Erant ij ex omnibus *Æſculapij* filijs purpuratis lectiſſimi, eruditione multâ, praxi longa, conſpicui; Dominus Doctor *Ailworth*, publica diu Theoriæ Medicæ Prælectione plurimum laudis conſecutus, Dominus Doctor *Gwyn*, è Collegio *Sancti Iohannis Baptiſtæ*. Dominus Doctor *Gyfford* è Collegio *Novo*, Dominus Doctor *Aſtworth*, è Collegio *Orialenſi*, Dominus Doctor *Cheynell*, è Collegio *Corporis Chriſti*, quorum ſingulorum ſingulare judicium ita rerum controuerſarum ſcrupolos, & involucra excuſſit, & acumen, aures animumque Regis intelligentiſſimi deliniuit, vt inde omnes intima voluptate perfunderentur, quum Regem

gem ſuum optimum tam etiã voluptate perfuſum cerneret Regis verò ingeniũ ſolidũ à fumis imprimis abhorreba t,& auditis,ſummiq; judicij lance perpenſis ſingulorũ utrinq; rationibus

" Iſtum *Nicotiana* ſuffitum,ſeu
" potiùs fœtorẽ (ſic enim dici
" maluit) nullum aut in uſu ſo-
" briorum hominum , aut in
" Schola Sapientum Medico-
" rum locum habere oportere
" palàm indicavit. In omnibus
" enim Artibus & Sciẽtijs cer-
" tiſſima quædam fuiſſe earum
" facultatum Principia , & A-
" phoriſmos;cuiuſmodi,cum in
" Medicina ab *Hyppocrate*,*Ga-*
" *leno* , & alijs tradita fuerint,
" nihil facilè temeréve opor-
" tere admitti in communem
" medicandi uſum,quod ab eo-
" rum ſapientiſſimis inſtitutis
" abhorreat ; Iſtorũ verò Prin-
" cipum Medicorum neminẽ
" adhuc reperiri , qui fumos
" (preſertim fœtidos)cerebro
" potiùs noxios eſſe quàm ſa-

lutares

lutares non docuerit. Neminem autem niſi inſipientem vſurpare ſolere, quod à nemine ſapienti præſcribi intelligit. Oculus humanus ex ſumo lacrymam emittit, & humorem, ideóne fumum oculo prodeſſe aſſeverarem? Præterea, quis eſt qui neſcit fumos in fluorem converti ſolere, præſertim frigiditate cerebri accedente, vt videri poſſit, non tàm elicere humorem, quàm efficere? Quinimo plerunq; fit, vt humor, qui ex ſe innoxius eſſet, nec cerebrum læderet aut vexaret, iſtius tetri (& fortè venenati) fumi fuligine interveniente, & prægravet cerebrum, & malignitate lædat. Quòd ſi quid aptum ad cerebrum purgandum, & à ſuperfluis exonerandum quæratur, alia probatiſſima olim à Medicis præ-

"scribi remedia, alioſq; modos
"abſq; iſtis fœtoribus, qui ma-
"gis noxia inducunt, quàm ex-
"cernunt, ideoq; ſi ſalutares
"cenſeantur vllis ſanis, at certè
"nec ſanâ, nec ſobriâ mente
"prædictis. Quandoquidem ſit
contra eorum [c] Principia il-
lud hauſto fœtore efficere,
quod cùm bono ſuaviq; o-
dore effici poſſit. Illud por-
rò cum altero Medicorum
principio planè pugnare, qui
certis morbis certa etiam re-
media præſcribunt; nec mor-
"bi tantùm rationem habent,
"ſed & temporis, quo mederi,
"& hominis, cui mederi cupi-
"unt. Sed nullum vnquam me-
"dicamentum ſanis omnibus
"& inſanis, omnibus in locis &
"temporibus *(præter Nicotia-*
"*niſtas)* vlli vnquam ſumen-
"dum putârunt. Itaq; qui hoc
"faciunt, faciunt quidem & ſi-
"ne

[c] *Paulo deterior ſed ſuavior cibus & potus meliori quidem & ingrato præferendus, Hippocr. Aphor. 38.*

ne certo commodo, & sine " certo vllo exemplo, sed non " sine certo fœtore sibi ipsis, & " nauseâ aliorum. Cui tamen Regiæ adversùs fumum censuræ, accessit quamvis adversa, peropportunè tamen facunda, & ad hilaritatem decorè concinnata oratio, qua, Opponentium ordine quidem novissimus, sed meritò Medicorum nemini secũdus, *Dominus Chrynellus*, fumi tubuliq; (quem manu prætendebat) mirabiles laudes, & præ reliquis omnibus pharmacis) potentem virtutem ad cœlum extulit. Cuius eruditi prudentissiméq; temperati sales, eò magis Regis; reliquorùmq; omnium animos oblectabant, quò liquidius indicabant, ipsum tam animo fuisse *Nicotianæ* hostem, quàm lingua patronum; præsertim quum postea ostenderet Medicos nostros fumi huius rectum vsum à Medicis *Indiæ* (vbi & herba nascitur, eiusq; primò virtus innotuit) discere debere; illos autem, etiam quum ipsi maximè fruantur sanitate, nunquam nisi fumo hoc prius inebriatos, ad ægros accedere consuescere; idq; lege sub gravi pœna esse sancitũ; quasi esset & ægris salu-

re, & Medicis honorificum, neutri vesobriè inter pharmaca versentur. Cuius vesanæ consuetudinis commemorationi, *d Benzonis* etiam testimonio comprobatæ, subiecit Rex:

d *Benzo. l. 1. Novi Orb. c. 26.*

" Satis quidem apparere, tam
" barbaram consuetudinem,
" non nisi à Barbaris & Indis
" traxisse originem, qui tantam
" habent peritiam Medicinæ,
" quantam morum civilitatem.
" Quòd si qui fortè sint, quo-
" rum corpora meliùs viden-
" tur se habere propter hunc
" fumi vsum, id non tam facere
" ad laudem medicamenti,
" quàm ad vituperium ipso-
" rum, quorum corpora ita in
" barbarorum naturam degene-
" rârunt, vt ijsdem tantùm de-
" lectari, & sanari possint, qui-
" bus Indi & Barbari. Ideoq;
" quotquot apud nos sunt Me-
" dici Tobacconistæ, censere
" se æquum esse, adeoq; percu-
" pere, vt in Iudiam istam (vnde
" orti

orti ſunt) relegarentur, vbi " abſq; noſtratium hominum " contagio aut nauſeâ, vnà " cum ebriis iſtis Medicis li- " berè ſe inebriarent, ibiq; de- " inceps artem ſuam exerce- " rent.

Reliqua quid morer? aut quid ſingulorum diſputantium laudibus, quas anteà ſemper maximas meritò comparaverant, nobili tamen iſtoc certamine inſigniter amplificarunt, infiſtam! Quanto minus iſtum in Rege meritò mirando, meritò amando, laudum quaſi Oceanum, atramenti atq; encomij mei guttulâ augeri poſſe ſperem? Sed nec ſpero, nec molior. Cupio tantùm cũ *e Stratone* illo; mundo huic cæculo, nubibuſq; ignorantiæ ſerviliter obſeſſo, ſolem huc etiam in occidente noſtro orientem digito oſtentare, quem orientes populi mirentur, Principes imitentur. Æternumq; atri, & tetri ſunto & habentor, qui non tàm cute, quàm corde *f* Æthiopici, Solem, quò magis luceat, eò magis execrentur.

e Iuſt.

f Herod.

Toti huic tandem antemeridiano

certamini felicissimè decertato laudatissima oratione, coronida finemque, imposuit eximius in Medicina Doctor Professorq; Regius Dominus, *Warnerus*, qui omnia luculento genio polivit, quæ aut ad vtramq; Thesin illustrandam, aut tantam præsentiam demerendam quisquam, etsi avidissimus optaret. In *Nicotianæ* præsertim fumo denigrando felix; cuius infundibulum seu fistula (sic enim appellant) etsi jam apud Nobiles nostros in patrium morem æq; inoleverit, ac olim apud nobiles *Athenienses tibiis insufflatis canere* deceret tamen
g A.Gel.l.15. *Alcibiades* nostros, illius g *Athenis* exẽplo, nostraq; Horoinas exemplo Palladis, fistulas tam deformes, tam fœtidas, tam spurulentas despuere, confringere, abjicere. Quid dico *Alcibiadis* exemplo, aut Palladis? quum domi habeant *Alcibiade* multò potẽtiorem, doctiorem, sapientiorem *Iacobum*, paremq; *Palladi* prudentissimam consortem tantæ spurcitiei deformitatisq; non improbatores modò, sed osores etiam manifestos.

Regis ad exemplum cur non componitur orbis?

Archiatri tandem *Warneri* vota, comprecantis Regi, ne Medicinæ (quam

eo

eo die tam ſublimi præſentiæ, orationis, attentioniſq; ſuæ honore affecerat) ipſe vnquam ope indigeret; omnium idipſum altáq; omnia felicia comprecantium vota, ſtrenuè ſubſequuta ſunt.

Partem aliquam (quinimò & omnem) *Venti divûm referatis ad omnes.*

Iſtæ dum aurium, animumq; gratiſſimæ dapes Principibus apponuntur, in Templo *Beatæ Mariæ*, aliæ interim ad palatum apparantur in *Collegio Beatæ Mariæ*, quod vulgò *Novũ* (etſi reverâ *h* perantiquum) dicitur; vbi toto Regiæ in Academia commorationis ſpatio, diverſari placuit *Cancellario Vniverſitatis*, Dynaſtæ verè magnifico: quiq; jam ſereniſſimos Principes, Legatos, totúmq; Nobilitatis comitatum illuc invitârat. Collegium id à Templo ad Euro-ſeptentrionem mediocri vltra platea (i *Mu-*

h *Tempore Ed. 3. ſed eo loci fuiſſe* Necti (*tempore Alu-redi*) *Collegiũ et inde hoc Collegium retinuiſſe* Neoti *nomen* (*etſi propter affinitatem vocis Anglicæ vullgus* Novum *appellat*) *refert Foxus in Martyrol. cuius tamen contextura ut acutata magis quam veram crederem, hoc inprimis facit, quod nullum antiquioris ædificii veſtigium, tempore Wiccami extiterit, quem latiſſimum illum terræ ambitum, in quo Collegium ab illo fundatum nunc ſplender, maximo pretio, à diverſis perſonis coemiſſe, teſtatur ſitus Collegij elegãtiſſime deſcriptus in Archivis eiuſdem.* i *A Caris, ſeu Murilegis dictam* Carſtreet, *quanquam non male coniectant, quæ antiquitas* Catharinæ *plateam dictam putant & contracte* Catelſtreet *quod ibi olim eſſet Aula S. Catharina.*

rilegorum nominatam) per *Cervinã* Studioſorum *Aulam*, diverticulo, diſſitum; *Gulielmi Wicchami* ſúmi olim Anglię *Cãcellarij*, & *Epiſcopi Wintonienſis* ſplendidũ opus. Erat is, præter illuſtrem Doctrinæ gloriam, illius ſeculi ☞ nominatiſſimus Architectus, quâ ſingulari peritiâ, tantum eſt & gloriæ conſecutus apud alios & gratiæ apud Regem ſuum *Edwardũ* tertiũ, vt ſplendidiſſima illius ætatis ædificia Regia, arces, propugnacula, quæ numero, ſplendore, ſumptu, vltra ndem Rex ille optimus, fortiſſimuſq; dicitur excitaſſe, *t*hujus ſolius, exquiſito ingenio fideiq; aſcriberentur; ipſumq; viciſſim à quo ſunt excitata, ad ingentes honores excitarẽt. Quæ vtraq; (vt alia infinita taceã) ænica illa, in Arce *Windeſorienſi* ab illo cõſtructa, comprobat amphibologia, quam iſtis voculis inſculpi juſſit, Hoc FECIT WICHAM: quo nomine cuni ei ab invidis apud Regem odium concitaretur, quaſi Regiæ magnificentiæ gloriam ad ſe ſuffura-

☞ D. Martinus *lib. de vita Wicch. vbi erudite eorum calumniam refellit, qui eum literarũ fuiſſe imperitum, & Mechanicæ tantum Architecturæ laude commẽdatum vulgarunt.*

l *Ideo crederem in eius gentilitiis conſpici inſignibus (quæ eadem ſunt Collegii) inter tres Roſas, binas acuminatim deflexas trabes, quales adhibentur ab Architectis in ſummis ædificiorum faſtigiis.* Cheuronas *Heraldi nominant, & Architecturæ peritiam his denotari agnoſcunt.* m *Camd. in Attre.*

retur

retur, eam ſapienter æmulorum ſuorum ſycophantiam diluebat, cum Regi reſpõderet, nõ ſe ſcripſiſſe, quòd ea illuſtria ædificia feciſſet *Wicchamus*, ſed quòd iſta feciſſent *Wicchamum*, eumq; excitaſſent ad eam (quâ tum pollebat) Principis ſui gratiam. Nec minorem Architectonicæ ſubtilitatis gloriam, pietatis verò maiorem multò aſſecutus eſt, ex iis, quas ſumptu ſuo, literis religioniq; ſacravit, ſtructuris planè Regiis. Quis enim niſi Regiæ magnificentiæ æmulus (vt interim incredibiles in n Eccleſiam *Wintonienſem* expenſas taceã) duo ſimul auſus eſſet tã immenſi ſumptus, ſplendoriſq; Collegia moliri, quàm ille *Oxoniæ* poſuerit, & *Wintoniæ*; eo animo, vt ex illo *Wintoniẽſi* refertiſſimo alveario perpetuò ſurrogentur, quot-quot ſpei ſunt optimæ, atq; indolis, in hoc celeberrimum *Oxonienſe*. In quo, ſub vnius *Cuſtodis* regimine, ſeptuaginta ſocij bonarum artium ſtudijs inſudant, & triginta Symphoniaci Templum, quod ibi conſpicitur auguſtiſſimum, inſigni modulationum æſtimatione nobilitant. Famuli (pro dignitate tantæ fundationis) perquam multi; reditus etiam, pro dignitate tanti Fundatoris, perquam opimi.

n *Cuius partem inferiorem, quam Navem appellant, ea qua iam vidimus magnificentia reſtauravit; partem enim ſuperiorem, ſeu chorale (quo vix vſquam etiam ſplendidius pluribuſve regalium antiquitatum monumentis inſtratum) Foxus Collegij Corporis Chriſti Fundator, extruxit.*

opimi. Totius & Templi, & Collegij structuræ amplitudo, & maiestas, architectum verè regificum loquitur; & subcelsi parietes, altero jam inscriptionis suæ sensu superbiunt, pleneque sine amphibologia jactant, *Hoc fecit Wicca*. Has ille fecit Pyramides, quæ procul adveniis a planicie Boreali oculos tenent. Hanc ille Ecclesiam magnificentissimam, pinnarum multitudine, & elegantiâ spectabilem; Hæc ille claustra spetiosa, eruditissimorum hominum deambulacris frequentata; Hanc ille triplicem *Bibliothecam*, ornatissimamq; quâ animi studiosis saturantur; hoc ille nobile Campanile, à quo incolis toties mulcentur aures; hos ille muros (hortos, viridaria, topiaria delicata ambitu complexos) quibus vix vspiam firmiores, quesq; eo consilio tales se fecisse o testatur, vt hostium si fortè bellum ingrueret, possent obsidionem sustinere. Ita suos tam Marti quàm Mercurio voluit esse, eumq; in finem duarum turrium ejus propugnaculis, amplam Collegij aream munivisse videtur, quarum altera aditum ornat, altera ferè opposita, propyleum occupat sublimis Aulæ Regio jam convivio destinatæ, ad quam amplâ

o *In Statutis Collegii.*

spectabiliq;

ſpectabiliq; ſcala laqideâ aſcenditur. Principibus ingredientibus, Poetarum pio affectu laſcivientium gratulabundæ Camœnæ vndiquaq; muros veſtiunt; & de te, *Cæſar Britannice*, ſincere, quod de Romano illo dictũ hyperbolicè, *parietes medius fidius loquuntur clementiã tuam.* Cui acceſſit diſerta, ſeria, miniméq; poetica, aut luſoria amoris gaudiiq; teſtificatio (*nã et gaudiũ res ſeria eſt*, inquit *Seneca*) quâ Principes aulâ jam potitos accepit Inſigniſſimus Collegij Cuſtos *Dom. Doctor Riues*, primo orationis ſuæ limine excuſationem ſui totiuſq; etiam Academiæ præfigens æquiſſimã, *Quod ita nullum vnquam finem dicẽdi facerent ſed novus ſemper præcedentibus congratulationes adiungerent, Sereniſſimæq; Maieſtati Regiæ, quocunq; incederet, vbicunq; inſideret officioſam, et verboſam hanc moleſtiã exhiberent: cũ duo ſint, quæ ad id impellãt, cogantq; incredibilis ille in Rege longè optimo virtutum ſplẽdor, et immenſa beneficiorum, quibus per ipſum fruimur, magnitudo. Alterum enim, non nos ſolùm, quos divina clemẽtia tã optabili, atq; amabili imperio ſubiecerit, ſed totũ ferè humanum genus ita devinciri, vt exteræ nationes, ſedib. ſuis exitæ*

" excitæ, conſpectum tam auguſtæ, tãq;
" propitiæ Maieſtatis avidè deſiderent: al-
" terius verò ſeu coruſcantibus radiis in-
" timos illum animorum omnium receſ-
" ſus penetrare, eoſq; in admirationem
" tam cæleſtis, & iubaris inſtar micantis
" excellentiæ rapere, & accendere, quũ
" nec vſpiam doctrinæ, virtutis, pietatis,
" quicquã reperiatur, quod in ſacratiſ-
" ſimo diuini illius pectoris ſcrinio ſedẽ et
" domicilium non collocarit; nec vlla vn-
" quam beneficia maiora hominibus con-
" ceſſa, viderimus, legerimus, acceperimus,
" quam quæ Deus plenâ, & quaſi exun-
" danti manu, per aureum iſtum impluvium in nos effuderit. Sed iſtas Encomiaſten agendi partes modeſtè à ſe, quaſi impari tantarum virtutum
" præcone, deprecabatur. Ideoq; multò
" libentius gratulandi partibus ſuſceptis,
" Auguſtiſſimæ tantorũ Principum Ma-
" ieſtati aduentum ad magnificum iſtud
" Collegium congratulabatur; imprimis
" quidem nomine Illuſtriſſimi Herois, Co-
" mitis Dorſetenſis, Honoratiſſimi noſtri
" Cancellarii, Summi totius Angliæ Theſ-
" ſaurarii, bonarumq; literarum fautoris,
" & Mecœnatis optimi, qui tum demum
" ſe omnium laborum, vigiliarum, expen-
" ſarum quibus ille mirificè hanc Acade-
" miam auxit, prouexit, ornavit (& quã

marmoream

marmoream invenit, auream effecit) se fructum uberrimum percepisse arbitrabatur quòd Regia sublimitas, non solum Academiam inviſere, sed & hanc domũ adire, eiusq; hospitio uti gratiosè dignata fuerit: deinde etiam Wicchamicorum omnium nomine loci & Collegij illius incolarum, quibus nullus unquam dies lætior affulsit, quàm quòd Sacratissimam Maiestatem Regiam, cuius (post Deum) solius munere, pacem tranquillam, rerum omnium affluentiam, literis imbibendis otium, & quod caput est, religionem, non minùs à superstitionis fæce, quàm schismatis novitate repurgatã possident, intra suos parietes, et in istius Collegij præcinctu conspicere daretur. Quæ quum brevitate & elegantiâ tempestivâ ornasset, vota nuncupavit Regi felicia, ut & vitam longam multâ cum felicitate perageret, & quum naturam vivendi satietate expleturus esset, de Regno in Regnum, sed multo excellentius; de vita in vitam, sed multo beatiorem; id est, è terris in cælum, ab Anglis ad Angelos transiret, ibiq; coronam gloriæ immarcescibilem, & vitam nullis seculorum periodis finiendam consequeretur.

Quantùm Rex ista amoris officiiq; testificatione delectaretur, & verbis

bis ſtatim amantiſſimis explicuit, & beneficio poſteræ diei, quâ clariſſimum *Rivium* ſibi à ſacris deinceps privatioribus futurum honorificè adſciuit.

Epularis aulæ tantis convivis jam beatæ, ſupremam partem Regale ornavit Conopeum; Sacrâq, in medio ad menſam accumbente Maieſtate, à dextrâ ſed longè ad ipſam Regiæ menſæ extremitatem diſſitus, Princeps accumbebat *Henricus*; cui ad alteram menſæ extremitatem; obiecti aſſidebant Illuſtriſsimi Legati duo, medioq; à ſiniſtrâ Regis intervallo, Reginæ reſplenduit pulchritudo. Totam inde Aulæ dexteram longitudinem (quæ planè ſpectatiſsima) Dynaſtarum, Satraparumq; menſa obtinet. Siniſtra vniversâ, pegmata, & ſpectaculâ vaſorum ex auro, argentoq; prorſus Attalica refulgent. Ita porrò omnia dulciſsimis harmonicarum deliciarum dulcedinibus demulcebant excellentiſsimi Muſici, (qui Cancellario ſemper in familia) vt non palati modò ſed & oculorum atq; auriũm hic epulas exiſtimares. Ipſam verò epularum magnificentiam inſolentem, ſi tantâ ornare molirer verborum varietate, copiâ, ſplendore,

quanto

quanto ad ornandam menſam omnia inſtruebantur, metuerem ne omnes mihi verborum apothecæ, & *i Apicii* ſcriptoris nunquam famelici nomenclatura eſſet exhaurienda: & ſi non alium ornationi meæ ponerem, quã magnificentiſſimus Cancellarius ſuis ſumptibus poſuit modum, modum ponerem nullum. Etenim nullus modus, eius vel in principes officio, vel in Academicos amori; quorum virtutis gloriæ, exiſtimationiq; cenſus, ſenſuſq; ſuos omnes lubẽs devovet; idq; vel hinc perſpicuum eſt, quod quam diu Regium Iubar Academiam iſtam illuſtraret, huius quoq; magnificentiæ ſplenduit fulgor continuus. Non fores modo omnibus apertæ, ſed & mẽſæ perquàm multæ per varia triclinia omnibus ſine delectu advenis ſplendidè paratæ; Nobilibus autem Aulicis atq; Academicis, conviviorum perpetuò faſtus adeò Regificus, & ita ſplendidis famulantium ordinibus ſpectabilis, ac ſi non hodiernis tantùm, ſed quotidianis menſis principes excepiſſet. Nec hiſce contentus, quaſi iſtæ ampliſſimæ Ædes pectoris ſui magnificentiæ eſſent impares, atq; anguſtiores, quos opportunè menſa non potuit excipere,

i *Scripſit is de omni dapum lautitia inſtruenda libros decem. Quanquam huiac cenſeam alium eſſe ab apicio illo celebri apud Romanos Gulone, de quo Senec ad Elbiam matrem. Plin. lib. 6 hiſt. nat. c. 17. Athenæus lib. 1. & 4. Appian. Alex. librum ſcripſit* περὶ τῆς ὀψοποιΐας τρυφῆς.

re, eorum domi mensas prodigè ornat epulis; nec vllum erat Collegiũ quod amoris atq; honoris ergô, lectissimæ Fetinę generosissimiq; vini copia non donavit. Quid autem Nobilibus tantùm hospitibus immoror? quum eorum multitudo non minor, quibus maior indigentia; quorum curam adeò piam gessit Cancellarii Amplitudo, dum munifico ciborum apparatu, eorum multiplices, & seriatim dispositi ordines assiduè pascerentur vt facile sit videre, amplissimũ illius pectus, ita *Agamemnoni* devotum, & Vlyssi, vt *Iro* etiam suus locus, suus affectus sanctè relinqueretur. Neq; hic quisquam, nisi invidia macilentus, orationem meam increpet, inciletq;, quod in illius munificentiæ verè heroicæ gratam recordationem verbis prodigendis non parcam, qui incredibilibus tum sumptibus in Academia ista cohonestanda non pepercit. At nec sumptibus tantùm, (quanquam illi & tum, & semper alias immensi) sed nec vigiliis pepercit noctũ nec laboribus diurnis, nec perpetuis curis, atq; assiduæ solicitudini, vt qui putaret æstimationem jam suam saluti suæ præponendam, gloriam tamen Academiæ etiã

suæ

ſuæ anteferret. Quæ ejus illuſtria in Regem officia, in Academiam beneficia, candidiſſimum pectus Regium non latuerunt, ac ne alios laterent, Rex, priúſquam à menſa ſurgeret, magnificum Cancellarium ad ſe vocatum, popliteq; proſtratum, cumulatiſſimis gratiis renumeravit, inq; amoris acceptatiſſimi indicium, Regio cratere, vino ſpumante provocavit: quem iterúm, iterúmq; à Rege exporrectum, cum ſubmiſſiſſimè recuſaſſet, vino, quod, è cratere Regio Reliquum, in Scyphum præguſtatorium effuderat, genibus advolutus reſpondebat.

Rex interim (more ſuo) quantùm iſtis tragematis ſaturatur, tantùm dapum philoſophicarum appetitu accenditur; Auliciſq; feſtinationis è convivio inſolentiam, & inſaturabilem Regis literatiſſimi φιλομαθειαν admirantibus ad Templum denuò conclamatur. Ibi enim principes iterum expectabantur, à ſagaciſſimis arcanorum naturæ indagatoribus, qui duarum iuſſu Regio ſelectarum Theſium examen pollicebantur: Primæ,

Vtrum operâ artis poſſit aurum confici?

Spe-

Spe solâ dives Chymicus, re vivit egenus.
Naturæ propriũ dũ facit artis opus.
Ars impar, par pœna; Midas res vertit in aurum
Omnes hic nullus vertit, vterq́ perit.
Secundæ,
Vtrum Imaginatio producat reales affectus?
Qualia nostra parit, quot vis phantastica formas?
Quam vaga fert Proteus, quâm nova Nilus habet.
Concipit Æthiopem dum fœmina mente nigellum,
Vẽtre simul fœtũ cõcipit alba nigrũ.

Quibus eruditus subtilitatum investigator, Artium Liberalium Magister *Ricardus Andrews* è *Collegio Sancti Iohãnis Baptistæ*, tuẽdis ornãdisq; sufficitur; ventilandis autẽ, Magister *Lapworth* è *Collegio Magdalenẽsi*, Magist. *Baskervile* è *Collegio Exoniẽsi*, Magist. *Clayton* ex *Aula Gloucestrensi*, Magist. *Mocket* è *Collegio Omniũ Animarum*, Magister *Pinke* è *Collegio Novo*, Mag. *Bolton* è *Collegio Ænei Nasi*, viri omnes selectissimi & sacratioris, secretiorisq; Philosophiæ commercio, & insignibus insignes, & quos istius diei gloria ita insig

niter

niter decoravit, vt illorum laudibus viritim inſiſtere non gravaret, niſi *Cynthius aurẽ velleret.* Velleret? imo mihi, Academiciſq; omnibus florentiſſimis mulceret potiùs, animoſq; adhuc ſuaviſſima recordatione oblectaret. Nec enim ſatis habuit Rex φιλοσοφώτατος ſingularem ſubtilitatem, quæ multiplices in argumentando ſe offerebant, ſcrupulos ſigillatim ſcrutari, eaq; rationum acumina laqueóſq;, qui in alterutra Theſi ingenia vel perſpicaciſſima perplexa tenere poterant, retundere atq; ſolvere, niſi etiám (quo eſt vt erga fumos ita & fucos omnes animo hoſtili) vniverſa Chymicorum fallacium auripigmenta igneo illo ingenio diſſlaret, eorumq; putrida aurifigmenta Lydio judicij ſui lapide penitiſſimè probaret, reprobaretq;. Agnoſcebat quidem (quod neceſſe erat) Multorum Principum, " Nobilium Philoſophorum, " animos iſtius Chryſopoeticæ " poſſibilitatis opinione iam " diu faſcinatos. Veruntamen, " ſi eiuſmodi rationibus cedẽ- " dum eſſet, & Principes eſſe, "

atq;

" atq; etiam iam adesse, adesse
" nobiles (nominatim illustriſ-
" simum Academiæ Cancella-
" rium, Regnorumq; *ſuorum*
" experientiſſimum Theſaura-
" rium *deſignans*) adesse deniq;
" Philoſophos Academicos,
" qui priores illos Principes,
" Nobiles, Philoſophos, ridi-
" culè, ſeriò tamen deluſos, de-
" mentatoſq; certò ſcirent. Iſto
" enim argumento ditatum ne-
" minem, deceptos fuiſſe mul-
" tos, dum id aggrederentur,
" quod facultatem peritiamq;
" ſuperaret, non modò homi-
" num, ſed & Dæmonum, qui
" vtcunq; illudant (quod nun-
" quam non faciunt) credulis
" hominibus, quos auro ſup-
" poſititio interdum lactaut,
" aurum tamen creare, aut tranſ-
" mutare non poſſe, furto qui-
" dem ſurripere, & è loco in lo-
" cum tranſportare, & poſſe
Dæmo-

Dæmones, & ſolere. Multò " minùs poſſe aurũ creſcendo " multiplicari (quod non nemo " cenſuit) ex auri ſemine in mo- " dum tritici terræ concredito " (cuiuſmodi ſemina [k] *Caligu-* " *la* equo ſuo conſuli facto " appoſuiſſe dicitur, & [l] *Ari-* " *ſtoteles* circa Philippos & " Macedoniam, ſpicam auri " creviſſe narratum refert) " quod ſi fuiſſet verum, jam " pridem habituros non fuiſſe, " non agri-culturam, ſed auri- " culturam; omneſq; ad iſtam " colligendam meſſem cupidè " convolaturos. Quæ cum ea quæ ſum- mè decuit, hilaritate, eaq; fronte, qua nobis *cælum terraſq; ſerenat*, præli- baſſet, ſolida hac, accurataq; oratio- ne, vitrea, & figulina omnia Chy- micorum chryſibula irreparabiliter confregit.

Si quis (*inquit*) humano " ingenio, aut creari aurum pu- " tet poſſe, aut tranſmutari il- "

lum

[k] *Dion in Calig.*

[l] *L. de mincab. Audit.*

" lum niti oporteret, vel autho-
" ritate divinâ vel ratione hu-
" manâ, vel experientiâ. At
" authoritate divinâ quàm pa-
" rum ſtabiliatur auri Chymi-
" ci fabricatura, non aliunde
" opus eſſe quærere quàm ex
" iis, quæ legimus in ſacra Co-
" dice ipſius Dei, quem quum
" Principio *Geneſeos* omnia cre-
" âſſe didicimus, in cœlis aſtra,
" in terris bruta animalia, volu-
" cres qui in aere, & qui in
" mari piſces, ſub terra etiam
" metalla creâſſe omnia neceſ-
" ſario eſt intelligendum, quia
" dicitur creâſſe omnia. Quorũ
" in numero quum aurum etiam
" cenſeatur, quicunq; aurum ex
" non auro, aut ex aliis metallis
" facere ſibi arrogat, putandus
" eſt partem iſtius gloriæ, quæ v-
" nico debetur Creatori, ſibi
" aſciſcere. Nam quæcunq; tam
" facta fuerunt, Deo indige-
bant

bant Creatore, id eſt ſapien- "
tiâ, & potentiâ infinitâ: ideo- "
q; non poſſunt eadem ab ho- "
minibus, quorum & ſapien- "
tia, & Poteſtas valdè debilis "
eſt, denuo fieri, aut recreati, "
licèt ingenio humano per- "
mutari poſſunt. Nam inter "
creationem, & tranſmutati- "
onem plurimum intereſt. "
Nemo enim neſcit ab homi- "
nibus fieri ex canabe, aut li- "
no veſtes linteas ex his ite- "
rum contritis, & confuſis "
chartam confici; linum autem "
& canabem divini opus eſſe ar- "
tificii, non humani; Ita au- "
rifices monilia faciunt aurea, "
aurum nequaquam; Ita & a- "
lij, rerum externam formam, "
& eam tantùm tranſmutant, "
Materiam autem ipſam, natu- "
rámq; rerum, & ſpeciem "
nullo pacto. Iſta enim ſpecie- "
rum tranſmutatio, ſi in me- "
talli- "

" tallicis ſpeciebus concederetur, cur non etiam in aliis? cur non & hominem ex bove, aut bovem ex equo facere poſsemus? niſi quòd voluerit Deus vt ex iis, quæ ipſe formârit, homini ne muſcam quidem facere poſſe concederetur.

" Deinde teſtantur iidem Sacri Codices, *Solomonem*, vti ditiſſimum, ita Regum omnium ſapientiſſimum fuiſſe, Quam immensâ autem auri vi indigebat ille ad ſanctum Dei Templum, idq; ex mandato Dei extruendum? Quod tamen quanto cum labore, quot annorum expectatione, & quàm longè petitum & tranſvectum acceperit, Sacræ Literæ loquuntur. At cur non ipſe potiùs feciſſet, ſi fieri potuiſſet aurum? Num imperitus erat, quem Deus teſta-

tur

"tur omnium sapientissimum,
"& noviſſe omnia ab infima
"planta ad Cedrum in Libano?
"Illud ergo divina authorita-
"te non conſtat.

"At neq; humana ratione
"conſtat. Nam primò cum
"aiunt mutari poſſe vt cibum
"in alimentum, ſic metalla vi-
"liora in aurum, nihil habet
"ſimile. In cibo enim exco-
"quendo cibus vt patiens eſt,
"homo autem per vim natu-
"ralem dicitur agere: at in hac
"tranſmutatione aliter habet,
"in qua ſecundum ipſos, au-
"rum patiens eſt, alia vero me-
"talla agentia.

"Secundò, non poteſt ali-
"quid creſcere aut multiplica-
"ri niſi per ſeminalem virtu-
"tem iniectam in locum na-
"tura, fovendi cauſa deſtina-
"tum, tanquam in propriam
"matricem propria autem au-

"ri matrix est terra; ergo ex-
"tra terram nequit fieri aurū,
"magis quam homo possit si-
"ne muliere generari, aut
"quodlibet aliud animal per-
"fectum sine fœmina.

"Tertiò, omne naturaliter
"genitum habeat necesse à
"Deo tempus præscriptum ad
"maturitatem: (vt mulier spa-
"tium aliquod mensium ad
"vterum ferendum) at isti
"profitentur aurum in instanti
"fieri: ergo naturali rationi
"non innititur.

"Deniq; nec experientiâ:
"vtcunq; Regum, aliorumq;
"nomina recensēri soleāt eo-
"rum, qui id aggressi, se tandē
"deceptos senserunt. At quis
"vnquam hanc artem, eâdem
"dives factus, laùdavit? Ejus-
modi ego novi neminem; at
qui inde pauperes sunt facti,
constat esse permultos; quod
planè

planè auri naturæ contrarium eſt: ideoq; conſultiùs faciunt qui ab illiberali hac arte malunt tẽpeſtivè abſtinere, quàm ſerò pœnitere. Iſtam Regis *Platonici*, aut *Platonis* potiùs Regii Theologico-philoſophicam orationem, quã arrectis auribus imbiberimus, nõ ſum exprimendo ſatis, quantiſcunq; phaleris, verborumq; lenociniis indulgerem. Vidimus, & audivimus in *Iacobo* pluſquã *Traianum*, in nobis vidit *Iacobus*, gaudio quidẽ, (etſi alias diſſimiles) pluſquã *Plinios*; quoſq; tum vidiſti (*Iacobe Cæſar*) exultatione extra ſe raptos, eoſdem gaudia ſua *Pliniano* Eulogio ruminantes, bonus ô felixq; audias. Teſtis enim ipſe es, quæ tũ in omnium ore lætitiâ, *inde reſultantia vocibus tecta, nihilq; tantis clamoribus ſatis clauſum: quis tunc non è veſtigio ſuo exiluit: Quis exiluiſſe ſenſit? multa fecimus ſponte, plura inſtinctu quodam & imperio. Nã gaudio, quoq; vis cogendi ineſt. Num ergo modum ei tua ſaltem modeſtia impoſuit. Nam quantò magis à te reprimebatur, exarſimus; non contumacia* (Iacobe Cæſar) *ſed vt in tua poteſtate eſt, an gaudeamus, ita in quantum, nec in noſtra.*

Nam quum merita *Traiani* fiant tua cur non *Plinii* saltem gaudia, vnà & encomia fierent nostra; Nec tantum nostra; istis enim in gaudiis suæ etiam partes fuere *Annæ* Reginæ, fœminarum optimæ; tantâ consortis sui gloria modestissimè superbienti,

m *Indum sanguineo veluti violaverit ostro*
Si quis ebur, vel mista rubent vbi Lilia multa. Alba rosa:

Henrico etiam, Principi juvẽtutis; qui (o *Nomine auum referens animo, ingenioq; parentum*) sacro pij parentis lateri adhærens, haurientibus oculis futuræ suæ imitationis in Patre exemplum præoccupabat; discebatq; cum erudita turba iis Parentis virtutibus applaudere, quibus ipse apud eruditos applausum demereri studet.

o *Tu facito mox tum matura adoleuerit ætas,*
Sis memor, et te animo repetentem exempla tuorum,
Et pater Æneas, & p auunculus excitet Hector.

Quos dum virentior Nobilitatis flos exultantibus istis gaudii indiciis concomitatur, Senatorum ætate maturiorum humescentes oculi applausum suorum

m *Virg. Æneid. lib. 12.*

n *Virg. Eod. l. de Eumede.*

Auus enim Henrici Principis *erat* Hẽricus *Scotiæ Rex.*

o *Idem l. 12.*

p *Is est* Christianus *præsens Rex Daniæ*, Reginæ Annæ *frater Hector vere bellicosus, qui pio amore, famaq; Iacobi excitatus, classe Britannitm appulit, anno superiori; quo Rege, nemo huc vnquam Hospes optatior accessit.*

ſuorum fidem lacrymarum veritate comprobarunt.

Inter iſta ovandi, diſceptandique molimina, Procuratoribus Academię indicatur, à Rege jam ſtatim expectari alteras in Philoſophia Morum diſputationes, quas, quia dies jam inclinarat, in poſteram auroram dilatum iri ſperabatur; qui, accepto nuncio, omnia accelerabant: moxq; ipſis monentibus, eruditiſſimus moderator, *Rogerius Porter è Coll. Ænei Naſi*, politiſſima oratione, multaq; cum claudebat omnia. Ita Philoſophiæ Naturæ ſuccedit ſororia Philoſophia Politiæ; cui procedit patrocinaturus, qui id optime, & potuit, & præſtitit, *Magiſt. Gulielmus Ballow ex Æde Chriſti*, homo ſi quis alius, politiſſimæ literaturæ, ſuaviſſimiq; ingenii; cui compares aſcendunt adverſantia ſubſellia ſelecti Philoſophi, *Magiſter Johannes Barcham è Colleg. Corporis Chriſti, Mag Langton, è Coll. Magdalenenſi, Magiſter King è Coll Mertonenſi, Magiſter Winniffe è Collegio Exonienſi, Magiſter Iucks, & Magiſter Thornton ex Æde Chriſti*, qui ſub præſidio eximii viri *Mag. Richardi Fitz-Herbert*, Almæ Academiæ clariſſimi Procuratoris, ſtrenuè v-

trinq; feliciterq; ventilarunt binas ipsis à Rege commendatas Theses. Primum.

Maius esse imperij fines tueri, quàm amplificare.

Quæris Alexander mũdos? an sufficis vni?
An facile imperium hic vnicus orbis habet?
En furta! en cædes, mistosq; rebellibus hostes!
An facile imperium hic vnicus orbis habet?
Desine plura tibi proponere, parta tuere.
Non facile imperium hic vnicus orbis habet.

Secundam.

Iustum, & iniustum non cõstare sola lege, sed etiam naturâ.

Est modus in rebus, non vocibus, (Athee) peccas.
Dum rectum in solis legibus esse putas.
Id rectum est rectæ rationis, opinio non est,
Sceptice naturam consule, Scepsis eat.
Si, nisi quæ fuerint positæ dictamina legis
Nullâ forent recti, non ita multa forent.

Quæ omnia dum doctissimus Respondens omni historiarum rerumq; undecunq; conquisito flore pingeret politeq; dumq; adversi pugiles eadem

dem telorum varietate, ingeniorúq; acumine, quo ab altero excipiuntur, confidenter irruunt, Rex ita & intentis oculis, & attentis auribus omnia hauriebat, ſingulorumque argumentis præſentiſſima accuratiſſimaq; reſponſa accommodabat, vt hoc ipſo, non facilitatis modo ſuæ (quæ plurima eſt erga eruditos) ſed ſui etiã de eruditis judicii illuſtria exhibuerit ſpecimina. Facilitatis quidẽ ſuæ, quòd quũ ipſe optima nobiſq; ſalutari experientiâ conciperet ſolus, quantũ eſſet, aut imperia amplificare, aut tueri, (quorum vtrumq; feliciſſimè præſtitit, & ô diu, diuq; præſtet!) hominum tamen in vmbra Academica delitescentium judicia de rebus Regiis planeq; maximis exquirere, eorumque dogmata, rationumq; momenta patienter (patienter? anguſtè loquor) ſumma cum voluptate, ſumma cum approbatione, gratè, gratioſeq; imbibere & amplecti dignatus fuerit. Iudicii verò, quòd abhorrens à temerario p Ducis malè rigidi ingenio, imperitè cenſentis Oratorem in pacis artibus ſeneſcentem, de bello peritè dicere non potuiſſe, cenſuerit potius politicorum, eorũq; qui in negotiorum tumultu verſãtur, facta omnia ad trãquilla-

p *Hannibalis Phormionem irridentis.*

quilla Philosophiæ theoremata examinari debere, quàm divinas humanóq; generi salutares Philosophorum vigilias, à polypragmaticorum somnolento supercilio vilipendi, atq; despui. Et quod adhuc illustrius Clementiam Regiam studiumq; erga literatos singulare demonstrat, quum jam advesperaserat, & Academiæ Procuratores ex eorum acceleratione animadverteret solicitos, ne nimia totius diei nunc etiam & noctis molegia Regia abuterentur patientia, eos leniſſimis verbis iterum atq; iterum securos esse jussit, nec pro ipsius tœdio, sed prò suo arbitrio & pergere, & consistere. Eorum etiam aliquibus, quibus pròcuratorum festinatio, & authoritas vocem præciderat, Regia patientia, & authoritas revocavit. Ita finem sermoni suus cuiq; pudor, non tua (*Iacobe*) superbia fecit.

At divini sermonis tum tui, quem aut laudandi finem aut initium exprimendi reperiam? Mirum esse dicere (si quid in te mirum esse posset) nihil a quoquam produci potuisse, atq; vrgeri, etiamsi summam ex longa meditatione subtilitatem adeptum, cui tu subitaneo responso non æquè satisfeceris, ac si longè antea cogitationum

nostra

noſtrarum penetralia perſpexiſſes. Mirum eſſe dicerem, nihil eſſe in vniverſis divini *Ariſtotelis*, Principumq; Philoſophorum ſcriptis ita arduum, atq; reconditum, cujus omnes obſcuritates, quotquot tum aut cauſæ natura, aut diſputantium acumen objectavit divini ingenii tui luce non illuſtraveris: omneſq; ſcrupulos amoveris, ac ſi non tantum ſacris eorum vigiliis totam ætatem impendiſſes, ſed Pythagorica etiam παλιγγενεσία eorum animas ſenſuſq; omnes in Auguſtum pectus tuum tranſtuliſſes. Quibus ingenii tui virtutibus hanc etiam pietatis (tanquam comitem, aut ducem potius) annectere ſolenne habes, dum ita omnia Philoſophiæ placita ad rationis limam trahis, vt rationem etiam ipſam Sacra Templi Statera, hoc eſt divino verbo approbandam eſſe cenſeas, aut alioquin reſpuendam. Hæc enim omnia nobis præſtitiſſe viſus es, quum in Iuſtitiæ "norma diſquirenda, fontem "quidem ipſum in Deo, vni- "verſi illo æqui boniq; fonte, "indigitandum præmoueres; "In rebus autem ipſis, aut ho-

" minibus eatenùs quicquam
" esse jùstum, quâ cum divinæ
" voluptatis, Iustitiæq; ideâ
" conforme sit. Illius enim fo-
" tis guttulas, & quasi genui-
" nas notitias inditas esse etiã
" hominum improbissimorum
" mentibus, etiamsi alio naturę
" vitio tenues isti igniculi op-
" primantur. Inde quidem fie-
" ri, vt ab *Aristotele* in Politi-
" cis latrocinium, etiam quo
" victus quæritur, numeretur
" inter ea quæ naturâ duce fi-
" unt: sed aliud naturale esse ex
" affectu sensuum, aliud ex le-
" ge rationis; affectus incita-
" menta plerunq; esse naturæ
" vitia, rationem autem, (nisi
" depravatam) vitia naturæ
" corrigere, taliq; ratione la-
" trocinium injustum judicari.

Annon & illuc spectabat memorabilis hac in re conciliatio, & *Theologicæ* veritatis cum Philosophica, & *Aristotelis* secum ipso, qui totam hanc naturalis

turalis notitiæ doctrinam visus est demoliri, quum animæ primò infusæ omnes prorsus rerum notitias abnegaret, & tanquam abrasam tabulam, nudamq; proponeret? Sed quum tu ingenii tui omnia penetrantis cuspide "inter notitias rerũ, & rerum "species *discrevisses & ostendisses* Notitias has æqui, bo-"niq; judicandi, nobis à Deo "naturaliter inditas, tanquam "lucem, quâ videmus, non tã-"quam species, quas videmus; Quis non statim (te docente) "agnovit, *Aristotelem*, & spe-"ciebus animam nudare potu-"isse, & genuinis tamen notiti-"is vestire? Quid autem aut subtilius, aut sanctius, quàm quum Iustũ "ex præcepto Dei, & justum "ex præscripto naturæ, etiam "tum, quum maximè pugnare "videbantur, fœdere reconci-"liasti? Ita enim in *Abraha-*"*mo* filium *Isaacum* oblaturo, "pugnâsse præceptum naturę, quæ

"quæ prohibeat patrem interimere filium; cum præcepto "Dei, qui jubebat; vtrunq; tamen præceptum iustũ: Nec "enim Abrahamum obtuliſſe, "quá pater erat crudelis filio; "ſed quâ ſervus erat fidelis "Deo; Deum autem eſſe ſupra "naturam, ideoq; præceptum "naturæ cedere oportere præcepto Dei, idq; naturam ipſam præcipere, vt Deo naturæ pareamus. Neque tamen "voluiſſe Deum, filii ſanguine "paternas manus maculari, ſed "(in probationem tantum amoris ſui) experiri, an in omnibus, vt oporteat, Deo obtemperare vellet. Verùm vt amantibus diſcedentibus, ea verba, quæ ſunt noviſſima, hærent in animo diutiſſimè, ſæpiſſimèq; revolvuntur: ita, ſi quid vnquam diviniſſimorum ſermonum tuorum nobis ex animis elabatur (quod nunquam futurum audeo vaticinari) illud tamen e-

labetur

labetur certè nunquam, quod aut ex instituto tuo, aut ita potius linguam dirigente Deo (qui tibi semper in pectore vicinus) ad extremam catastrophen (tanquam post convivium placentam) distulisti, & pientissimarum virtutum tuarum, etiam nostrarum expectationum, quasi Epitomen, æterna memoria retinendam reliquisti. Istiusmodi enim nobis visum est, quum de acquirendis tuendisq; imperiis ita definires, sive pace vivi-
" tur, sive in bello, sive Regna
" quærimus, sive parta tuemur
" illud solum Regibus magnũ
" glorioſumq; ſolumq; Rege
" dignum haberi oportere,
" quod verâ cum virtute con-
" junctiſſimum ſit. Nec eo in
" genere quicquam anteponẽ-
" dum eſſe piæ, tranquillæque
" Rerumpubliearum, & bono-
" rum civium tutelæ, quâ fiet,
" vt non Reſpublica modò ci-
" vibus, ſed cives etiam virtu-
" te probitatéq; floreant, glo-
" rioſam tamen eſſe Regnorũ

etiam

"etiam acquisitionem, modò
"justam; injustam enim non
"Regum esse, sed latronum,
"eò quòd, vt omnibus, ita Re-
"gibus imprimis scala virtutis
"proposita sit, quâ solâ ad glo-
"riam ascendant. Tibiq; id-
"circò sive in acquirendis, sive
"tuendis imperiis tuis, id vni-
"cè placere (quod, Magni Re-
"gis Persarum audito nomine,
"vsurpavit *Agesilaus*) idq; te,
"de te semper vsurpare velle,
"*Nemo me maior, nisi quì iu-*
"*stior.*

Hæc tua tum (*Iacobe* Maximè; Iustissimèq;) vox noviſſima, quâ non tam indicasti, quid omnes de te posteà expectarent, quàm quod anteà vniversi sint experti. At cur ita parcus es laudum tuarum enumerator, qui magnitudinem gloriæ tuæ, justitiæ tantum tuæ magnitudine metiris? *Nisi te iustior*: at talis nuspiam; potuisses addere, nisi te doctior, & talis nuspiam; nisi te sanctior, nisi te clementior, nisi te prudentior, & talis, certè

talis

talis, nuspiam. Harum enim, aliarúq; virtutum Regiarum omnium magnitudine, longo intervallo Reges omnes à tergo reliquisti, & quasi in virtutum summo monte collocatus,

Cernis anhelantem dura ad fastigia turbam.

Iftis ita, vti diximus, transactis, omnibus jam scientiarum regionibus à Rege, non perlustratis modo, sed eius etiam splendore, & præsentia illustratis, quid aliud restaret, quàm vt omnium, quotquot ab initio in palæstram coram tanto arbitro prodierant, Academicorum etiam reliquorum omnium nominibus, tàm immensi amoris Regii agnitio, quam gratitudinis, & amoris sui contestatio exhiberetur? Quod, vt publico omnium nomine, ita & à publica persona (is erat, quem diximus, Academiæ Procurator senior) & publica omnium approbatione egregiè præstitum. Non quod cujusquam (etsi disertissimi oratoris) oratio potuisset eam gratiarum magnitudinem verbis complecti, quam Academici animis complexi sunt, aut Regi eam laudum infinitatem lingua renumerare, quam ille meritis est consecutus: sed quod illam in gaudiis Academiæ exprimen-

primendis quam *Timanthes* in luctibus *Agamemnonis* depingendis, laudem assequeretur, & eleganter explicaret, quam gratiæ gratitudinesq; florentissimæ Academiæ essent inexplicabiles. Qui quum publicæ gratitudinis, tunc exprimendæ, nunquam finiendæ, finem faceret, Clementissimus Rex, vt publico etiam testimonio indicaret (quod privatis colloquiis crebro inculcaverat) quàm sibi omnia grata, acceptaq; fuerant, & quàm gratiosa, honorificaque æstimatione Academiam hanc verè suam complecteretur, vniversos incredibili attentione excitatos compellavit oratione pia, benigna, Regia; cui dum exundanti lætitia inhiamus, eiusdem materiæ vehementius intenti, formæ suavitatem penè totam amisimus, sensu tamen (quantum postea recordando potuimus recolligere) ferè hujusmodi.

"PRO conclusione literatissimi hujus exercitii, nō "potestis á me comptam aliquam & politam orationem "expectare. Neque enim vnquam

" quam (ita me Deus amet) sa-
" tis mihi otii fuit cum viris
" doctis & disertis colloquen-
" di, ideoq; nec disertus, nec li-
" teratus esse possum. Si ergo
" *Prisciano* vestro in his exer-
" citiis vim fortè aliquam, &
" injuriam intulerim, illud de-
" betis condonare mihi. Hoc
" tamẽ à me expectare, & per-
" suasum habere potestis, quod
" vt literarum, atq; literatorũ
" omnia semper antea fuerim,
" ita & jam sim, semperq; futu-
" rus sim *Mecænas* amantissi-
" mus. Quod vero ad illustrẽ
" hanc, & egregiam Academi-
" am Oxoniensem attinet, hoc
" certo certiùs persuadere vo-
" bis potestis, quòd ei semper
" sim futurus propitius. Vos
" verò purum Dei verbum, vt
" est apud vos prædicatum, de-
" betis retinere: Romanas su-
" perstitiones omnes fugere, &

fugare

" fugare; ſciſmata autem, &
" novellas opiniones renuere,
" reſpuere, & averſari. In arti-
" bus autem veſtris, & diſcipli
" nis (vt heri vnus ex ornatis
" veſtris Theologis dixit) non
" oportet vos gradum ſiſtere,
" ſed progreſſus ſemper facere
" & praxin cum Theorica con-
" jungere, vt vita veſtra cum
" profeſſione veſtra ſemper
" maneat conciliata. Sic &
" Dei gloriam, & expectatio-
" nem meam implebitis, meq;
" Regem veſtrum honore re-
" plebitis, & gaudio, & vobis
" ipſis fructum vberem facie-
" tis, & locupletem.

Inde omnes, animis mirifico gaudii impetu concuſſis, longo acclamationum tractu comitantur Principes accẽſis funalibus (nam nox ſatis proceſſerat) diſcedentes, Aulamq; Regiam repetentes. Vnde mox *Henricus* Princeps à ſuo Nobilium comitatu deducitur ad *Collegiũ Magdalenenſẽ*, vbi in Aula Collegii publica à *Magdaleneu-*

dalenenſibus invitatus cœnare decreverat. Supremæ menſæ medium ſolus ipſe occupabat, vnde, quaſi, de loco ſuperiori, proſpicere poſſet in cæteros omnes, qui ſimul ibi cœnabant: quorum ordines ita diſtributi ſunt, vt Aula media Comites atq; Nobiles Aulici diſcumberent; ad vtraq; autem Aulæ latera, ejuſdem Colegii Socii omnes atq; ſtudioſi, qui ita tum frequentes aderant ſuoq; graduum habitu decenter ornati, vt Princeps eorum multitudine, & ordine plurimum delectaretur, eoſque omnes pileis (quos geſtabant) quadratis diſcubere opertos benigne juſſerit. Et ne quod eis incomparabilis humanitatis ſuæ indicium deeſſet, ſcyphum vino ſpumantem generoſo arripiens, vnaque ſtudioſos alta voce compellans, eorum omnium ſaluti propinavit, ſtatimq; omnes in pedes erecti conſiſtunt, donec per totum Aulæ circuitum, ſuauiſſimi Principis ſaluti reſpõderetur. Nec illud porrò obſcurum eximiæ benignitatis argumentum, quod frequenti ſermone conſueverit quaſi jure peculiari *Collegium* illud ſuum nuncupare, ſeq; *Magdalenenſẽ* libenter nominare, ejuſq; ſe tanquam acceptiſſimi Hoſpitii ſui curam perpetuo,

petuò ſummam habiturum pollicitus fuerit. Qui viciſſim ne quod amantiſſimi Principis demerendi officium prætermitterent, ſedulò curabant, & publici, privatiq; amoris, quoties ſe daret opportunitas, exhibebant indicia. *Pandulphi Colinucii Apologos*, librum manuſcriptum auro, & margaritis affabrè contectum, iubente Collegii Præſide, tradidit lectiſſimus genere, virtute, literis adoleſcens *Gulielmus Graius*, *Arthuri de Wilton*, *Baronis filius*, natu minor, alienum donum Principi commendans illuſtri oratione ſua, vti etiam *Edvardus Chalonerus* virtutis Paternæ hæres, qui duo inſignium, auroq; fulgentium chirothecarum paria, pro vniuerſi Collegii voto, & *Richardus Worſlæus* adoleſcens illuſtris, libellum exoticarum linguarum verſibus elegantèr exaratam dono dedit: vt iſtiuſmodi etiam munuſculis levioribus, benevolentiæ magnitudo æquè facilè conſpici potuerit, ac cœli amplitudo feneſtra, etſi parva.

Sed à cœna, ad ſcenam properandum eſt, qua loco ſueto, Principibus à *Iohannenſibus* repræſentatur ANNVS RECVRRENS; fabula, ſocco Comico ſed pede Tragico, Tragicis enim

nim senariis ad novitatem scripta, Scena in formam Zodiaci exactissimè efficta, & Sole omnia Dodecatemorii signa splendido artificio pertranseunte. Cuius decursu qnatuor anni tempestates, quatuor ætatis humanæ progressus, quatuor humorum corporis varietates, & si quæ vspiam sint varietates aliæ, aut fortunarum, aut ingeniorum, aut amorum, aut ludorum, omnes delectabili harmonia in theatrum productæ, & in *Microcosmo* repræsentatæ, adolescente primum Academico, aliarum, deinde omnium conditionum varietatem experiente. Sed quid ego ista? quum ipsa iam e prælo emerserit festivissima Comœdia. Incerta est, Sole arietem ingrediente, finita, quum Pisces Solis igne coquerentur. Digna quidem quæ toto vertente anno duraret, sed ideo Zodiacum suum festinantius Sol visus est transiisse, vt Principibus multo istius diei tædio lassis, quiescendi otium concederetur.

ACTA

ACTA QVARTÆ DIEI.

POstero illucescenti die, Regi optimo exhibitos ab Academicis suis ingeniorum fructus benignissimè recordanti, gestit animus & alvearia contemplari, in quibus apes tam sedulò considerent, & viridaria, è quibus mella tam jucunda legerent. Collegia (inquam) & Bibliothecas, quibus vtrisque tam numero quam splendore, vel invidia judice, omnes vbivis gentium Academias, *Oxonienſis* longissimè antecellit. Quæ singulæ, & si oculos intuentium, & animos illucubrantium mirificè oblectent, BODLÆANA tamen, quam cum primis invisere Re-

gi

gi placuit, singulorum & delitias, & vtilitates in se omnes, ad commune omnium emolumentum derivasse videtur. Ex qua quota, quantaquecunque gloriæ scientiæq; beneficia in Academiam redundant, THOMÆ BODLÆO viro Equestris splendoris, sed Regiæ magnificentiæ, literatorum amantissimo, amantissimoque Mæcenati, vniversa debentur. Nam quo olim augusto loco, nobilissimam illam à *Duce* vere magno *Humfredo, Beufortio, Kempiis*, excitatam audiisset Bibliothecam, ibi cum miserando spectaculo, nihil videret præter araneosos tanti monumenti testes, parietes situ, sordibusq; squalentes, libuit Heroi, privato census dispendio, resarcire damnum publicum, suaq; immensa munificentia, infamem eorum memoriam sepelire, qui privata, aut rabie, aut rapacitate, rei literarum publicæ tam precioſam suppellectilem subduxerant. Nec ita modò beneficus, sed providus etiam, ne ista sua, consimili vnquam calamitate (quod scelus absit) concuteretur, reditus & opimos, & Regio diplomate in omne ævum constabilitos comparavit, quibus & custodum perpetua vigilantia (sex enim diei horis inter

funt

a *Sic dictum a* Gualtherus de Merton *qui* Episcop. Roffensis, *Henrico tertio à consiliis & summus Regni Cancellarius, Collegium istud, si siculi rationem spectemus omnium præclarissimum, felicissimis auspicijs Burlæo, Occhamo, Scoto, Bradwarterio consecravit, an.* 1264.

sunt, suumq, ingressum exitumq, campanæ sonitu significantes) copiosè remuneretur, & omni temporum injuriæ occurratur. Sed non est mihi mei tanta fiducia, vt te (BODLÆE) sperem calamo victurum meo. Vives tu satis virtutibus tuis, atq, literatorum gratitudine, quos virtutibus tuis æternum devinxisti,

Nomenq, tuum laudesq, manebunt,

quam diu *Oxoniæ* nomen, laudesque manebunt. Satis mihi sit meo a *Mertonensium Collegio* gratulari, cuius per te antiqua gloria revirescit, quod cũ seculis retro actis magnis doctissimorum nominibus floreret *Bacono, Burlæo, Occhamo, Scoto, Bradwardino, Gatisdeno, Dunbletono, Nicholao Gorrham, Suitzeto*, b

b *Quibus (nisi quod nollem in nominibus recensendis ambitiosus videre,) præter Episcoporum infinitam multitudinem Archiepiscopos Cant. sex proximis pene intervallis ex hac domo sibi invicem in sede illa Metropolitica succedentes adiicere potuissem, Cardinalium etiam aliquot speciosa nomina illud autem in gratiam pontificiorum non possum non adiicere, huius Collegii socium & alumnum fuisse* Gulielmum Grysant, *Medicinæ gloria celebratissimum qui pater fuit* Grimoaldi Grysant *Papæ, cui postea nomen* Vrbanus quintus: *Ex Regist. Collegii Mertonensis.*

quanta

(quanta illi omnes Europę lumina?) noſtro ſeculo vnà cum *Henrico Savilio*, iſtorum cuivis æquiparando, te produxerit; qui & eiuſmodi doctrinæ eruditiſſimus es hæres, & eiuſmodi doctorum futurus es feliciſſimus parens. Situm quidem eſt illud Bodlæi Minerval loco ad lucubrandi ſeceſſum peridoneo; remotum enim à civium ſtrepitu, & ſequeſtrium parietum interjectu, & Collegiorũ, Scholarumq; artium Publicarum adiectu. Inter quæ tamen omnia tam ſuperbâ magnificentiâ altitudinéq; Pyramidum eminet, vt & procul compareat, & Bibliothecam ingreſſis modò in Civitatem vniverſam Collegiaq; circumquaq; conſpicua, ſed in adjacentis etiam regionis planitiem & irrigua prata exhibeat pulcherrimum deſpectum. Cui illic oculorum oblectationi acceſſio ſit non mediocris, ex perjucunda illa accuratiſſimi herbarij atq; horti (quæ parieti Auſtrali adjacent) vicinitate, *Collegiiq;* etiam *c Exonienſis*, quod occidentali

c *Ita nominatum quod* Gualterum Stapletonum Epiſcopũ exonienſem *hæc buit fundatorem; qui* Aulam *etiam* Cervinam *fundavit. Erat is Henrico 2. à conſiliis & ſummus regni Theſaurarius, temporèq; turbulentiſſimo maxima Reginegotia Lectionesq; prudentiſſime fideliſſimeq; obivit, quumq; Rex ei Cuſtodiam Civitatis* London *tradidiſſet, quam regina exercitu tam hoſtili appetebat, Seditioſi Ciues tumultu furibundi, eam vna cum fratre, Nobiliſſimo Equite capite detruncato, trucidarunt anno 1326.*

adhæret lateri. Cuius Collegii Fúdatoris, aliorumq; Patronorũ insignia, ita elaboratis ibi describuntur areolis herbarum, vt illustrium Mecænatũ; (Domini inprimis *Peeters*, Baronis de *Writtel* doctissimi Nobilissimiq; Herois, cui, tanquam secundo Fundatori debere se gratissimi *Exonienses* profitentur) virentem semper cernas gratam memoriam atq; honorem,

Crescent herbæ cæsetis honores.

Illuc cum ascendisset verus literarum cultor *Iacobus*, & admirabilem tot millium librorum multitudinem, tot turgentium receptaculorum speciosos ordines, tantum concamerationis ex auro insigniumq; conchyliis splendorem deambulando perlustraret, mirari quidem primò, hominem tam sumptuosè κομόζεσθαι; sed quum libris, quibus libuit, aliquandiu inhæsisset, manuscriptorum antiquitates quantivis pretij, exquisitissima Mathematicorum instrumenta, prelibrum scripsit Philobiblon *inscriptum quem ecœsa nocte, qua sepultus latuit, in communem studiosorum vsum eripuit* Thomas Iamesius *an.* 1599. *Cuius Episcopi immortales laudes consimili librorum amore cum* Bodlæus *superarit, eum titulo* Philobibli *adæquet nemo istius quem Bodlæus.*

e *Titulus* Philobibli *olim dabatur eruditissimo* Richardo Angervilio *Episcopo Dunelmensi, qui hic Oxoniæ circa annum* 1340. *Bibliothecam præstantem extruxit in publicum studiosorum vsum eumq; etiam, in finem librum scripsit*

ae-

cioſiſſima omnium nationum, & linguarum monumenta, incredibili, & ſumptu, & labore etiam à remotiſſimis mundi partibus conquiſita pervolviſſet, tum demum tanti Literarum Theſauri magnitudinẽ æſtimare, & Academiæ felicitatem, ſimul & *Bodlæi* pietatem prædicare. Atq; equidem *(inquit)* à quo Academiã hanc inviſi, ſedulò perpẽdi eximios ingeniorũ fructus, quibus me Academici toties donârunt, ſed ante hunc diem hortum non vidi, in quo crescerent, & vnde legerentur. Effectus huc vlq; vidi, cauſam iam video, & videndo lætor. Dúmq; intentos oculos conjicit in *Bodlæi* ſtatuam (quam ex alabaſtro dedolatã & inductis coloribus vividè repræſentantẽ illuſtriſſimus Cancellarius benè merito amotis ergô poſuerát) ſuaviſſima alluſione ad pientiſſimũ hoc *Bodlæi* opus (lingua, n. Patria primæ tantum literæ diſcrimen eſt, inter *Bodlæi* nomen, & *Pij Thomæ Godly* nomine inſignivit, eoq; potiùs nomine, quam BODLY deinceps meritò nominandum eſſe cenſuit

fuit. Moxq; vetuſtiſſimas Sacrorum Codicum tranſlationes manuſcriptas, quæ ibi plurimæ, pulcherrimæq; (etiam eæ, quas ſeculis antiquis Patrio Idiomate vſurpavimus) ſtudiosè verſat. Exemplaria imprimis Æthiopica, quorum de fide, ac authoritate, aut ſtabilienda, aut minuenda more ſuo t ſummo cum judicio diſceptavit. Vnicâ illius de *Gaguino* præcæteris cenſuram verè ſacram præterire mihi religio eſt: cuius cum poſteà libellum titulo invitatus percontaſſet, & controverſiam Theologicâ (u ſi modo controverſiam) poeticâ, non levitate modò, ſed obſcœnitate etiam dehoneſtatam obſervaſſet,

"Equidem (inquit Dynaſtis aſtãtibus) non miror hoc genus "hominum, controverſias e- "juſmodi in Theologia cõmi- "niſci audere, quũ auſint eti- "am tam impudicè, profanéq; "eas pertractare. Iſtum enim "authorem ita de Puritate "ſcripſiſſe, quaſi eam in titulo "tantũ libri reperiri voluerit. "Quam ſcribentium laſciviã

ita

t *Gaguinus de puritate conceptionis impreſ. Pariſiis an.* 1497.

u *Nam etiam Pontificiorum præſtantiores nobiſcum ſentiunt D. Virginem in peccato conceptã, ideoq; et Chriſtum Servatorem ſuum agnoviſſe; & communem fuiſſe Eccleſiæ ſententiam oſtendunt ipſi Pontificii libello ea de re ſcripto.*

" ita se habere odio indicavit,
" vt etiam in animo secum sæ-
" pius statuerit consultius esse
" futurum studiosis; vt omnes
" hujusmodi impudici (in reb.
" præsertim sacris) scriptores
" prorsus tollerentur, quàm vt
" ad ingeniorum, morum, reli-
" gionisq; corruptelam tolera-
" rentur. Verùm non incom-
" modũ forsan esse, dũ in isti-
" usmodi Biblophylaceis con-
" serventur, vbi & librorum
" improbitas difficulter nocere
" & authorum improbitas fa-
" cillimè deprehendi detegiq;
" posset. Censuram (inquam) vere sacrã, & ab eo pectore prolatã, quod quum ipsum Pudicitiæ (raræ in Aulis Principum virtutis) laude plurimum celebretur, alios etiam ad omnem puritatis æmulationem exemplo suo accendere pervellet. *Gaguinum* verò quis non Veneris sacra potiùs concinere putaret, quam Divæ Virginis Genethliacon? Cuius ideo æ versus hic producendos non cense-

x *Qualia hæc* Cur negat alma fides sudoris more liquari semina posse viri dum pia vota gerit? Atq; equidem credo (salua pietate) Mariam, Pruritu nullo germinis esse satam. Si potis est jactum stertenti obducere semen Incubus, &c. Nec stat pollutus Oseas, castus in assumpta dum meretricem coit, & similia.

rem, nisi eo fortè animo, quo *Spartani* servos fœdè temulentos liberis suis conspiciendos producebant, vt rei fœditate commoti, ab eadem discerent abhorrere. Quod eò magis castissimum Regis, & Poetæ etiam Regii animum offendere merito potuit, quum eundem poetam cerneret, huic de Purissimæ Virginis puritate poemati, impurissimum lasciuæ amiculæ suæ encomium subiungere, quâ etiam se Divæ Virginis loco colere (os impudens!) deprædicat. Epigramma enim sic exorsus,

Cum facturus iter Vernonem intraveris Hospes,
Aspice quâ pendet y *Diva Maria domo:*

quum mox Hospitæ illic, & z mores, & a membra sigillatim depingeret (carmine lasciviori, quàm quo chartam hanc polluere ausim) profano disticho concludit tandem,

Si me non alio curarũ turba vocâsset,
Contẽplarer adhuc sedulus ora Deæ.

Quod quid quæso aliud est (nisi quòd multo peius sit) quàm cùm *Praxitile, Deãm Cypriam* ad *Phrynes* Amasiæ suæ similitudinẽ pingere? Verũ quid opus est cum Praxitele illo componere? Quum etiam passim *b* Italici Praxitiles

y *Illud erat insigne diversory.*

z Risus, verba, jocos, fulcra, cubile, merum &c.

a Albentes coxas, inguina, crura, nates, & Veneris. *Sed pudet Pergere.*

b *Vti testatur* D. Edwin Sandys *libro inscript.* A relation of the Religion in the West parts of the world: and Henricus Stephanus *lib. 2. Apol.*

Praxitiles, Sanctiſſimæ Mariæ vultũ exprimere volentes, Meretricum publicarum pulcherrimas convocare auſint, vt ad æſtuantis libidinis flagrantiam puriſſimæ virginis imaginẽ repræſentent. Sed ſolenne eſt Põtificiis *Gaguinos* agere; de puritate Divæ Mariæ cõtendere, de ſua ſecuros eſſe; & poſt encomia (quaſi ſub Inſigni) Sacræ virginis, laſcivas Hoſpitas, & ſcortilla, ſolitæ Hyperduliæ ſuæ cultu amplecti, ſic ille nobilis Cardinalis *c Iohannes Cremenſis*, qui poſt multas horas, pro puritate ſacerdotij contra legitimas nuptias acriter collocatas, nocte ſequenti, cum Meretricula palàm deprehenditur. *d Iouinianus* Imperator, quum Magicos in celebri *Antiochena Bibliotheca* libros deprehẽderet, Reiq; publicæ perniciioſos, ipſam Bibliothecam maluit funditùs abolere, quàm de librorum pernicie amovendâ providere. Temerarium exemplum! idq; propter Græcorum Philoſophorum odium & ſcurriles jocos pertulit. Sed & ſapientiùs & Sanctius *Iocobus Cæſar*, qui ebrietãtem excindi maluit, quàm vitem; & librorum iſtiuſmodi venena præcaveri, ſed Pharmacopœias & conſervari, & ornari. Idcircò quum vnà mente revolveret,

c *Mat. Paris Hiſt. Ang. p. 67. & Fox. Martyrolog.*

d *Neceph. l. 10.*

quàm esset hic locus opportunus omnium antiquitatum fidei, veritatiq; conservandæ, quam recentium temporum sacrilega rabies (vt mundo jam constat) cõspicuis *c Indicibus expurganda* conspurcavit, statuit æternã amoris sui tesserã in Academicos, in literas, in veritatem ipsam, hìc, tanquam ad sacram fidei aram, consecrare.

c Indices Expurgatorij indicia impudentium Falsariorum, qui cum veritatẽ non ferunt, eiusdem Testes sacrilege corrumpunt, quid vero mirum si, qui Scripturas Dei subtrahunt, Scripturis hominum subtrahant.

Nullum ferè est ex omnibus Regis palatiis, quod non Bibliothecas habeat precioſis literatæ antiquitatis reliquiis (quantuscunq; Regibus antecessoribus contrahere licuit) ditissimas. Harum omnium copiam *Bodlæo* egregiè pollicetur, eas excutere jubet, & scrutari, quicquid ibi sit canicie venerandum, scriptorum fide optabile, rei pretio, hominúq; æstimatione rarũ, & singulare (quid autem ibi non eiusmodi?) asportare, inq; hoc mirabile Musarum Gazophylaciũ properè liberéq; traducere; & ne quid impediat institutum, Regiam hanc donationẽ Regio sigillo firmatam accipere. Ita qui anteà studiorum otium à Regis imperio, nuper ab eius præsentia studiorum solatium habuimus; deinceps (quod ad pedes Regios demississimè devoluti gratissimè prædicamus) ex immor-

immortali eius beneficio, ſtudiorum & adiumentum, & incrementum percepturi ſumus.

Nec veſtræ interim obliviſcemur beneficētiæ, *Carole Howarde*, ſpectatiſſimę virtutis *Thalaſſiarcha*, tūq; *Roberte Cecili*, alterū jam, poſt *Gulielmum* deſideratiſſimum Patrem, veræ Politiæ columen; qui tum præſentes benevolentiſſimis vocibus, & poſteà opere honorifico, Regiæ munificentiæ promptitudinē promoviſtis. Nec valdè tamē miramur, quòd ita in nos alieno amori non defuerunt illuſtriſſimi Proceres, qui ſuis etiam magnificis muneribus hanc eandem Bibliothecam auxerunt. Quod & reliqui fecerunt ſplendidi Britanniæ Toparchæ, quorum (vti aliorum etiam omnium, quorumcúnq; liberalitatem *Bodlæana* invitavit) & memoriā grata recordatione deoſculatur Academia, & nomina munerumq; amplitudinem *Bibliotheca* conſervat, æterna teſtificatione pulcherrimi pretioſiſſimiq; voluminis, quod aureis vmbilicis, fibuliſq; fulgidum, vt omnibus ingredientibus apertam Academiæ, mīniméq; diſſimulandam gratitudinem exponat, eminentiſſimo ſemper recūbit loco, quà ſupremā ſtructuræ fron-

tem lumen augustissimum illustrat. Illuc enim à fornb. longo, spatiosóq; de ambulacri tractu, rectà ascenditur, medióq; tramite, inter numerosas læva; dextraq; receptaculorum series, quarum singulæ ita singulis fenestris ornantur, vt grandem studiosorum multitudinem admittant, non modò sine omni invicèm impedimento, sed etiam conspectu. Iis autem monumentis, quæ arctiorem custodiam desiderant, suæ sunt vtrinq; ædiculæ, cancellis partim auratis, partim cœruleis affabrè concinnatæ. Omnes etiam Facultatum, Artiumq; omnium ordines tam prudenter dispositi, aureisq; inscriptionum characteribus spectabiliter distincti, vt vsui simul, & visui concinnissimè sit consultum.

Nec dignitatis minùs splendorisve suprema laquearium fastigia venustat; vbi perpetuâ jucundâq; vicissitudine, insignia *Bodlæi* pendulis ancyliis, Academiæ tessellis interspendent. BODLÆVM, præter gentilitia symbola, decorant coronæ tres (e QVARTA PERENNIS ERIT) quarum meritò gloriam ab Academia derivavit, cuius gloriam incredibiliter, adauxit. Nam & Academia totidem coronis aureis dignoscitur, quarum

e *Illud est insignium eius Epigraphe, et quanquam fortuito, commode tamen contigit, vt Bibliothecæ huius primus aditus, quatuor Coronatorũ die pateret. nempe 6. Idus Nov. qui dies sacer est* Servero, Severiano, Carpophero & Victorino *fratribus Martyrium sub Diocletiano perpessis; quorũ nomina quum diu non potuissent reperiri Quatuor Coronati vocati sunt.*

quarum medio *d* Librum patentem, ſeptem fibularum quaſi ſeptem Artium Liberalium ornamento decorum eDEVS ILLVMINATIO MEA; illuſtrat. Quō honorifico ſymbolo libri atq; coronarum, Academiâm, quum eam reſtauraret; donâſſe creditur f *Aluredus* doctus, qui ipſe adhuc ex libris plus gloriæ retinet, qui ex corona ſua. Nec ijs repugno tamen, qui putant *Librum* g *Apocalypticum* ſeptem ſignaculis clauſum (at clauſum nota, cum hic noſter apertus) deſignari. Similiterq; triplici corona trium Primariarum Facultatum *Theologiæ, Medicinæ, Iuriſprudentiæ*, gloriâ quâ ſoli *Oxonienſes* in Britânia floruerunt, etiam ad ea vſq; ſecula, quibus ex decreto generalis *h* Concilij, omnium Nationum conſenſu

d *Quæ ſententiola libro inſcribitur.*

e *Vnde videtur Pariſ. Academia tyrum mutuo accepiſſe quæ inter tria lilia librum patentem geſtat.*

f *Sed putem multo eſſe recentius hoc ſymbolum.*

g *Apocalypſis cap. 5. v. 1. & clauſum volumen non eſſe commodum ſymbolum Academiæ. Doctrina celebris, ſed alicuius potius aut recentis, aut nondum literarum gloria ſatis illuſtratæ; patefactio enim libri apud ſeciales arguit doctrinæ manifeſtationem.* h *Vien. ſub Clem. 5. Ideoq; ex omnibus horum regnorum partibus penſiones Profeſſorum olim exigebant. Clem. c. de magiſtris: vnde & Caſſaneus de gloria mundi*, Eſt (*inquit*) etiam ſtudium generalem in Anglia Oxon. dictum: *non aliud hic nunquam agnoverunt exteri.*

comprobari

comprobari, vnicum hoc *Angliæ, Scotiæ, Hiberniæq;* GENERALE STVDIVM agnoscebatur. Vtcúq; se res habet, antiquioribus seculis liquet, vnico BOVIS, AVREIS CORNIBVS sublimis, symbolo, tum vrbanam, tum Academicam multitudinem fuisse insignem, eo tamen discrimine, quo Poeta antiquus idipsum descripsit his versibus.

Corniger Albionis dat Bos insignia Athenis,
Cur Bos? indoctos hæc mage signa decent,
Scilicet: ergo Bove hoc fuit Vrbs, Schola cornibus auri
Nota: Scholæ tandem, trina corona datur,
Et Musas diadema decet, dant Civibus inde
Cornua, vtroq; satis iam Jua signa decent.

Studium autem generale amplius quiddam est quam Academia etiam quam vniversitas, quæ nomen habet quod vniversæ ibi disciplinæ tradantur, quum Generale Studium *proprie sit quod à* Generali *Concilio, & in Totius Christiani Orbis vsum instituatur, aut confirmetur.*

Atquî ab aureo illo *Aluredi* seculo nemo vnquam Regum, aut hic, aut vspiam gentium floruit, qui splendidiùs tàm in se, quàm in nostra Oxonia, & libros & literas evexit ad Coronam, & Coronam demisit ad literatos. Itaq; seriò demisit, vt Bibliotheca hâc diu, sedulóq; perlustratâ, & animo

animo, & voce eam k Alex. *Magni* imitaretur optionem, & si *Iacobus* non fuisset, posset hic esse Academicus. Nec illud modò, sed cum catenulas, quibus libri singuli vinciuntur concinnè, contueretur. Equidem (*inquit*) si vnquã mihi in fatis sit, vt (at dicens hæreo, & nisi tu dixisses, nollem *Iacobe* dicere illudq; tuus nosterq; vertat Deus omen in hostes) captivus ducar, si mihi optio daretur, hoc cuperem carcere cõcludi, his catenis illigari, cum hisce concaptivis concatenatis ætatem conterere.

Quo dicto cum descendisset à loco isto, quo quasi conduntur sciẽtiæ, ad l locum inferiorem, quo promuntur, novo trahitur videndi desiderio, ipsosq; aliquâ dignatur gratiâ pari-

k *Qui conspecto in Diogene Philosophico mundi contemptu dixit,* Si non essem Alexander, vellem esse Diogenes.

l *Nam istius Minervalis pars superior Bibliothecam, inferior Scholam Theologicam habet: ordine multo aptiori quam Bononiæ, in Ædibus Sancti Salvatoris, vbi ædificij pars superior Bibliothecam, inferior prõptuarium vinarium, media resectorium habet, de quo triplici structuræ ordine* Cardinalis Bobba *ingeniose sententiam se tulisse censuit è Prov. c. 9. v. 1. & 2.* sapientia ædificavit sibi domum, miscuit vinum, & posuit mensam. *Angel. Reccha. in Vatican. pag. 395.*

etes,

etes, qui iis ferè perpetuò resonant Academicorum eruditis laboribus, quibus ipsa Maiestas ex pauculorum dierum quasi gustu tam mirificè capiebatur. Ea est quam dicimus, *Schola Theologiæ*, cuius ibi sublimis Cathedra eminet; quanquam & Medicinæ, ac Iurisprudentiæ, linguarumq; Professoribus regiis nobiliter assiduè, triúmq; Facultatum istarum frequentibus disputationibus celebretur. Nemini enim ad aliquam graduum in Facultatibus istis sublimitatem aspirandi spes est, qui non priùs crebro sui experimento sub gravissimo eruditorum hominum examine & cẽsurâ, celebratissimo hoc eruditionis Areopago iterum iterúmque se exposuerit.

Ædes ipsæ, vt nomine & vsu, sic Dædalâ totius fabricæ politurâ, planè divinæ; & de quibus, nisi omnium advenarum oculi fascino decipiantur; magnum illud Eulogium à magno illo peritissimóq; judice *m* verissimè sit vsurpatum. *Invisurum facilius aliquem, quàm imitaturum.* Parietes vtrinq; sublimibus fenestris toti ferè vitrei, vt architectonices imperiis miraculi sit instar, istiusmodi fulcimentis tam immania pondera (nam ingen-

m Camdeno in Dobunis, qui illud Zeuxidis huic structuræ accommodat.

ingentem quam dixi *Bodleanæ* Bibliothecam gestat) sustineri: Neq; tamen aut trabium quicquam est, aut ligneæ materiæ; saxo candente omnia purissimo, saxóq; dices, si tecti pulcherrimè arcuati, pendulæq; sculpturæ mirabilem texturam spectes, planè vivo, & cuius seria contemplatio nonnihil *n* eorum firmabit sententiam, qui nescio quot vicenis annis tantum opus partu laborâsse ferunt: meritóq; (quicquid ingrati detrectent) Majores noltri *o Hũfredi Ducis Glocestriæ* (tam eruditione, & eruditorum patrocinio, quàm Regiis natalitiis splendidi) immortale opus, immortali nomini memoriæq; sacrabant.

n Quo letiam astruitur ex archivis Academiæ.

o Quod poscsim videre est in Archivis Academiæ literis ſq; ad ipsum scriptis vid. lib Epistolarum Acad. in Bibl. Bodleana & Catalogum Fundatorum & Benefactorum Oxon.

Quibus diu varióq; sermone intercedente lustratis, reliquas Artium liberalium Scholæ Theologicæ adjacentes Scholas, petit *Iacobi* Serenitas. Sunt illæ longo spectabiliq; ordine decem, quarũ tres *Metaphysicæ, Politicæ, et Physicæ* auditoribus destinatæ; reliquæ septem totidem Scientijs Liberalibus his olim inscriptionibus distinctæ.

Grammatica, Dialectica, Rhetorica:

Literas

Literas Impostu- Persuade-
discе. ras fuge. ant mores.
Arithme- Musica: Geome-
tica: tria,
Numero om- Ne tibi cura quæ
nia constant. dissideas, domi sũt
Astrologia:
Altiora te ne quæsieris.

Omnes, si vsum spectes, non inconcinnæ & quas elegantes potiùs diceres, quam magnificas, si cum vicinis ædibus conferantur. Quod facilè animadvertit, qui tum simul aderat, *Hericus Howardus, Northamptoniẽsis Dynasta*, literatæ Nobilitatis decus, qui, quàm ipse est insigniter doctus, tàm etiam intimè favens doctis, quũ Regem Scholis contemplandis intentum cerneret, illius (etiamsi calcare nunquam indigentis) munificentiam visus est accendere voluisse quum audiente Rege, Artes diceret *liberales quidem dici, sed aliorum tamen liberalitatem desiderare; opusq; Regia prorsus magnitudine dignum fuisse, vt non Artes modò Artiumq; Professores,*

sed

sed istæ etiam Artium Scholæ sublimiùs erigerentur.

Longam hanc Scholarum seriem distinguit à Schola Theologica nobile deambulacrum, SCHOLARVM PLATEA, insignitum, frequenti studiosorum concursu celebre: eò quòd quotidiè, (nisi statis Academicarum feriarum temporibus) Scholæ singulæ suis decem Professoribus occupentur, nec cuiquam vllus in Artibus honos conceditur, nisi in his publicis Censorum theatris ad frequens Lectionum, Disputationumq; examen evocato. Quadragesimâ præsertim, multò maxima *m* frequentia; quo toto tempore nunquam hæ disputationum acutissimarũ jeiunæ Scholæ; eò quòd hic tum habeantur quotannis Comitia *Baccalaureorũ in* Artibus, quemadmodum mense Iulij sua sunt *Doctoribus* & *Magistris* in Tẽplo *Beatæ Mariæ*, *Baccalaureorum* enim cõ-

m *Inde forte evenit, quod Mat. Paris observat, vt plerunq; in Quadragesima periculosissimæ pugnæ contigerint* Oxoniæ, *vt &* Parisiis, *Cuimalo vt occurratur annuatim eliguntur duo è Nobilissimis Baccalaureis, qui reliquorũ omnium* (*ij* 200. *fere annuatim sunt*) *supervisores sunt &* Collectores *dicũtur, quo munere hoc anno fungebãtur Illustrissimi Iuvenes Dominus* Franciscus Stuartius Iacobo *Regi sanguine coniunctissimus, doctissimusq; & Nobilium adolescentium flos Dominus* Carolus Somersettius *Illustrissimi Comitis Wigornij, Oxonienſibus, addo & doctis omnibus colendissimi dilectissimiq; filius multo dignissimus.*

muni

muni titulo insignimus eos, qui in quacunq; facultate proximum à supremo gradum assecuti sunt, sive in Theologia, Iurisprudētia, Medicina, siue in Artibus liberalibus. Illum autem supremum gradum in ijs omnibus, ne eodem titulo compellemus, vsus obtinuit. Vsus (inquam) non Ratio, aut Æquitas. Nam quum jam *Magistros* tantùm in *Artib.* nominemus, in reliquis autem facultatibus *Doctores*, temporibus antiquioribus vtriusq; compellationis jus erat commune; quando *et in Theologia Magistri* dicebantur, & in *Artib. Doctores*. Sic Papa *a* olim in literis suis *Stephanū Lanctonum Archiepiscopū Cantuariensem*, ait, fuisse *Doctorē non solùm in artibus liberalibus, sed etiā in Theologia*. Quod & ipsa adhuc *b* statuta nostra comprobant, quæ eos *Cathedrā Magistralem* ascendere asserunt, *qui aut in Artib. aut reliquis facultatibus Doctoratum assequuntur* Quod quia sint qui dubitent, rem manifestam reddet *c* exemplum perantiquum *Johannis* illius *Florentini*, qui post mortem *Francisci, Fracisc anorū Generalis* primus eligebatur. Erat ille quidem primò Iudex in Foro; sed meditabundus aliquando è fenestra despiciens

a Mat. Paris ad annum 1208.

b Lib. Stat. Procan. Oxon.

c Hospin. de Origine Monachatus.

deſpiciens, audienſq; Paſtorem porcarium dicentẽ, *Intrate Porci in ſtabulũ, vt Iuriſperiti et Iudicis in infernum,* veritate dicti, metúq; gehennæ perculſus, abjuratâ Iuriſprudentiæ profeſſione, ordinem fratrum Minorum intravit, poſteáq; humilitatis ergô inſtituit, vt nullus ex *d* ordine ſuo, vnquam *Magiſter* diceretur, ſed tantum *Frater.* At Alexander de Hales, quũ relicto *Oxonio, Lutetiæ* ſtuderet, adverſus *Pariſienſem Vniverſitatẽ* victoriam obtinuit, vt nõ obſtante ſtatuto iſtius *Florentini,* poſſent in cunctis mendicantium ordinibus, ſine conſcientiæ ſcrupulo, creari *Magiſtri in Theologia*? quorum omnium ipſe primus erat, & hoc ipſum in tumulo eius *Pariſiis* in conventu fratrum Minorum, adhuc viſitur deſcriptum his verſibus;

d Antonin. 1. 24 c. 9.

Clauditur hoc tumulo famam ſortitus abundè,
Gloria Doctorum, decus & flos Philoſophorum
Autor ſcriptorum, vir Alexander variorum:
Inclytus Anglorum *fuit, Archilevita, ſed horum*
Scriptor clericorum, frater collega Minorum

Factus,

Factus, egenorum sit Doctor primus eorum.

Scrupulus verò iste Conscièntiæ inde exortus est, quòd Ingens illa Dignitas Magistralis (id est Doctoratûs) cum *Fratrum* humilitate minimè coalescere potuisse videbatur: imò nec cum nomine *Fratrum* convenire, quia propter summam reverentiam, e nemo debeat *Doctorem* vnquam *Fratrem* cõpellare sed *Dominum* vnde liquidò ex veteri etiam Academiarum transmarinarum consuetudine constet, eandẽ penitùs esse *Magistris & Doctorib.* tàm nominis quàm dignitatis communionem. Quod hoc in loco, tametsi fortè alieniori, præteritum nolui, vt quorundam (si fieri posit) Academiarum gravem errorem corrigam, saltem indicem, qui quum fortè *Doctoris in Musi â* vocem legerint, tantâ inde temeritate prorupe-runt, vt eiusmodi hominem omnium Scientiarum Liberalium *Magistri* gradu antepositum censuerint. Perabsurdè. Vt qui vniex (illiusq; tantùm non Mechanicæ) facultatis *Doctor* evaserit, eo præstantior evadat, qui & istius, & *f* aliarum omnium

e *Segar lib. inscript.* Honor military, *l 4. c. 15.*

f *Qui duplici dignitate co. honestatus est, præfertur ei, qui vnicam tantum habet, vnde* Doctor *vtriusq; iuris præfertur Doctori vnius Bald. in l. Nobiliores c. de Commerc. & mercat. & in l. Nemini c. de Advoc. diversi. iudic. Et ille debet præferri cuius exercitium est communius & vniversalius. l. Nam ad ea D. de leg. Boet. de ord. gradu* 41. *Crauet. in Rubr. de leg. 1. n. 55.*

multò

multò nobiliorem Artium *Doctor* evaserit. Tantum, etiam Doctis, error nominum vocumq; ignorantia interdum imponit.

Cæterùm (vt me revocem) licèt Quadragesimali Disputantium calore, istæ maximè ferveant *Scholæ Artium*, reliquis tamen anni temporibus, minimè frigescunt; sed horis antemeridianis, Magistrorum Regentium, Pomeridianis, Scholarium in Artibus, disputationibus celebrantur; quarum illas *Quodlibeticas* & *Magnas*, has (quia iis inferiores, *Parvas*, iam etiam corrupto nomine) *Parvisias* dicere consuevimus; vt intelligant illi errorem suum, qui has ita dictas censent, quia *per visum*, & præsidium Baccalaureorũ ista Scholarium certamina regantur. Nec tamẽ his in Scholis omnia *Baccalaureorum* gymnasmata continentur; sed quæ à Magistrãtiũ ambientibus præstanda sunt, ea, vt nobiliori quodam examine trutinentur, sub præsidio duorum præstantium Magistrorum (quos tum ad id munus obeundum, tum etiam vt scholis præsint annuatim eligimus & *Scholarum Magistros* appellamus) in Tẽplo B. *Mariæ* spectabili concursu jam celebrantur; olim

lim autem in celebratissimo hîc *Augustinensium* Monasterio, (quàm diù eiusmodi Cœnobia florebant) habe-

n *Adhuc enim dicuntur* Disputationes *ad* Augustinenses.

antur, vnde & *n* nomen adhuc retinent; quod eo factum est consilio, ne quis tantum gradus ambiret dignitatem, qui non omnium ordinum tela, & tentamenta ingeniorum sustinendo esset; vnde & frequenter contigit, vt inter *o* omnium ordinum Monachos, reliquosq; Academicos; gravissimæ & implacabiles simultates consererentur. Quòd si tamen advenis alienigenis hæc aliaq; loca publicarum exercitationum minori aliquando auditorum concursu ornari, quàm in exteris Academiis censeantur, ijs audire libeat, tantùm hoc abesse ab Academiæ nostræ dedecore, vt eius aliqua pars sit gloriæ, quà alias Academias antecellit. Nec enim florentium Britanniæ Academicarum eam esse conditionem, quæ gentium aliarum; ibi, plerùnq; ab istis publicis Professoribus studiosos pendere omnes, apud nos verò quot Collegia, tot Academiâs videri; quibus singulis, quum linguarum, Artium liberalium auditionibus quotidianis, perpetuisq; disputantium disquisitionibus studiosi omnes privatim multóq;

o *Ex Arch. Acad.*

majore

majore cum fructu diſtineantur, patimur non moleſtè, publica auditoria iiſdem horis videri infrequentiora.

Hujuſmodi ſpectaculis, ſermonibúſq; à publicis Literarum Domiciliis ſtudioſus Rex dilabitur ad privata. In propinquo eſt *Ænei Naſi Collegiũ* ſpectatu dignum, cuius præ foribus, nominis antiquitatiſq; index, *Naſus* monſtroſe prominet *aheneus*. Regem ſtatim venerabilis, D. D. *Singletonus*, & reliqua ſtudentiũ cohors, proſtrati omnes, officiosâ oratione excipiebant. Qui dum poſteà circuit, perluſtratq; omnia cupidè, cupientiùs tamen ſermocinatur de *Bacono*, celebratiſſimo *Oxonienſiũ* Mathematico, quem ibi peritiæ ſuæ ferunt illa feciſſe pericula, quæ meritò peritiſſimi admirantur; & ſi vulgus imperitũ fabulas ſupra fidem ſtupendas admiſcuerit, quaſi is vnus Deos, Dæmones, Homines, ſuo nutu coerceret, cumq; æneo quod formârat, capite cujus reliquias Naſum iſtum putant, de reb. maximis familiariter colloqueretur. Atqui, quod ignari ſomniant, prudentes ſæpè credunt. Credibile eſt exquiſito ingenio ſuo aliquid ejuſmodi fabricâſſe, quod imperitorum oculis (nec hoc arti difficile) impoſuerit; etiam

tiam oculis fortè peritorum. Quidni? Quum satis constiterit Albertũ Magnum, statuam ad vivam hominis imaginem construxisse, quæ libramentis quibusdam rotisq; intrà latentibus, & linguam quadam machinarum disciplinâ peritissimè moventibus, verba quædã articulatè pronunciaret. Quã statuam quum aliquando *Tho. Aquinas* (ab *Alberto* missus in cubiculũ, vbi illa latebat) inopinatò claiâ voce loquentem audiret, vehementer perterrefactus, fuste machinã confregit; quâ re statim intellectâ, *pol* (inq. Albertus) *triginta annorũ opus vno momẽtõ cõtrivisti*. Hujusmodi quid à *Bacono* subtiliter excogitatum non negârim, quum tantum ingenii polluerit subtilitate, vt meritò in illum quadrare possit magnum illud eulogium quod subtilitatũ *m* Iudices de *Suitseto Calculatore, Scoto et Occhamo* (nostris *Oxonienſibus*, & *n Mertonenſibus* meis) pronuntiârunt, quos supra omne penè humani ingenij fastigium collocant. Quod nobilissimi certè recentioris ætatis *o* Mathematici gratè agnoscunt, qui quicquid mirificum assecuti fuerint, illud *Baconi* scriptis acceptum referunt. Sed quantùm Academia nostra (quæ suorum etiã mortuorum

m *Scaliger et Cardan.*

n *Hinc est quod Collegium istud* optimorum ingeniorum Seminarium feracissimum *appellet* Iohannes Casus *lumen, dum vixit Oxoniensis Acad. in proœmio comment. adocto lib. Phys.*

o *Digges & alij.*

tuorum æstimationi consultum esse cupit) fando vnquam acceperit, à Magicis istis Dæmonum imposturis non minùs abhorruit, quàm in mirabilibus illis scriptorum suorum reliquijs (quas *Bodlæana Bibliotheca* conservat) seriò se testatur abhorrere.

Collegio quidem huic fundator ascribitur Honorificus Episcopus *Lincolnienſis Gulielmus Smith*, multis à *Bacono* sæculis, qui voluit tamen nomen id Collegio suo manere, quod excitarat ex ruinis Aulæ perantiquæ, *Naſi Ænei* nomine & insigni notissimæ. Ad cujus olim Aulæ literariæ præfecturam creditur accitus *Baconus* è *Collegio Mertonenſi* & ea etiã posteà deposita, vt tranquilliùs in Matheseos contemplationẽ scriptionémq; se abderet, *p* Religionis habitum induisse. Nec tamẽ nescio esse, qui temporum subductis calculis, dubitent, quo pacto tam varia tamque temporibus discrepantia, de hoc *Bacono* verè asseverentur; Quorum ego calculis etiam meum adiicio, planéq; censeo plures hic *Oxonij Baconos* floruisse, omnes eximijs literarum laudibus florentes; dominis tamen errore contigisse, vt eorum omnium laudes in vnum congererentur; quod ipsum in *Hercule*,

p *Nam in cœnobio hic Fratrum Minorũ tumulus ejus atq; epitaphium non ita pridem visebatur.*

Sibylla alijsq; factum legimus, quorũ singulorum seperatam gloriam, scribentium partim error, partim affectus in vnum aliquem cumulavit. Nec sine magnis authoribus ita censeo; è quibus constat, quum hic q *Oxoniæ Henricus* tertius concilium indixisset Baronibus, r eum duos tum in colloquium admisisse *Baconos*, alterum *Robertum* de ordine Prædicatorum, cujus concionibus Rex apprimè capiebatur, *Rogerum* alterum, jucundis sermonibus Regi perdilectum; qui cum viderẽt offensos *Barones*, quòd Rex nimiùm abduceretur Episcopi *Wintonienſis*, ejusq; filii consiliis, *Robertus* suasit Regi vt eos à concilio amoveret; *Rogerus*, callida suggestione insinuans Imperantium conditionem inter fluctuantem populum, similem esse navigantibus inter fluctus maris, & *quid* (inquit) *Domine Rex, maximè impedit Navigantes?* cui Rex, id meliùs *noverunt, facientes operationes in aquis multis:* tum ille, Et ego (inquit) novi; *Petræ*, & *Rupes*; tacita alluſione Episcopũ *Wintonienſem*, cui nomen ſ *Petrus de Rupibus*, ejusq; filiũ, *Petrũ de Orivalle*, quasi fomites seditionis designans. Præter hos etiam duos *Baconos*, alius erat, *Iohannes*, *Rogeri* frater, princeps

q *An.* 1233.

r *Mat. Paris hiſt. ad ann.* 1233.

ſ *Sive* Pet. de la Roche *Epiſc.* Wint. *factus ann.* 1204. *ſummæ gratiæ etiam ad Regem* Iohannem, *qui eum ſummum Angliæ Iuſticiarium creavit; filius etiam ejus erat Angliæ Theſaurarius, vid. Mat. Paris, & Godwin de Epiſcopis.*

t Princeps eâ ætate Theologorum, qui viginti ſeptem libris Teſtamentum novum illuſtravit, quem eundem eſſe arbitror, cujus alia erudita opera u *Baconthorpij* nomen adſciverunt. Sed juxta hanc *Baconi* Aulam, & alia erat illa multò antiquior, quam etiam Collegium hoc *Æneanaſenſe* ambitu ſuo includit, aut potiùs abſorpſit; quæ *Aula Regia* cluebat, nobilitata tum Fundatoris ſui glorioſiſſimi Regis memoria, (*Aluredum* enim vẽdicat; qua cauſa fundus Collegij *Æneanaſenſis* adhuc jure ſpectat ad poſſeſſionem *Collegij Vniverſitatis* priùs ab eodem *Aluredo* fundati) tum *Iohannis Eriginæ* immortali gloria, qui eam x primus rexit, homo ob eruditionis ingenijq; mirabiles dotes *Bacono* multùm anteferendus, nec apud Italos modò Galloſque ſed inter Græcos & Arabes celeberrimus; ideoque etiam jam oſtentant ſe illic, ejuſdem *Aluredi* vnàque *Erigenę* facies, opere perantiquo affabrè formatæ, quas grata poſteritas, è rudetibus conſervatas parieti præ foribus Refectorij y affixit. Hanc de *Erigena*, hic tunc tẽporis legente, aſſertionem ita indubitatam hiſtoriarum certiſſima fides reddit, vt y *Balæus*, vir in hiſtorijs Britanni-

t *Fierbert. deſcript. Acad. Oxon.*

u *Neſcio an hic potius erat* Baconus *Collegij* Mertonenſis *ſocius quam Rogerius.*

x *Id eſt quod innuit.* Balæus *quum dicit eum fuiſſe primum qui* Aluredi *juſſu legerit Oxonij.*

y *Balæus in vita Aluredi & Iohannis Erigenæ, alias Scoti.*

tannicis exercitatus, licet inter *Oxonienſis* gloriæ invidos meritò numeratus, tamen & id ingenuè agnoſcat, & ꝛ ſuorum tum imperitiam, tum impudentiam verè coarguat, qui eum *Cantabrigiæ Bedam* legentem audiſſe fingunt, niſi eum 170, annis vixiſſe ſimul concederent. Sed quid opus eſt eorum fabulas refellere, qui à ſcriptoribus non noſtris ſed *a* ſuis, mendacij indies deprehenduntur? *Bedam* verò ipſum vnquam *Cantabrigiæ* fuiſſe quis niſi celebri læſi putat? quum ipſe diſertiſſimis ſcriptis ſuis aſſerat, ſe nunquam extra Monaſterium ſuum operam literis dediſſe, at ne inde vnquam ferè egreſſum à pueritiâ; *Cantabrigiam* verò, ſuâ ætate adeò Academiam celebrem non fuiſſe, vt fuiſſe planè deſolatam civitatulam aſſerat.

ꝛ *Cai. Antiq. Cant.*

a Lelandus enim explodit fabulam Cantabri. vt ridiculum mendacium, totamq; hiſtoriam Nigri Codicis *vt Nebulonis alicuius male feriati impoſturam, in Cygn. Cant. Balæus etiam vt hîc ita paſſim refellit ſimiles eorum fabulas & in poſtrema ſua*

Quod genus narratiunculis quum Regem aliquandiu detinuiſſent, ita hic

editione expungit, quæ temere priori inſeruerat. Author hiſtoriolæ Cant. (quæ præfixa erat priori editioni vitarum Archiepiſcoporum Cantuarienſium) ait eos magna ſedulitate typis divulgaſſe incertas, & a vulgo acceptas conjecturas potius quam veras aut vel probabiles rationes. Et vere omnes: nam ita me veritas amet, neminem vnquam legi ita ſerio mentientem ac Caium Cantabrigienſem.

hic primus vnius Collegij conſpectus placuit, vt vlterius & ad alia pergere placuerit. Nec vllum propinquius, aut ſpectabilius ſplẽdido *Chichleĩ Archiepiſcopi Cantuarienſis* monumento; qui præter alterum in ſubvrbijs D. *Bernardi* nomine eximiè extructum, hic *h* etiam *Omnium Animarum* memoriæ pulcherrimum excitavit. Nam prudens ſimul, & magnanimus Archipræſul, quum animadvertiſſet viros in Aula Regia militares ſacrilegè Eccleſiarum poſſeſſionibus inhiare, vt eorum rapacitates ad aliam prædam diverteret, *Henrico Quinto*, delibato militiæ flori, calcar adhibuit ad ſuum in Gallia jus imperij armatis copijs recuperandum. *q* Regi in illa memorabili glorioſiſſimaque expeditione Gallicâ adfuit à latere, quumque animo revolueret quot tum millenis animabus Gallicanum illud Diadema, ſuùmque conſilium Regi conſtitiſſet (quanquam ea cauſa juſtiſſima) vt tamen ſuis oſtenderet, Eccleſiæ Præſulum (audi Papa Pontifex, parricidarum pater) non modò ſacras manus, ſed mentes etiam, & conſilia à cædibus

b Collegium Omnium Animarum *dictum, vbi* Linacer *ſocius erat*, Thomãq; Morum *diſcipulum habuit* Stapleton in 3 Thomis, *in vita* Mori, *c.* 1. *& Epiſt.* Mori *ad* Dorpium *vnde videre eſt quam ſincere egerit* Middendorpius, *qui vtroſq;* Grantæ *alumnos mentitus eſt, vbi cum aliquot alios viros eruditos nominet, vnicus* Fiſherus *vere illo in numero habendus.* Middendorp. Acad. in Cantab. q. *M. Parker in vita Chichlæi.*

bus abhorrere debere, quibus vitam ademerat, eorum tamē mortis hic ſtabilire voluit, ſuæq; ſimul magnificentiæ æternam memoriam. Quò Regi ingredienti, ob viā it venerandus Collegij cuſtos D.D. *Hovenden*, qui reliquo ſodalitio genibus ſubſidenti cinctus, ſuam, ſuorúmq; omnium devinctiſſimam gratitudinem, & amorem gratulatorie officioſéq; commendat. Regij deinde, & pedes expatiantur, & oculi; quicquid in ædificiis ſpecioſum, in Templo magnificū, in Bibliotheca ſpectabile, videt omnia, probat omnia, & quò plura videt, eò plura videre velle profitetur.

Sed quòd Collegia omnia videndi, ſuæq; Majeſtatis preſentia decorandi, otium non eſſet, quantumvis percupienti, ea ſaltem videre placuit, quæ eſſent inſtar omnium, quæq; reliquorū omnium lucentem imaginem referrent. Quo animo *Divæ Magdalenæ Collegium*, etſi extra Civitatis muros remotius, inviſurus pergit, vt ædes Domeſtico, quidem ſplēdore illuſtratas, *Henrici* verò dilectiſſimi filij ſui præſentia, hoſpitióq; jam multò magis glorioſas, ſuæ etiam Serenitatis, Benignitatiſque jucundiſſima accēſſione redderet beatiſſimas. Eò dum

pergit,

pergit, oculis diſcurſantibus omnia cõ-
cemplatur: à dextrà, *a Aluredi Regis*
(ante hæc ſæcula) doctiſſimi, immor-
tale opus, antiquitatis, authoriſq; ma-
jeſtate venerandum: qui quum videret
hoſtili, civiliq; rabie miſerabiliter im-
minutã Academiæ gloriam, qua olim
à ſæculo Britannico floruiſſet, Regio
literarum, pietatiſq; ardore inflãma-
tus, *b* tria hic illuſtria fundavit Colle-
gia quibus (teſte, qui tum vixit *Aſſe-
rio*) filium ſuum *Etheldredũ*, vnà cum
omnibus penè Regni ſui Nobilium fi-
lijs ad liberales capeſſendas Artes e-
ducavit. Qua fortè cauſã hoc tum Col
legium, *Vniverſitatis* d *Aula Magna*
dicta, nomen, poſteà dederit omnibus
noſtris ſtudioſorum hoſpitiis, quorum
fere ducenta olim habuit hæc Acade-
mia. Quo minùs mirum videri debet,
qd aut *Armachanus* ſcribit, ſe hic *c* tri-

a *Cognomento Magni, & meritiſſime, magnus enim Imperio, pietate, munificentia, literis, nam eximius habitus Philoſophus, Rhetor. Geomet. Baleus in vita eius.*

b *Roſſ. Warwic. Leland. in commen. in Cygneam Cannem de Iſidis vado.*

c *Vid.* Aſſeriũ Menevenſem *de rebus geſtis*

Aluredi. d Aulas *enim Principum & Nobilium Ædes dicere ſolemus, ideo* Lipſius Baſilicas *dici mavult huiuſmodi ſtudioſorum ædes, quas &* Lovanij Halas *dictas ait, eoq; nomine deſignari ſolere ampla & publica Nundinis celebrandis deſtinata ædificia Lipſ. in Lovan. & huiuſmodi loca à Franc.* Hallas *dici teſtatur* Gaguin. *l. 6. de geſt. Franc.* e *Vt conſtat ex Archiv. Acad. unde eorum omnium nomina ſitumq; totamq; fere inſtitutionem colligere non eſt difficile.*

ginta e mille ſtudioſorum cognoviſſe: aut, quod Hiſtorici noſtri teſtantur, Reges, viginti tum millia paſſuum vndique à Ciuitate ijs in annonam ſequeſtrò poſuiſſe. Quanto autem ea quæ diximus, ab *Aluredo* poſita cum ſumptu, facile æſtimabit quivis, qui æſtimare poteſt tanti Regis fortunas, quarum omnium partem *f* tertiam huic Scholæ locuples ſcriptorum ſententia *Aluredum* addicâſſe teſtatur. Quæ omnia *Lelandus*, quamvis æmulus, ingenuè fatetur: etſi *g* Illud in *Cygno ſuo* parùm candidè, cum aſſeratin Academiæ noſtræ hiſtoriâ, *Aluredi* nullam, prorſus nullam, beneficij ex tare mentionem, aut agnitionem. Nam *h* antiquæ, quæ apud nos manent, rerum temporumq; teſtimonia, *Aluredum* beneficentiſſimi Mæcenatis noſtri laudibus inſigniunt. Quin etiam (quod *Lelandus* valdè vult) Fũdatorem interdum compellant; ſed alio, quam ille, ſenſu, quòd literarum prima-

f Aſſerius. Leland loco citato Polychron. l. 5. c. 1. Gulielm. Malmsburienſis de Regibus & alij.

g Comment. in Cygneam cantionem in Iſidis vado.

h Archivis Acad. li. Epiſtolarum Academic. in Ep. ad Humphred. Ducem *vbi dicitur dona* Ducis *fuiſſe omnium maxima quæ data ſunt Academiæ à tempore* Aluredi *fundatoris, l. Epiſt. f.* 108. Aluredus alijque *fundatores Academiæ commemorantur. Nam & moris eſt apud nos etiam patronos Collegiorum Fundatores nominare, &* Cajus Gonellianius Hoſpitij *fundatorem ſe dixit, quum pauxillum, neſcio quid, donaſſet.*

rum fluctuantem conditionem, direptionumque tempestatibus agitatam, amore complexus est, ædificijs ornauit multitudine restituit, stipendijs profess orum stabilivit; quod ipsum est (quod ingenuè, libenterque agnoscimus) refundavit. Eum enim primarium fuisse hic literarum institutorem nescio vtrùm discere, an credere sit insanius, quum indubitatissimâ *Asseriana* historiæ veritate constet, *Grimoaldo*, quem Adamiæ Cancellarium præfecit *Aluredus*, gravissimas fuisse cum antiquioribus studiosis de disciplinarum ratione contentiones, nec sopiri potuisse, nisi *Aluredi* ipsius præsentiâ, qui, quum huc accederet, asseritur ab *Asserio* antiquos Academiæ annales evoluisse, manifestissimisque testimonijs deprehendisse, pristinam illam disciplinarum rationem olim temporibus Pelagianis, à *Sancto Germano*, *Kentigerno*, *Nennio*, literis hìc operam dantibus comprobatam fuisse. Hoc tum agnovit *Aluredus*, hoc jam agnoscunt nostri *k* Feciales, soli apud nos controversarum Antiquitatum Judices. At quid dico Feciales? quum hæc ipsa Antiquitatis lis, publico jam nuper totius Regni conventu *a* Parlamento.

k Clarentius Camb. in Descript. bunii.

a Parliamento apud Westmonast. sub initio regni Iacobi, *in quo quum quid actum esset de Acad. Oxon. & Cantabrig. quidam scriptiones corrupit, vt nomen* Cantabrigiæ, *præponeretur* Oxoniæ. *falsarij fraus detecta, & indigne a Parlamento lata Academiarum antiquitas examinatur, & quam veritas postulavit, cõmuni assensu*

K 5 men-

mentario, ex antiquissimorum Historicorum fide examinata sit & determinata, & præcedētia *Oxonienſi* Vniversitati communi applausu, omnium, que suffragiis asserta? Quid volunt vlterius? Nisi vt jam Cajanis fabulis, delirijs, insomnijs, mendacijs valedicant modestè, immodestè confictis? Præsertim quum domi adversarium habeant non Fecialium modò omnium, sed communem Regni totius consensionem; foris non *b* Iurisperitorum modò omnium, sed *c* Conciliorū etiam generalium, id est, totius Christiani orbis sententiam manifestam. Quis horum omniū exercitui se opponit? *Iohannes Cajus*, vir, fidei vt in rebus *d* Religiosis, ita in Historicis nullius planè, At quo clypeo fretus? *Nigro Codice*. Bellator bellissimus; sed habet fortè alios scriptores Co-academicos, suos coadjutores! Clarissimam Academiam tam indigna temeritatis nota violare non ausim; Imò qui inter ipsos istius Scholæ antiquitatem acerrimè *e* tuentur, non asserunt tantùm, sed & probant indubitatis argumentis *Cantabrigiam*, *Generalem Artium*

adscripta Oxonienſi.

b Cassanæus, *vt supra.* Alberic. Gentil. *de Acad. Oxon. & Perusin. omnesq;* Glossę Iurisperitorū *in* Clement. *c* Vienn. Cōcil. *& aliorū omniumquæ illud comprobarunt.*

d *Id videre est vbi* Wiclefum *nobis quasi infamem Academiæ notam objicit, quo nos imprimis gloriamur; eoq; nomine ita placet Middendorpio.*

e *Historiola Acad. Cantabrig. & Collegiorum omnium, præfixa priori editioni vitarum Archiep.*

Artium & Scientiarum Academiam factam & ſtabilitam non fuiſſe, ante viceſimum annum Edwardi tertij; (hoc eſt nudiuſtertius ferè, ſi *Aluredi* ſeculum ſpectemus) *quo Rege intercedente apud Iohannem Pontificem Romanum, Vniverſitatis ibi ſtabiliendæ privilegium ijs eſt conceſſum vt Petrus de Iekham Monachus Eccleſiæ Cantuar. ſcribit.* Quid vultis amplius? Confitentem habemus reum. At negat *f Middendorpius*. Perimus. At audiamus tamen, qua manu pereamus. *g Thomas* (inquit) *Hatcherus ad me literas dedit, &c.* Quis hic non videt *Hatcherum* illud ipſi mendacium, tanquam ovum, excluſiſſe, ſimúlq; *Caij* librum tranſmiſiſſe, quorum infida fide ille omnia quaſi veritate veriora, producit? Vbi etiam obſervatu jucundum eſt, quomodo in circulo ludant Veſpillones. *Cajus* enim *Middendorpij* teſtimonio rem probat: *Caij* teſtimonio eandem probat *Middēdorpius*: ſic manus manum, & falſarius falſarium fricat. Quin potiùs ſuam oportet agnoſcere ignorantiam, qui de exterorum rebus ſcribit, quorum res geſtas nunquam legerit. Imò *Middendorpi* (tibi clàm in aurem dico) agnoſce impudentiam tuam, qui ita confidenter ſcribis.

f *Lib. de Acad.*

g *Ibidem de Cantab.*

scribis de Academijs, ac si in omnibus ætatem totam vixisses, ita tamen frigidè, futiliter, indoctè, ac si an nulla vnquam vel diem vnũ posuisses. Quis enim est, cui vel mica salis in cerebro esset, qui tam ridiculis Bullarum fictionibus sibi ita imponi pateretur? Qui enim illi Pontifices Romani, quorum Bullæ tam bellè de *Doctoratu* alijsq; *gradibus* Vniversitatis verba faciunt, multis sæculis antequam ista nomina scholastica *Graduum* & *Vniversitatũ* nascerentur? Quis ille Rex Britanniæ *Arthurus*, qui diploma suum *Londini* in regiâ suâ datum, Academiæ concessit? quum neque *Arthurus* *a* Rex vnquam Britanniæ fuerit, nec vnquam *Londinum* occupaverit. Meræ ista omnia nugæ, tamen eâ fronte affirmatæ, vt non negem *b* exteris & nostrarum rerum imperitis non difficulter imponi posse, si quodcunq; domi impudentes somniant, id foris imprudentes creduliq; admittant. Sed familiare est *Middendorpio* ejusmodi bolos à quocunq; oblatos devorare; quod videre est, vbi asserit fundatam *Bononiensem Academiã* à *Theodosio*, circa annum. 425. & rescriptum *Theodosii* eâ de re producit, qui *Philippus* Rex Angliæ nominatur. Quis istæc non risu excipit?

a *Erat fortasse fortiss. Dux adversus Romanos. sed Regno nunquam potitus.*

b *At nollem Hospinianos, virosq; doctos aliena fide has fabulas amplecti, sed cautius perpendere quæ posteris commendent vide Hospin. de orig. Monachat. vbi citat hanc Arthuri Chartam.*

excipit? Quum nec vnquam Rex Angliæ fuerit eo nomine, nec ipsa Anglia, Angliæ nomine ante *Egberti* Regis Imperium potiretur, qui quadringentis ferè annis post rescriptum hoc Theodosianũ, id nomen huic nostræ Insulæ indidit. Sed non est mihi jam otij asinos flagellare; vt tamen alij verbo intelligant, quàm gravis is author fuerit, quámq; peritus intelligénsque rerum, vel sui temporis, narrator, perpendite quæso vel vnicam illã suam de *Angliæ* nostræ sub *Diva Elizabetha* conditione censuram, quâ tẽporum anteà inauditam, atque incomparabilem felicitatem, hoc emblemate depingit. *Vehemẽter ergo deplorandum est, quòd florentissima illa Insula &c. Tantũ de antiquis ornamentis & gloriâ majorum, de pace, & trãquillitate aniserit, vt omnes Gentes inde exemplum capere possint.* Potestis satis ex hoc ruditu, *Sileni* vectorem agnoscere.

---Sileni vector Asellus
Intempestivos edidit ore sonos.

Narratur apud Indos, *b* infantes canis capillis nasci, senescentes toto capite nigrescere. Nec dissimilis rerum apud hujusmodi imperitos antiquitatum Iudices æstimatio: qui quæ recens nata sunt, silicerniorum canitie ornare;

b *Iul. Solinus c. 65.*

ornare ausint; quæ multi sæculi æterna gloria floruerunt, eadem quia *c* *Anaxagoras, Pythagoras, Anaximandrus, & Ambrones* non viderint, canitie suâ spoliare, modernæq; originis ignominia denigrare.

Sed *Iacobo* pergente, quid ego sisto, Contuetur is dein á sinistra elegans *Philippi Edwardi Tertij consortis opus, Collegium Keginæ* dictum, & nobilitatum duorum Principum, omnium, quos Anglia vidit, fortissimorum educatione; videlicet *d Edwardi Principis*, cognomento *Nigri*, & *Hērici Quinti* felicissimi Regis, cuius (*vt Rossi Warwicani* verbis vtar) tunc camera erat supra portam, in introitu dicti Collegij, vbi studuit sub tutela Patrui sui *Henrici Beufort*, tunc Cancellarij Oxonienſis, posteá Presbyteri Cardinalis titulo *Sancti Eusebij*. Nec certe immemorem se præstitit Academiæ nostræ Alumnum, sed etiam tum *Walliæ Princeps*, in gratiam Academiæ impetrauit à Patre non tantum ampla priuilegia, sed & magnifica etiã dona, posteáq; regno potius, præter alia eius illustria beneficia, libros suos omnes Vniversitati legavit testamẽto, siq; vitę stamẽ intempestivè fata non præscidissent, Collegio multo nobi-

lissimo

c Hos omnes plures q̃, similes Cantabrigiæ studuisse fabulatur Caius ridicule, præsertim de Ambronibus, quam gentem truculentam ait Cantabrigiam occupasse quum certo certius sit Ambrones non homines fuisse sed lupos, vt Camdenus *ostendit in Britannia sua.*

d Ferunt iis fuisse cubibula, quæ ad extra sunt, ad pedem scalæ lapideæ qua Bibliotheca ascenditur.

lissimo (cujus prima fundamenta, vbi Civitatis Castrum visitur, delineaverat). Academiam ornâsset: qualis fati immaturitas *Collegium* etiam hîc *Reginæ* multo splendore privavit; sic enim primò instituebatur vt vnus esset Præpositus, & 12 socij ad similitudinem 12 Apostolorum; quibus pro numero septuaginta *Christi* discipulorum totidem Scholares (ni fadhuc obtinet) vt ad victum clangore bellici *Clarionis* sive *Baccinæ* convocarentur, omniaq; planè Regiâ magnificentiâ administrarentur, Cui Collegio adjacet studiosorũ *Aula* c *Sancti Edmundi* nostri nomine & memoria insignis· *Sanctiq; Petri* Ecclesia, nobilis

c Edmundum *Cant. Archi. ep. intelligo natum Abingdoniæ juxta Oxon. qui hic literarum gloria floruit, & habuit hic S.* Sewalum *Ebomacensem Archiep. discipulum cui prædixit afflictiones quas passus est, quod tyrannidi Papali se opponeret, vide Mat. Paris. hic etiam alium discipulum habuit* S. Richardum *postea Oxonienſis Acad. Cancellarium: adeo felix semper erat hæc Academia, eorum proventu, qui non Papalibus Indulgentijs, sed suis virtutibus Sanctorum apud omnes titulum obtinuerunt. Talis & doctissimus* Rob. Lincolnienſis *quem Mat. Paris ait ab omnibus Sanctum dictum quanquam ille (vt & reliqui quos dixi) Papam toto impetu oppugnaret, eumq; Antichristum esse probaret. Vide Mat. Paris. & vitas Archiepisc. Cantuar. & vitas Episcoporum à Godwino scriptas.*

tàm fundatoris antiquitate, (is erat *Grimoaldus* quem modo diximus ab *Aluredo* Academiæ Præpositũ) quàm Quadragesimali Concionum Academicarum celebritate, quam ad hæc vsque tempora, à prima ejus fundatione solenni ceremonia continuatam non improbabiliter suspicatur. Quibus à tergo relictis, visuntur mox *Magdalenensium*, seu veriùs jam *Principis Henrici* ædes quibus etsi *Wainfletus* ortum, & *Magdalenę* fletus nomen dederit, *Iacobi* jam radij lacrymas exsiccasse, gaudiumque nunquam obliviscendum visi sunt induxisse. Eaque gaudia, ne putarentur nulla, vbi nulla exprimuntur, *Douglasius Castilionius* publicæ lætitiæ gratitudinisque expeditus interpres, Regi ob oculos positâ exhibuit oratione: vnde mox, quicquid ab initio in illustre hoc *Henrici Principis* hospitium visu dignum delineavimus, pedibus, oculisque lætus metitur deq; singulis lætus colloquitur, adeoq; absolutã fundationis istius formam rationemq; vniversam Regij judicij censura comprobauit, vt palàm diceret se persuasissimum habere in toto terrarum orbe nuspiam esse Collegium, istoc omnibus numeris consummatius aut magnificentius; vt non:

non immerito Lipsianum illud eulogium huic imprimis (quamquam & cæteris hic multis) scribi possit, *Pulchrum* (inquit ille) *Collegium inventū, & quod in Anglia magnificè vsurpatur, neq; credam in orbe terrarum simile esse, addam, aut fuisse. Magnæ illic opes & vectigalia. Verbo vis dicam? unum Oxoniense Collegium* (*rem inquisivi*) *superat vel decem nostra.* Magni Censoris magnum encomium. Rex autem quum demum ingrederetur (vti est librorum avidus inspector) Bibliothecam, & manuscripta, vetustatis situ ferè evanescentia, contueretur, antiquæ fidei, cujus est defensor, ejusdem & amator, verissima oratione fassus est, etiamsi volumina recentiora characterum, compaginumque ornatu multò sunt oculis jucundiora, ishuismodi tamen canitie squalentia plus suo palato arridere: horum enim fide tàm hominum quám librorum recentiorum testimonia judiciaque æstimanda. Discessum tandem paraturus, vt omnibus Collegij studiosis, eum officiosè deducentibus, vultu, voceque patefaceret, quám grata ipsi fuissent omnia officij eorum, amorisque testimonia, fronte, qualem semper gestat, serenissimâ va-

le

ledixit, & capite discooperto, voce benignissima, *Valete* (inquit) *generosi, valete omnes.*

Istis tot rerum, locorumque varietatibus oculos pascente Rege, aliæ interim curæ Satrapas avocant; aliæ itidem Reginam, Heroinasque famulantes illi, quo sunt vel literarum splendore, vel literatorum patrocinio insignes singuli, cum primis autem Regis literatissimi exemplo accensi vniversi, non nullam gloriæ suæ futuram accessionem censuerunt, si militaribus suis, quibus præfulgebant omnes, titulos insigniàque literatorum adiungerent. Ita in solenni Academicorum conventu, Campanæ sonitu convenientium, præcellentissimus *Dux Lenoxiæ*, Honorificentissimus *Suffolciæ Comes*, Illustrissimus iuxtaque sapientissimus *celeberrimæ Academiæ Cantabrigiensis Cancellarius, Cecilius Comes Sarisburiensis*, reliquúsque, splendidus Comitum (quos initio nominasse satis esto) Nobiliumque ordo, *Magistrorum in Artibus* titulo insignibusque indui, *& ad* d *observãda statuta, privilegia, consuetudines, & libertates Oxoniẽsis Academiæ iuramẽto* obstringi, & e supplices

d *Forma juramenti.*

e *Forma gratiæ petendæ* Supplicat venerabili Convocationi Magistrorum regentium & non regentium &c.

plices ambiunt, & honorificè patiũtur. Nec levis momenti erat ſpectaculum, tot viros principes, quorum plerorumque latera baltheorum accinctui capita galearum tegmini eorum virtus, aut fortuna formaverat. Academico jam indumento, pileiſque quadratis in literatorum ſenatu conſidentes, & Academiæ tum occurrentia negotia ſuis (pro more) ſuffragiis tractantes contueri.

Academici autem, qui hinc vſque quicquid aut dictum erat, aut factum, ad teretem illam & magni Arbitri eruditam auram omnia limaſſent, vt etiam hominum minus eruditorum, & imprimis illuſtrium fœminarum auriculis aliquid darent, quales inter tot *Phœbes* noſtræ fulgentes ſtellas, fuiſſe aliquas non poterant non ſuſpicari, in *Sydnei* noſtri, *Chauceriq.* ſcriptis frequentiores, quã *Plauti* aut *Ariſtotelis* (nec enim omnes aut *Arabellæ* ſunt aut *Luciæ*) hoc tempus maximè iudicarunt oportunum, quo Sacram *Annæ* Clementiam & cum *Henrico* Principe totam Aulici Gynæcæi pulchritudinem demulcerent, idque avena, non patria modò, ſed & paſtorali, qua ARCADIAM RESTAVRATAM, *Iſiacorum Arcadum* lectiſſimi

simi cecinerunt, vnòque opere, Principum, omniumque spectantium animos immensa, & vltra fidem affecerunt voluptate, simulque patrios ludiones, etsi exercitatissimos, quantum intersit inter scenam mercenariam, & eruditam docuerunt. Arduum dicere Actionis major gloria, an Poeseos. Quantum autem omnium aures fascinaverit, non arduum judicare. Alteram enim & Aula, & Academia loquitur; ac ita loquitur, quasi loqui nunquam sacis posset: alteram res ipsa loquitur, libérque omnium jam manibus attritus:

Nostra nec erubuit Sylvas habitare Thalia;

Præsertim *Danielis* nostri syluas, quibus nec vrbes ipsas censebis magis vrbanas. Cujus ex ingenij arca dia ARCADIA NOSTRA, cæteraque laudatissima scripta tanta cum laude evolarunt, quantam alumno suo Academia nostra gratulatur meritò; eôque magis, quòd is saltem sit, cujus exemplo, Poetæ coetanei, posterique omnes ediscant tantum non esse inter ingeniorum acumina, & paginarum castitates bellum, quin possint, debeantque se mutuò amplecti.

Si quis Anglicè non callens, *Arca-*

dia

die hujus velit ex me conditionem cognoſcere, recolligat ipſe, quicquid fraude, aut philtro fieri poſſit, quo amores mali conglutinentur; quicquid aut calumnijs, aut Zelotypijs quo amores etiam boni verique diſſluantur; quicquid, quo adoleſcentuli ad libidinem; virgines ad mentium, ornatuſque laſciviam ardeſcant, & intelligat quantum ganeonum laſcivorum, lenarumque corruptricium facibus conflagravit *Arcadum* reſpublica. Iſtis manum medicam adhibere ſtuduerũt, qui priſtinam *Arcadiæ* integritatem per ætatem reminiſci, per virtutem exoptare, per authoritatem, prudentiamque reſtituere, optimè poterant: iſtiſque malis artibus aliæ non minus perniciosæ *Arcadiam* invaſerant, ſacrorum rituum corruptelæ nefariæ, prætextu pietatis; Circulatorum fumoſæ impoſturæ honorifico medicorum nomine; habituque ſimulato; Legulciorum denique; fæces decemdrachmariæ, qui inter opiliones ſe jactant Iutiſperitos, inter Iuriſperitos ne opilionum quidem æſtimatione habentur. Quorum dum omnium fuci repræſentantur, priſtinaque Reipublicæ forma revocata, legibus pœniſque expiantur, ſi Reginæ Principi, ceteriſ-

ceteriſque ſpectatoribus vniverſis mirificè dixero placuiſſe, id tantum dixero, quod Regina, Princeps, & vniverſi ſpectatores & magnificorum applauſu præ ſe tulerunt, & etiam dum mirifica laude conteſtantur.

Quanquam quid fluxis iſtis voluptatum gloriæque nominibus fatuus capior? quum nemini ſit injucundius infortunia pati, quam felicitatis apicem experto: aut quid *Arcadię Vtopicę* gloriam reſtitutam jactem, quum Iſiacæ Arcadiæ gloriam meramque voluptatem abeuntem contueor? Sic omnia humana poſita ſunt in Theatro, Comœdiâq; lætitiæ noſtræ finitá breviuſculâ, Tragędia, luctuſq; imminens Academiam expectorat. Si enim f majores noſtri meritò lugendũ cenſuerunt, planctúque cœlum cõcutere, quum Solis, Lunævè vultum lucidum evaneſcentem cernerent: quãtus nos manet dolor, qui Sole, Cynthiâque & Iulio lucido ſydere, nobis ſplendoris ſui præſentiam jamjamq; ſubducturis, eò gravioribus tenebris obruemur, quò præcellentiori luce circumfulſimus? At ſiſtite deliciæ noſtræ, ſiſtite, quam diu nos non ingratos, non inofficioſos hoſpites cenſueritis,

f *Germanis hoc eſſe ſolenne narrat Boemus.*

ritis, tam autem diu ſi manſeritis, hîc ęternùm manebitis. Sed qui iſtos majorum luctus pij imitamur, eorum ſuperſtitionem fruſtrà experimur? Lux enim noſtra planctibus revocari non poteſt, nec quicquam nobis reſtat, niſi, vt quam lucem ipſi videre non poſſumus, eandem alijs, qui poſſunt invideamus.

Serenitas ergo Regia jam abitura, magnifico Academiæ Cancellario advocato, verbis clementiſſimis quâ omnia quatriduo hoc Academiæ officia acceptiſſima fuerint, indicabat, quantâque eam amoris propenſione amplexurus ſemper ſit. Quod, vt etiam Academici intelligerent, ſtatuiſſe ſe aliquod propitiæ, gratioſæque voluntatis ſuæ indicium apud ipſos eorumque poſteros relinquere: dictóque, magnificam, veréque Regiam donationem manu tradit, quâ ad Profeſſoris in Theologia Regij dignitatem omni ævo augendam, ornandamque illuſtrem fecit acceſſionem, conceſſo prædio Eccleſiaſtico *Ewelmenſi*, & Præbendâ etiam in Eccleſia *Ædis Chriſti*, perpetuo annexâ. Quæ vtraq; Regio etiam ſtabilita diplomate (id enim virtute doctrinâque ſpectatiſſimus Eques *D. Thomas Lake*, de

de Academia noſtra multis nominibus optimè meritus, curaverat expediendum) Cancellarius Regem abeuntẽ inſecutus, Sacræ Majeſtatis juſſu, pereximio tradidit Procancellario; quitum, cum reliquo inſignissimo purpuratorum ordine, alijſq; viris ex Academia lectiſſimis convenerat, vt publicas Academiæ nomine, eáſq; immortales gratias Regi jam diſceſſuro agerent pro ineffabili clementia, qua Academiam anteà impenſiſſimè devotam, recentibus jam beneficijs ęternũ devinxerat. Quibus vniverſis longo ordine, quaſi beneficiorũ pondere ad terram depreſſis eóque humiliùs toto corpore proſtratis, quo poſſint tantæ beneficentiæ altitudinẽ ſuppliciùs ſuſpicere, interpretem voti publici egit *Hanmerus*, alter è Clariſſimis Academiæ Procuratoribus, qui preſſa, politaq; oratione immenſa illa, & planè divina bonitatis Regiæ Τεκμήρια celebravit: *Quòd Auguſtiſſimus Rex celebritatem Oxonię (quam, vt Atticam, nonnulli,* Τὴν ἐλλάδος ἐλλάδα, *ſic Academiam Academiarum pridiè appellaverat) & iam tum magnificentiá verè Regiá in Academiã effuſa, & quatriduana præſentia ſua, quaſi aureę tubæ ſonitu, per univerſos orbis Chriſtiani angulos*

gulos illustrem, mirabilemq; effecerit. Quorum magnitudine beneficiorum, egregie se felices Academici meritò iudicarent, quibus talis tantusq; bonarum Artium Patronus, & literariæ gloriæ quasi alter Atlas divinitus obtigerit.

Nam spes, & ratio studiorum in Cæsare tantùm est,
Solus qui tristes hac tempestate Camœnas.
Respexit---

Sed quò maior jam fuerit aut benignitas Regia, aut felicitas Academica, eo magis rubore suffundi virgineas Musarum genas, seq; animis discrutiari, quum excussis omnibus facultatibus, in semetipsis reperirent nihil, quod tantæ, tamq; præcellenti Maiestati pro tanto meritorum cumulo piè rependerent. Sed frustrâ angi se, quod rependendo non sint, quū tanta munera nec prædicando satis sint, at nec cogitando; se tamen æternâ cum veneratione, & cogitaturas, & prædicaturas, vt & posteri, & exteri mirabundi intelligant, Regem, eùmq; totius Europæ potentissimum, ac quod magis est, literatissimum, quòdq; hæc omnia superat, religiosissimum (veluti pium Æneã,

—Cui juxtà aderat Lavinia conjux,
Pulcher & Ascanius, nostræ spes altera gentis.)

tot Regni sui partibus cum incredibili civi-

um lætitia peragratis, nihil tamen libentiùs quàm Academiam vidisse;
Nec vidisse semel satis est, juvat vsq; morari,
& ibidem in publicam literarum palæstrã prodiisse, audivisse attentè, et quod maximum est, in maxima hominum doctissimorum corona, tam sapienter, & acutè, tam Atticè, & venustè locutũ fuisse, vt non aliam ob causam discipulos Deorum, non alios quàm Reges ab Homero *dictos fuisse iudicandum, quàm quod sine divino aliquo præsentis numinis afflatu raro extiterint. Ac ne tantæ maiestatis splendor, qui in maximis istis maximè fulsit, Academiæ vel in minimis deesse videretur, tam candidè libenterq; etiam ludis, et ludicris interfuisse, vt qui (quod olim* Plinius *de Iuo* Vespasiano) semper soleret nostras esse aliquid putare nugas. *Quibus nominibus, Musas, jam tum ad sacratissimos pedes Regios suppliciter devolutas et prostratas, primùm humillime orare, vt quum nihil in se habeat* Academia, *quod Regiæ Celsitudini non sit consecratum, id omne, quantulumcunq; demum fuerit, vel sui gratia, & eò quod suum sit, æqui, bonique consuleret. Deinde & Regi gratias immortales agere, & immortali Deo pro salute Regia preces ardentissimas effundere, vt vbicunq; sit, ibi salvus sit, per quem nos omnes, vbicunq;*

cunq; ſumus, ſalvi ſumus, et beati eo tamẽ beatiores futuri, quo frequẽtiùs beatiſſimũ Regem huc reducẽ contuemur, tamq; diu beatas fore Academiã, Eccleſiam, Remq; publicam, quamdiu

Hæc domus æneæ cunctis dominabitur oris.

Et nati natorum, & qui naſcentur ab illis.

Quibus ſuccinctè diſcurſis (nam nec opus erat multis verborum conteſtationibus, ad faciendam Regi fidem illius gratitudinis, quam anteà perſpectiſſimam, indubitatiſſimamq; habuiſſet) benigniſſimus Rex, vt Regio amoris ſymbolo, priori beneficentiæ ſuæ extremam quaſi manum diſceſſurus apponeret, Procancellario illuſtri, reliquiſq;, quos dixi, clariſſimis Academicis, honorificum Regiæ manus oſculum impertit; vnàque pro ſua ſingulari in eos indulgentia, monet, jubètq; ne moleſtiam ſuſciperent vſq; ad limites Academiæ (quod ex officio vbivis fieri ſolitum eſt) ipſum deducendi, ſed in magna area Collegij, vbi tum erat, ipſum cum Regina, Principéq; filio, Deo, itineriq; permitterent. Itaq; quem præſentiâ corporis obſequioſâ comitari non datur, eum, quàm diu

datur, oculis, vociſque acclamatio nibus ſequuntur: quumq; id non datur gratitudine pro beneficiis, precibus pro ſalute, plantibus pro diſceſſu præpropero votis pro reditu feſtinato proſequuntur.

FINIS.

TAmetsi potentissimi Regis discussiu, mirabilem; felicitatis, & quasi capitis diminutionem passa sibi videretur Academia; erat tamen causa solatij æquissima quòd omnibus judiciis intellexerant officij sui studia studiiq; officia omnia, omnibus acceptissima fuisse, Neq; certe in minimis ducebant quod magnificentissimi Cancellarij expectationi, cujus voluntati post Principes imprimis satis facere satagebant, ita cumulate respondissent, vt eius amplitudinem in solica lætitia perfundere viderentur. Quod cum ipsius Magnificentiæ, non modò ante discessum, numerum plurimorum donatione, sed literis etiam ad Eximium Procancellarium Dominum *Georgium Abbot* mox missis indicare placuisset, censui etiam æquissimum, testificationem singularis illius Amoris, quo Academiam semper impensè amplexus est, literarum ipsarum exemplar subjungere.

EN tibi (Domine Procancellarie) vna cum hisce ad te literis, alias ad illustrem Equidem Dominum Henricum Leaum transmittendas, quibus curavi Cervos, eosq; notæ præstantioris tradendos, quo loco atq; tempore, ipse, simulq; reliqui Generosi tragœdiarum Comœdiarumq; Actores commodissimum censebitis Pergratum mihi feceris; si ab iis meo nomine impetraris vt illud, quicquid sit munusculi, vta cum octoginta aureis, quos Dispensatori meo statim vt numeret, in mandatis dedi, æqui consulant, & ingenuæ Genialis Cõvivii hilaritati, meâ causa impendant. Quorum opera cum mente recole quam intimo solatio perfundebantur, Serenissimæ maiestatis, Reginæ, Principis, Nobilitatis vniversæ, omniumq; auditorum pectora, fateor equidem, me nec satis posse dicere ad eorum laudem, nec mihi satis facere in meo erga eos amore propter eorum benemerita singularia. Eos tamen impense rogatos velim, vt ingentis lætitiæ meæ testimonium hoc non ingens ita accipiantq; interpretentur, vt vna intelligant, non posse me non collætari in tanta tamq; communi lætitia eorum reliquorumq; Academicorum, quorum omnium gymnasmata, studioq; optatissimo successu fructus tam felices, tam honorificos, nobilissimæ isti Academiæ pepererunt.

Nec

Nec aliud jam deinceps in votis quotidianisq; precibus potius habiturus sum, quam vt istiusmodi fortunatissimo successu, nobilissima ista Academia & vniversim & viritim æternum poteatur: Cuiquicquam sum, me totum voveo, meosq; conatus omnes religiose despondeo, quibus aut publicæ eius vtilitati inservire, aut eiusdem gloriam promovere potero. Deniq; me summè felicem duco, cui tantus honor obtigit, vt vester audiam Cancellarius, quoq; hoc tempore tam felicibus astris mihi te Procancellarium delegerim, cuius de benemeritis, quia satis dicere non possim, dicam nihil. Vale.

THO. DORSET
Cancel. Oxon.

ORATIO FVNEBRIS

HABITA IN
Templo Beatæ
Mariæ Oxon.

Ab ISAACO WAKE,

Publico Academiæ Oratore, *Maij* 25. *An.* 1607.
quum mœsti Oxonienses,
piis manibus IOHANNIS
RAINOLDI *parentarent.*

OXONIÆ
Excudebat LEONARDVS
LICHFIELD Academiæ
Typographus 1635.

XUM

ORATIO
FVNEBRIS.

Vàm fragilis ſit, & incerta humanæ vitæ conditio quàm ſomno aut fabulæ ſimilis, vtinam, (Viri Ornatiſſimi & mœſti vndequaq; Academici) modò ſuperi voluiſſent, aliunde potius, quàm ex preſenti ſpectaculo diſceremus. Scilicet ſeneſcentis quidē mūdi, & ad occaſum jam precipitantis, ſatis multa ſuperq; vidimus indicia; Intemperiem cœli; malignitatem ſtellarum; ventorū turbines, nubium Cataclyſmos, maris furores non ante cognitos, quæ dira omnia, pias mentes horrere ruētis cœli, & expirantis Naturæ perterrefaciunt. At *Muſas* tamen æternas, & reliquis labentibus omnibus

omnibus, *Artes* immortales fore, neſcio quo modo nobis ipſis adblandientes, facilè credidimus, donec magnus hic literarum Atlas, quocum literæ ipſæ fãctiores naturæ certè videntur, ſi non occumbere, ſuo nos fato docuit, ſpem etiam illam vanam & inanem eſſe. Cujus ſortem beatam, pietate & moribus dignam ſuaviſſimis, abſit, vt flebilibus quiſquam deploret næniis, cuni nihil ſit quod illi ulterius optare vel avidiſſimus poſſit, niſi illã *Virginij Rufi* felicitatem, cui, tanquã cumulus accesſit in funere laudator *Cornelius Tacitus*, Mihi verò (*Academici*) veſtrã hanc intuenti, aliàs gratam & jucundam, nunc autẽ, pro occaſionis ratione, flebilẽ & triſtem frequentiam, ita in mentem veniunt illæ Regis *Xerxis* lacrymæ, quas ad conſpectum exercitus,

exercitus numero si fudit, vt nõ possim quin intimis suspirẽ præcordiis, cũ in præsenti speculo, mortalitatis etiam vestræ videam imaginem. Quis enim est qui doctrinæ, sapientiæ, virtutis fiduciâ, spem vitæ in longinquum extendere ausit, cum difficiles Parcæ, & non exorãda numina, hunc tantũ Orthodoxæ fidei Herculem, & Christianæ religionis Propugnatorẽ, nec matris *Academiæ* lacrymis, nec lugentis *Ecclesiæ* importunis precibus voluerint condonare. Certè si inæstimabiles illæ mẽtis opes & nõ interituræ animi divitiæ, ad corporis etiam firmitatẽ & vigorem aliquid facere, aut quomodocunq; derivari potuissent, vixisses *Rainolde*, nec tam ex voto tuo, qui cœlum voluisti, quàm ex nostro, qui te, vixisses ita, vt nunquam morereris, fe-

nescires,

neſceres, ægrotares. Atqui magno humani generis diſpẽdio, contrariâ ferè ratione vſu venire ſolet, vt quò magnificẽtius quis, & illuſtriùs divinis literarũ & ſapiẽtiæ ornamẽtis animum excoluerit, eò citiùs, adeóq; etiam feſtinantiùs, & mens ipſa terreſtris pertœſa domicilii ſublimiora cogitet, & corpus itidẽ, omnia iã ſpiritu in nobili illo, ſed tamen laborioſo ſtudiorum opere, exhauſto plane & abſumpto, fatiſcat, ac deficiat. Quæ nimirùm res in cauſa fuit; vt tu *Rainolde*, tot ſecundis prelijs literarum omnium victor & triumphator, acciſis tamen corporeis viribus, exhalares glorioſam animam, noſq; in luctu & orbitate mœrore confectos deſtitueres. Quid autem? Non te labentẽ tua plurima pietas, non virtus, non ſanctitas, &

eru-

eruditio ad miraculum ingens ſervare potuit? Scilicet an quia nihil erat quod vltrà diſceres, ideò vlterius ne vivere voluiſti; an non dignus inter cęteros *Ficinus*, quem aliquando evolucres, qui de ſanitate tuenda, & vitâ in æternum prorogādâ diſſerit? Satis vixiſti tibi ipſi; eſto: ſatis gloriæ tuæ, cui tamē ſupervivere non potuiſſes: at non Reipub. ſatis, quę probitatis & virtutum omniū exemplar in te poſitum deſiderat; Non Academiæ, quæ eruditionis jam extinctum requirit lumen, Non deniq; communi Religionis cauſæ, quæ te orbata Duce, in medio procelloſi maris nō ſine naufragij periculo fluctuat. Equidem quòd alter fortiorq; *Cocles* ingruētes hoſtium inſenſiſsimorū catervas princeps repuliſti; quòd excifo, cui inſtiteras, pōte ſubli-

cio

cio, tamen salvo scuto desiluisti, rẽ abs te præclarissimè gestam nemo negaverit: rejecisti siquidem perduelles, at verò nondum soluta est obsidio; esto enim quod Romanã *Idolomaniam* detractâ larvâ, Dei hominumq; odio exposuisti, quòd jugulum *Antichristiani* monstri incepisti petere; quod per *Harti* latera ipsum *Cor* Papismi transfixisti. At *Sanderus* tamen adhuc intactus, nisi quòd Dei vindicem dextrã, in montibus Hibernicis, erro profugus expertus est, *Bellarminus* non satis fractus; *Baronij* nec omnes detectæ fraudes, vt taceã nova, quæ huic Hydræ quotidie repullulant capita. His tãtis in negotiis quomodo vacabat tibi mori? Cùm tam ingens messis & operarij sint tam pauci? Tui similes tam nulli? Cũ vndiq; superstitio instar maris nostri.

ſteri *Virgivij* novis exundet fluctibus?

Eſt iſta lamentantis *Eccleſiæ* lugubris vox, quam ex acerbiſſimi doloris ſenſu tam flebiliter ſonat, ac ſi ipſa etiam cum Rainoldo animam egiſſe videretur, at matris *Academiæ* mœſtiorem adhuc vultum, & triſtiorem faciem (ſi triſtior cogitari poſſit) quis demum *Timanthes* exprimendo erit?

Hic veniunt lacryma, Niobe quibus obruta mater.

Nihil hæc niſi *Rainoldum* cogitat, *Rainoldum* videt, *Rainoldum* vanis imaginibus audit alloquitur, tenet. Et certè (*Academici*) licet feliciſſimæ huic noſtræ parēti tanta ſit præſenti hoc ſeculo, tamq; numeroſa doctiſſimorum virorum ſoboles, vt ſuam ſibi potiùs gratulari fœcunditatem, quàm præſentem debuerit orbitatem lugere,

gere, eamq; Matris *Braſidæ* vocem nunc certè, ſi vnquam, vſurpare, *vir bonus eſt Braſidas et fortis, ſed habet multos Spartâ ſimiles*: non poſſum tamen, quin ejuſdem piis lacrymis, & juſto huic dolori veniam facilem concedam, cum cogitem *Rainoldum* amiſiſſe, qui (ab ſit dicto invidia) reliquis ſuis filiis tantùm præluxit, linguarũ diverſiſſimarũ excellenti peritiâ & artiũ ſcientiarumq; omniũ perfectâ panopliâ, vt ſupra humani ingenii faſtigium poſitus videretur, natuſq; in quo omnes Muſæ ſuas omnes vires experirẽtur, Nemini (Auditores) detraho, dum debita *Rainoldo* perſoluo: nec huius juſtis, ſcio, laudibus invidebunt vel patres reverendi, qui domi hanc noſtram Oxoniam ſuâ exornãt gravitate, doctrinâ, pietate; vel Illuſtriſſimi illi pietatis

tis & literarum *Antistites*, quī ad clavum Ecclesiæ adsidētes, prudētiæ, sanctitatis, & eruditionis stupenda specimina vniverso orbi exhibēt Christiano. Quibus maximis *Academiæ & Ecclesiæ* luminibus, si quis *Rainoldum* hunc nostrum tantò meritis minorem judicet, quātò publicâ dignitate, & forensi minùs resplenduit fulgore, recognoscat is velim illud *Augustini*, Episcoporum maximi, de *Divo Hieronymo* eulogium; *Quantūvis Episcopus Presbytero superior, at Hieronymus tamen Presbyter etiā Augustino Episcopo maior:* & vt alij in hoc nostro mirentur scientiā, humilitatem, abstinentiam incredibilem, quæ omnia in illo (fides numinum!) plus quam mira fuerunt; ego tamē hoc vnū stupeo, miraborq; semper, gloriam illum & honorem calcare

care Potuisse. De quo tametsi illud non dixero, quod de *Luthero Illyricus* & *Wigãdus*, quẽ *Germanicã Prophetam* appellârunt; tamẽ cũ nihil sit vel in *Lutheri*, vel *Calvini*, vel *Bezæ* aut *Whitakeri* laudibus, quod non suo merito sibi ipsi *Rainoldus* vẽdicet; gratulabor ego quidẽ huic nostræ *Patriæ* quòd eduxerit, matri Academiæ quòd educaverit, & feraciſſimo illi bonorũ ingeniorũ *Collegio*, quòd lactaverit *Rainoldũ* quem (vt cũ domesticis suis illum comparẽ) virtutis, pietatis, & eruditionis cõmendatio supra ipsum *Iuellũ Wottonum Vivem Hookerum* elevavit, supraq; *Polvm.*.

Eat autem [a] *Westonus* impurus & impudicus rabula; eructet quæ volet covitia, dicat ingenij tarditatem, dicat simulatos *Rainoldi* morbos; plumbei

[a] Westonus in scurrili *præfatione ad libros de Triplici hominis officio.*

plumbei ſcilicet fuimus, (*Academici*) qui tam habetis ingenium ſuſpeximus, deliri, qui ægrotâſſe credidimus, quem (proh dolor) mortuum videmus. Quanquam nec *Weſtonus* ipſe [b] *Patrui* ſui, quem ita iactat, & [c] morũ, & fugæ turpitudine ſimilis, cum Principes Academiæ noſtræ ita laceſſeret, vt etiam qui matrimoniũ contraxiſſent, quaſi ſceleratos homines nominatim perſtringeret habuit vel vnum aliquod factum, quod in omni vita ſanctiſſimi huius viri reprehenderet.

At ille longius aberat: quid qui ſteterunt propiùs? Amârunt omnes hominẽ, amârunt mores & integritatem. Quòd ſi obſtinata ſeveritas, & invictus adverſus gratiam animus, ei vitio verti poterant, aut ſi quid aliud (quid autem potuit?)

[b] Doctoris *Weſtoni*, qui è Collegio hic noſtro Lincoln. propter infamem libidinem expulſus.

[c] Nam & eiuſdem nefandi flagitii, *Duacenſis* hic etiam *Profeſſor* reus, (ni fama ſemper mendax) deprehenditur.

it?)sed si quid potuisset in eo improbari, ne crimen illud honestum citiùs, quàm *Rainoldùs* turpis efficeretur. Sed ille nunc feliciter agit inter Angelos, nos verò qui magnos optimi sapientissimiq; viri manes veneramur, beatam tum demùm *Oxoniam* pronunciare non dubitabimus, quando parem similemq; in huius locum surrogaverit. Habeamus enim, quos summa eloquẽtia, infinita lectio, sublimitas ingenij, judicij gravitas, virtus, humanitas, candor, eaq; omnia scriptis egregiè monumentis, quam maximè commendent, *Rainoldum* certè non habebimus. At quid ipsum loquor? Cuius tanti viri, jam nunc Sepulchrum, heu tantillis inhiat reliquiis, quas hodiè postremùm cernimus, salutamus, valere iubemus,

Posterrumum

Posterrumum (inquam) *& posteà non vnquam amplius.*
Mihi verò vt (quod vnicum restat) efferri jubeam,

-. Non lingua valet, non corpore notæ
Sufficiunt vires, nec vox, nec verba sequuntur.

Itaq; Sophoclea mutuabor,

--agesis, quisquis amicus
Ades hic præsens, propera, curre
Impende viro summo officium.
Ac nemo quidem, queis loquor, horum
Rainoldo fuit melior vir.

FINIS.